

Nkalanj ní bwâm míme Yesuε ngáne

Lukasε

átélé

Ndibned ní kálag

Nkalanj ní bwâm míme Yesuε ngáne Lukasε átélé nílúmté Yesuε ngáne Nsoode awě Dyöb dénhōbpē aá mǒṣlōmē bad bé Israel. Lukasε ahóbé aá Edǎádəŋ é Dyöb chǒo épwédé Yesuε ǎpεen nkalanj ní bwâm wée betóótōkē bé bad. Mmén nkalanj ní bude ahób tǎŋgene e'boŋ bé nlém ǎbe Yesuε ǎlúmtéé bad. A mbooted menyinge ményínnédé áde ehǎŋgé ébídé tǎŋgene epε éche Yesuε, ményínnéd-te á asóg áde Yesuε ǎpúmmé ádyōb. Mekan míme Lukasε ákóó awéd áte médii: mekáne, Edǎádəŋ éche Esáá, mekan míme bebaád bébélé áfínté e nsón míme Yesuε ne alagsen áde Dyöb ǎlagsanné bad mbéb.

Lukasε abádé mekan áte wén míme médé áyǎl e mímén nkalanj ní bwâm dēmpen (Nǒn e'pəd é'be ne ntóób á nkabtéd).

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1.1-4

Echyáa éche Jǒne, Ndusεε ne éche Yesuε 1.5-2.52

Nsón míme Jǒne, Ndusεε 3.1-20

Edusen ne mekágsen míme Yesuε 3.21-4.13

Nsón míme Yesuε á Galilia 4.14-9.50

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia ǎpe á Jerusalem 9.51-19.27

E'pun bé asóg ǎbe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 19.28-21.38

Akáad áde békáádté Yesuε ne eche kwééd 22-23

Mpuu míme Sǎngwéé, alúmed áde ánlūmēdtē bad yǎl ne míme mpume 24.1-53

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, ekud é bad ékétēd póndé átel mekan ásē, míme mébénlédé áfíntē e' syánē.

² Bétélé melemlen ngáne dénwōgkē wéé bad ábe bényīnēn mó dīd se á mbooted, békálé-'e Eyale é Dyōb.

³ Né-ᵒᵒ, ntóó mímén mekan ahed áte se á mbooted, nnyíné-'e nén méé ébóó mémpē rítēd póndé, rítele we mekan ásē ahóg-ahógē.

⁴ Nén débēl wééchem mbále tǎngene mekan míme émáá abii.

Angel epítédé Sakaria

⁵ A póndé eche Herōde ábédé kǎn e Judeya, mod nhóg ambé bán Sakaria. Sakaria abédéé prise á nchoo míme Abiyaa. Mwaád ambé dīn bán Elisabete. Mó ámpē abédéé ngon e túmbé eche Arone.

⁶ Alongé áde bó mwaád dēmbē bwám á'sō é' Dyōb. Béhídé'áá mbéndé éche Sǎngwéé ésyāīl.

⁷ Bon bénkēnwáléé mwǎn ké nhóg áyāle Elisabete abédé ekom. Bó bad bébe bēmmád-te achun.

⁸ Bōb-pōó, áde póndé e nsón e nchoo míme beprise míme Sakaria bó épédé áte, ankē nsón míme prise abel á Ndáb-e-Dyōb epun ehóg.

⁹ Mó-'áá bēmpwēdté ásōl á Ndáb-e-Dyōb ábele Sǎngwéé, áhyáad e'twé, ngáne nsón míme prise ríhédnádttáá.

¹⁰ Ade áhyāntéé e'twé, ndun e mod embé ámbīd e ebwóg, békānne'.

11 Hê dóo ángel e Sánjú epíídé mó, etyéém mó á ped e ekáá émbáá benben ne menyán mé e'twé.

12 Anyín áde Sakaria anyíne ángel, yǎl enkóm mó áte, mbwóg ménkōb-pe mó bwámbwam.

13 Dóo ángel élanḡeé mó aá, “A-Sakaria, weebáá’. Dyōb áwógé we mekáne. Né-ǎǎ, awōḡ mwaád Elisabete, áchyāā mwǎn. Echuu ane mwǎn dīn wéé Jōne.

14 Anén mwǎn áwōḡēd we menyinḡe. Ndun e mod ámpē ēwōḡ menyinḡe é echyáa échē.

15 Ebē nē áyāle ane mwǎn ábē ndale a mod á’sō é’ Sánjú. Eetāḡeneé nēe ámwágkē mīm míme méwag, káa chōm ké échē éwúú áte. Edáádəḡ éche Esáá élon mó áte se á ncháátén.

16 Atiméd bad bé Israel nlém ámbid wéé Sánḡwéé awē adé ádab Dyōb.

17 Abē á’sō boḡ Sánḡwéé ápag. Awōḡ-’e edáádəḡ ne ngíne melemlem ngáne nkal é’dáádəḡ Elaijaa a’bóǎd ánwōḡḡ. Achēd bad nlém á abum, ábel bad bóǎbe bǎn bétim ásē. Abēl bad ábe béwúéné Dyōb nló áte, béhəḡlén, béwōḡ debyéé nēe bad ábe bétyéeme á’sō é’ Dyōb. Né-’aá áboḡsénne epe éche Sánḡwéé.”

18 Sakaria ansedéd ángel aá, “Cheé élúmte me nén bán ádén akan áde éhóbé dēbenléd? Mmēn mmaá achun. Awēm mwaád-te ámpē amaá kōd atóm.”

19 Dóo ángel étimtanné mó aá, “Ndíí Gabriele, mésénze míme mébenle Dyōb nsón. Dyōb álómé me áwōḡ, áláa we mímén nlébtéd mí bwám.

20 Bǎǎb-pǎǎ, ngáne wéédūbpeé dyam áde ríhóbé, wǎkwǎ ebóbé káəḡ ne pónǎde échē mam mésyāəl míme rílanḡé we mélōnnē. Mekan mésyāəl

méβenléd-te á pónδέ echě métəŋgéné abenled.”

21 Ene pónδέ esyəál bad bésíné’áá Sakaria ámbíd ebwóg, bényāgē’ chōm éche ékээ bonj ápē abem á Ndáb-e-Dyöb-te nê.

22 Ade ábíde áwed, eéhele’áá dyamdyam ahób áwāb. Dóo béchéme nén bán, anyíne ndóg á Ndáb-e-Dyöb. Mekáá móo álúmtánnáá bó, ésebán ahele dyam ahób.

23 Pónδέ e nsón echě Sakaria emaa-’áá áte, asú á ndáb.

24 Ámbíd e pónδέ mwaád ambé nkog. Ankoó yəl á ndáb-te á etūn é ngon étáan.

25 Anhób áá “Kóəŋ ne á asóg Səŋgwéé abēnlé me ádén. Awógé me ngəl, ahúde-’ε me e’són áyāl áfínté e ábēm bad.”

Angel epítde Maria

26-27 Adě dyēm áde Elisabete ádíí ngon ntóob, Dyöb dénlōm ángel Gabriēle á dyad á Nazaret, á alonj á Galilia, wée ngondéere póg bán Maria. Maria enkēmbíí’é mwēnchóm. Mod ankií mó awe béchágé’áá bán Josebe. Josebe ambíd á túmbé echě Kəŋ Dabide.

28 Ade ángel étáne Maria enhób áá, “A-Maria, nsəŋ mbê ne we! Edíí mmwaád awě akudé mende ne Dyöb. Titée Dyöbe adé ne we.”

29 Nén dēntagéd Maria á mewēmtēn-tē bwāmbwam. Akógláádtáá á nlém-tē ábii chōm éche ene nyaa e melēntēn éhele élúmtē’.

30 Dóo ene ángel élāŋgēé mó áá, “A-Maria! Weebáá’, nsimé ní Dyöb níde ne we.

31 Ebii wée, móəbē nkog. Wěchyāā mwān a mwēnchóm. Echuu mó đīn wée Yesue.

³² Ane mwăn äbē ndäle a mod. Béchǎg mó bán, Mwăn a Dyöb á Ngum. Titée Dyöbe mwěn äbē mó atii dé nkamlen áde sáá ambáá Dabide.

³³ Mó äkamlén abum á ndáb áde Jaköbe á ngíndé ne á ngíndé. Nkamlen míme méewónge asóg.”

³⁴ Héε Maria ásedtéé ángel ne aáken, “Chán níhele nchyáá mwăn áde méēbī’é mwENCHÓM?”

³⁵ Ene ángel enkwentén mó aá, “Edáádəŋ éche Esáá épií wε. Ngum e Dyöb ékūdtēn wε. Né-óó, mwăn awě asáá, awě wéchyāā’é, ächəgnéd bán Mwăn a Dyöb.

³⁶ Bīí wεé, Elisabete, mwănyon a túmbé póg, mómpē adé nkog á e’chun-tê. Mó awě bēnhōbpē bán adé ekom, adé dyēm bəəb ngən ntóób.

³⁷ Edé nê áyāle dyamdyam déesaá áde átómé Dyöb áte.”

³⁸ Héε Maria áhóbéé aá, “Ndīí mbəledε awe Səngwéé. Ebê ne me ngáne éhóbé.” Dóó ene ángel étédte mó boŋ ékag.

Maria akii wéε Elisabete

³⁹ Mmê mesú mēn, Maria anlād yəl ne mehél mésyāāl, ákē á dyad á Juda ahóg áde ádé á e’kone-tê.

⁴⁰ Ade ápédé áwed, ansól á ndáb echē Sakaria, álēlēd Elisabete.

⁴¹ Awóg áde Elisabete áwógé Maria míme melentēn, mwăn anhóbnéd Elisabete á abum-tê. Edáádəŋ éche Esáá êmpíí mó.

⁴² Dó-’aá álāngeé Maria ne esaád é ngíne nén aá, “Nnam mbê ne wε átíntê bebaád bésyāāl. Nnam mbê ne mwăn awe wéchyāā’é.

43 Chán ébenlédé éche mεmε níkúdé échén edúbé? Chán nyaá awe Sánḡwéé áhεle áhyε áwêm-é?

44 Awóg áde níwógé níμōη melentεn, mwän ahóbté mε yäl á abum-tê ne menyinḡe.

45 Dyöb ánámte wε áyāle edúbpé nén wεé, dyam áde Sánḡwéé álánḡé wε débenléd.”

Ngase echë Maria

46 Ηέε Maria áhóbéé aá,
“Nkémte Sánḡwéé ne nlém níμēm nísyāāl,
47 edāádāη échēm ámpē éwógne Dyöb menyinḡe.

Mó adé awēm mod a e’soósonḡ.

48 Ayāle achemé mε awě ndé awe mwă mbāledε ngên. Bootya bōōb, áke á’sō, nyongel e bad téé éhōb bán, rídé mmwāád awě Dyöb ánámte.

49 Dyöb á Ngum aběnlé mε ndāle a akan. Mó adé ane awě asáá.

50 Ngāl echë ébē nyongel ne nyongel e bad téé, ámīn e kénzée awě abage mó edúbé.

51 Abélé ndāle a akan ne éche ekáá chēn. Apuúdtédé bad ábe bédé kúmbε mewēmtεn áte.

52 Ahúdé benkamlεε áwāb metii mé nkamlεn, boḡ achágté bad ábe bésúdté yäl.

53 Akódté bad ábe bétagne nzaa ne kase é bwēm, boḡ anané bad ábe bébúdé awóḡ aá bésūε’ ne mekáá mé ngên.

54-55 Akāmténé álóned akag áde ámbéé ábēd betaa, bootya Abrahamε ne níμē mbyaa nísyāāl kááḡ ne á ngíndé. Né-ōó, awóḡḡéné ábē bembāledε, bad bé Israel.”

⁵⁶ Ambīd e nê, Maria andyεέν Elisabete ngon élaán, bon ásūē' ámbīd.

Echydá éche Jone Ndusene

⁵⁷ Ambīd e póndé, e'wε é' mwän bénkōb Elisabete. Anchyáá mwän a mwenchóm.

⁵⁸ Túmbé echê ne bad ábe bóbōo bédyéé'áá abwóg ahóg, bénsōntēn nén bán Sánjwéé ábagé mó sánkalaa a nsimé, bómpē bévóg menyinje.

⁵⁹ Mbwε mé asón-á-yäl (ámbīd e e'pun waam) áde béhyédé mwän ayag, behédé'áá mó dīn áde sáá achuu bán Sakaria.

⁶⁰ Dōo nyaá áhóbéé áá, "Aáy! Dīn débēē mó bán Jone."

⁶¹ Héε bétimtanné mó bán, "Modmod eésáá áwonj túmbé-te awé awóó ádé dīn."

⁶² Né-ó bēnhəgtén Sakaria á mekáá mīn áhed áte ngáne ádáá mwän dīn achuu.

⁶³ Héε áhəgténé ne mekáá áá bépiined mó abámbé. Antél áhed áá, "Dīn ádíí mó bán Jone." Anyín áde bad bényíne nê, menyáké mékōb bó.

⁶⁴ Abwōg-ábwōg, ehób énsālē mó á nsəl, ábootéd-te dyam ahób ámpē, ákēmtē-'ε Dyōb.

⁶⁵ Nén dénkōbēd bad bésyāāl ábe bēbédé áhed mbwóg, békεené nkalanj hōm ásyāāl á myad mé e'kone á alonj á Judeya.

⁶⁶ Mod téé awé anwóg ádén akan, ankoó dó á nlém-tê. Bésédté bánken, "Ebál é mod éhéé anén mwän ábēē-yēē?" Bésédté'áá nê áyāle bémbíí nén bán Dyōb ádé ne ane mwän.

Ngase echē Sakaria

⁶⁷ Bōob-pōó, Edəédənj éche Esáá émpíí sée mwän, Sakaria. Héε ábóótédé mam ahóbtéd, ahóbé áá,

- 68 “Mekεnag mébê ne Sánḡwéé, Dyöb á bad bé Israel.
Béken Dyöb áyāle ahyedé ábē bad anyen ásē,
akǒdté-’ε bó.
- 69 Akwögté ngum a mod á abum á ndáb áde awě
mbəlede Dabide, móochoód syánē.
- 70 Se’ bǒód ansón bekal bé’ dǎádəŋ, alóm bó aá béhób
bán,
- 71 Móssoŋ syánē á mekáá mé bad bé ekoyí ábe
syánē, ne bad ábe békós syánē.
- 72 Nê dǒo Dyöb álúmteé ngəl eche ánhī’ é ábēd betaa
akag. Né-’aá ákámtené nímē melě,
- 73 nédē melě níme ámmwēē ne awed sáá ambáá
Abrahamε.
- 74 Anhób aá móōmadté syánē asoŋ á mekáá mé bad
bé ekoyí ábe syánē,
boŋ déhel mó abele ésebán debáa’.
- 75 Deébenlé mó pǒndé eched ne nlém níme nísáá ne
mbeltéd níme nídé ngáne Dyöb áhedéé,
á alongé ádēd ásyāēl.
- 76 Wε-ǒó, a-mwǎn, béchǎḡ wε bán nkal é’ dǎádəŋ
awě Dyöb á Ngum.
Wε-’aá wěsēbē Sánḡwéé á’sō, áboŋsen mó nzii echě
ábweé áte.
- 77 Wěběl ábē bad bébíí nén bán, Dyöb áchóŋté bó
áyāle álágséné bó nímab mbéb.
- 78 Nén débenléd áyāle ngəl e Dyöb ne ábē e’boŋ bé
nlém.
Ene ngəl chǒ-’aá ékǎŋ e’nyínen bé ekíde ábě é’bídé
ámīn é’piinéd syánē e’soósoŋ.
- 79 Né-ǒó bad ábe bédé á ehíntén-tê, ne á nsəl n̄ soŋ,
békūd e’nyínen bé e’kíde.
Syánē-’ε deékūd debyéé áde álúmte syánē nzii echě
epeene alongé dé nsəŋ.”

⁸⁰ Jone ankwɔg, edaðəŋ é Dyɔb ébē-’ε mó ngine. Andyě é ehyánge káəŋ ne á pónde eche ábóódtédé eyale é Dyɔb akal á ntálé wée bad bé Israel.

2

Yesue achyáádté á Betelhem (Mat 1.18-25)

¹ Mmê mesú-ɔ́ Agɔstuse, Kaisεε a Roma antóméd mbéndé aá, moosyáál awě adé ásē e nímē nkamlɛn, áke átelɛn dɪn.

² Nén démbē tónge e bad e’só. A pónde eched Kirinuse mó ambé nló mé alon á Siria.

³ Mod téé ankě áwē dyad ábɛl bon bétel mó dɪn ásē.

⁴ Né-ɔ́ Josebe mómpē anhidé á dyad á Nazaret á Galilia, achágé á Betelhem, dyad áde Kāŋ Dabide á Judeya, áyāle ambíd á mbyaa ríme Dabide.

⁵ Ankě nê ábɛl bétōŋ bó Maria, ngɔndére eche ánkí’é. Maria mó-’ε ambé nkog.

⁶ A Betelhem wê dɔ-’aá achád ákóbé Maria.

⁷ Anchyáá mwăn a mwɛnchóm awě átúbné abum. Ankaán mó e’pɛd bé mebad, ánāād-ε mó á ebwɔg éche bédídtéé e’lém áte, ngáne etál éebédeé á ndáb e beken.

Angel építidé benɔn bé mbód

⁸ Apɛd eched, benɔn bé mbód bɛnóné’áá échāb echon é’ mbód á hōm dé medyé nkuu.

⁹ Angel e Sāngú empií bó táléd, ehúmé é Sāngú éləŋnéd bó. Mbwóg ménkōb bó.

¹⁰ Héε ángel élāŋgeé bó aá, “Nyéebáá’, mpiínédé nyé kase e nkalan echě éwōgéd bad bésyāál menyinge bwāmbwam.

11 Nyébii bán, epun é'chii, Nsoode awên achyaáadté á dyad áde Kâη Dabide. Mó adé Ane awê Dyöb Awógté. Mó adé Sâηgwéé.

12 E'chemléd ábe mbageé nyé é'dii bán, nyéētān mwān awe békāηné e'ped bé mebad ngáne ánánjé á ebwōg éche bédídtéé e'lém áte."

13 Melemlem mé pónde ehoη é ángel émbid eníní ángel á nkəg táléd, ékené Dyöb bán,

14 "Ehúmé ébê ne Dyöb áde ádé se ámín, nsaη-
'ε mbê ne baányoη ábe ábágé nsimé á nkōjsé!"

15 Ambid e nê, échê ángel énsū ámín. Héε benən bé mbód bélāηgēé nhóg ne aníní bán, "Syāā dékag á Betelhem, déke dényín ádé akan áde Dyöb á Ngum álúmté syánē áte aá ábénlédé."

16 Dó-'aá békíí á mehélé-te, boη bédíbté Maria bó Joseb ne nkáál mí mwān néε rínánjé á ebwōg éche bédídtéé e'lém áte.

17 Bémáá-'aá anyín nê, dōo bébóótédé nkalan akal ngáne ángel énlāā' é bó tāηgene ane mwān.

18 Bad bésyāāl ábe bēnwōg nê, menyáké ménkōb bó.

19 Maria ankoó mímén mam mésyāāl á nlém-tê, ádolé mó áte.

20 Héε benən bé mbód bétímé ámbid, békēmtē Dyöb, bēkené-'ε mó áyāle mam mésyāāl míme bēwógé, boη bényínén-ne dīd nēηgáne bēnlāā' é bó.

21 Ambid e e'pun waam, mbwe míme béyagēé mwān, bēnchuu mó dīn bán Yesue. Adé dīn dōo ángel émmadté mó achəg boη nyaá ābē dyēm.

Béyééné Yesue á Ndáb-e-Dyöb

22 Bōob-pōó, mbéndé e Mosεε ehedáá bán, ámbid e echyáa bébe mendε áwobe nyě mwān bó sée

mwän. Ade bémádé nê, Maria bó Joseb bènkeén mwän á Jerusalem álúmed mó á'sō é' Sánjú.

²³ Bênkě nê nchoo ne ngáne éténlédé á mbéndé e Sánjú bán, Mwän a mwenchóm téé awě bétúbné abum, bébe mó á mekáá mé Dyöb.

²⁴ Bênkě nê kááñe âbe mendε ne álóned mbéndé e Sánjú echě ehóbé bán mod ábe bé élāā bébe káa mbəñgé ésad ébe.

²⁵ A Jerusalem wê, mod ambé bán Simione. Ane mod anwōñ abé áde atəñgéné á'sō é' Dyöb, ákonjé-ε mbéndé é Dyöb. Edəádəñ éche Esáá émbē ne mó. Asiné'áá pónde echě Dyöb désonjé alongé á bad bé Israel.

²⁶ Edəádəñ éche Esáá êmmäd-te mó alúmed nén áá, éewáá ésebán ányiné Ane awě Sánjwéé Áwógté.

²⁷ Edəádəñ éche Esáá êmbël Simione ankě á Ndáb-e-Dyöb. Dóo Maria ne Joseb bépééné awab mwän Yesue áhed, ngáne mbéndé éhédé'áá.

²⁸ Simione ankobén bó mwän, abwáá mó, bonj ákēmtē Dyöb nén áá,

²⁹ “A-Sánjú, ngáne élonťé ádōñ akag, téd-tō me, ŋkag ne nsəñ.

³⁰⁻³¹ Ayāle mīd mímēm ŋnyíné awōñ mod a e'soosōñ awe ébōñséné wεé moosyāál ányín.

³² Abē e'nyínen bé ekíde ábe bēbël bad ábe béesě bad bé Israel ábíi wε, äpéén-ne edúbé wεε ábōñ bad bé Israel.”

³³ Josebe ne Maria bémbe menyáké áwóg mam míme behóbé təñgene awab mwän.

³⁴ Héε Simione ánámťé bó, bonj álāñgē Maria áá, “Nəné', anén mwän awě nyényínéé nén, Dyöb dóo

álómé mós. Abël bad behóg békud ebébtéd, ábíní-
'ε békūd e'soósouη á alouη á Israel. Abē nēηgáne
e'chemléd é' Dyöb, bou ekud é bad étī mós ámīn,
bétāηgān mós.

³⁵ A póndé eched mod téé míme mbeltéd mēn
mébidēd míme mewēmtēn áwed. Héε ndutul
ésouηgé wε á nlém nēε nkwáté.”

³⁶⁻³⁷ Nkal é'dædæη a mmwaád nhóg abédé, dīn
démbe mós bán Anaa, mwān awe Panuεε awē
abíde á túmbé e Aσεε. Anaa anchūn bwāmbwam.
Bós nchóm bēndyεé mwē saámbé á e'wóngé, bou
ályāgē mós akúd káōη ne á móom mé mwé waam
ne mwē níniin. Eésyāηge'aá á Ndáb-e-Dyöb.
Akánné'aá nkuu ne müte, ádidé-'ε yāl nzaa á
mekáne-tē.

³⁸ Ade Maria bós Joseb bépééné Yesuε á Ndáb-e-
Dyöb pεεnén, Anaa ambé áhed. Héε ábóótédé Dyöb
akēn, ákanlé-'ε bad nkalaη tēηgene ane mwān.
Abē bad bēbédéε bad ábe bésíné'aá póndé eche
Dyöb déwóbéé dyad á Jerusalem. Anláá bós nyaa e
mod echē ane mwān ábēε.

*Joseb é bós Maria bétimné
mwān ámbíd á Nazaret*

³⁹ Ade Maria bós Joseb bémádné mam mésyāēl
ngáne mbéndé e Sāηgú éhédé'aá, bēntīm áwāb
dyad á Nazaret á alouη á Galilia.

⁴⁰ Ene póndé mwān mós-'ε ákwogé', áwūē' áte,
debyéé ákwogé mós, nsimé ní Dyöb mós-'ε níhīdē mós.

Yesuε akīí á Ndáb-e-Dyöb

⁴¹ Bōōb-pōós, émbē bán, mwē téé Yesuε sáá bós nyan
békágé'aá á Jerusalem áyāle Ngande e Nnyíme-
ámīn.

42 Ade Yesue ápedé dyôm á mwé ne níbe, bóbō bēnkě á ngande ngáne êmmenténné abé.

43 Ngande emaa'-aa bon nyaá bó sán bésūē' á dyad. Yesue anlyǽg ámbíd á Jerusalem ésebán bēbíí.

44 Mewēmtēn mémbe bó nēn bán, adé á echoŋ éche ésúé'áá. Bon áde békékeé bootya mbwembwe káŋ ne ngukél, dō bēbóótédé mó ahed, bésēdtē mó wēe bad bé túmbé ne bad ábe bóbō bébyééné.

45 Anyín áde béenyíneé mó, bēntīm ámbíd á Jerusalem áhed mó áwed.

46 Alōntēn e'pun é'láán dōo bétímé mó adibed á Ndáb-e-Dyōb. Andyéé átíntē e bemeléede, áwōglān bó, ásedtē-ε bó mam.

47 Mod téé awē anwóg mam míme Yesue áhóbé'áá, ambé menyáké áyāle nsōhtēn míme ánwōŋgē ne nyaa echě ákwéntánnáá bó.

48 Ade nyaá bó sán bényíneé mó, yǽl enkóm bó áte. Dōo nyaá ásedtēé mó aá, "A-mwǎn, chán-nō ébéle sé nēn? Sé sōŋ sēkómé wε ahed, sétagé-ε áte."

49 Bon Yesue ankwentēn bó aá, "Cheé ékáá bon nyéhédé me? Nyénkēmbíí'é bán, ntāŋgéné abé á ndáb echě echem Sāŋ-ε?"

50 Bēnkēhēnlé dyam áde áhóbé asōhtēn.

51 Ámbíd e nē, dōo Yesue áhídé nyaá bó sán, bon bóbō bésūē' á Nazaret. Enkēnwúénné bó nló áte. Nyaa'-ε ankoó mímēn mekan mésyāēl á nlém-tē.

52 Ngáne Yesue ákwógé'áá, debyéé dōmpē ákwógé'áá mó. Nsimé ní Dyōb ne ní baányōŋ níhídē mó.

*Jone, Ndusene abojsan nzii
(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.19-28)*

¹⁻² A póndé echě nkamlene Tiberiose, ákēbēē Kaisere a Roma áyāle dyōm á mwě ne rítáan, Dyōb dénlōm Jone mwān awe Sakaria ne nlébtéd á ehyánge wée ábédé. Ene póndé-’e dōo Pontus Payledé mó-’e ábédé Nkamlene á Judeya, Herōde ákamlán alon á Galilia, mwānyan Filibe-’e ákamlán alon á Ituria ne alon á Trakoniti. Bon Lisania mó-’e akamlánnáá alon á Abilene. Mmē mesú mēn-naá Anase bó Kaifase bébédé beprise bémbáámbáa.

³ Jone abwágé’áá mebwóg mésyāāl nīme mélōjnédé edīb é Jodan. Akag ákalé eyale é Dyōb nēn áá, “Nyétede abel dé mbéb, nyékud edusen ábel bon Dyōb álagsen nyé mbéb.”

⁴ Nēn dénlōnēd chōm-ée étēnlédé á kálag echě nkal é’dāádəŋ Yesayaa bán, “Ehánge ébídé á ehyánge bán, nyébojsen epe éche Sāngwée. Nyétii echě nzii.

⁵ Nyélóned nhog té. Nyésuded mbōod ne ekone té. Nyétii mebwóg nīme méhyómé. Nyétaled mebwóg nīme médé pwōgléd pwōgléd.

⁶ Abel bon moonyon asyāal ányīn ngáne Dyōb ásoo’é alongé á bad.”

⁷ Ndun e mod empě wée Jone béhedé bán, ádusen bó. Mó-’e ásedté bó aáken, “Píí é nyě chén! Nzée múmó alánge nyé áá nkáásé í Dyōb ríhúe’ bon aléb-pe nyé áá nyékúme abánge?”

⁸ Nyéchyáa e’pum ábe é’lúmte bán nyétedé abel dé mbéb, tómaa áhób áwen nlém-té bán, ‘nyédé

bǎn ábe Abrahamε, nyéekudté nkógsen ní Dyöb.'
Boη níláa nyé nén mεé, Dyöb áhεle ábenléd nímén
meláá átīméd mó bǎn ábe Abrahamε.

⁹ Bǒǒb-pǒǒ, ehón émáá anaa á nkan ní mel. Né-
ǒǒ, bwel ké é'héé ábe béechyāā' e'pum é' bwām,
békwel bó, bébwém-me bó á muú-te."

¹⁰ Hê dóǒ, bad bésedtεé mó bánken, "Chán-nō
sébenlé bǒǒb?"

¹¹ Jǒne antimtén bó aá, "Mod awě awóó mbóté
ébe, ábe póg wéε ane awě eewóo chǒmchǒm. Ane
awě mó-'ε awóó ndyééd, ákabe bad ábe béewóo."

¹² Belad bé tááε ábe bǒmpē bēnhyǒ edusen akud
bēnsédéd mó bán, "A-melééd, cheé sébenlé?"

¹³ Antimtén bó aá, "Nyéēsanté tááε tómaa
ngáne bétíídé."

¹⁴ Nguse é sánze chǒ-'ε énsédéd mó bánken,
"Chán-náa sé, sébel chán?" Jǒne ankwentén
aá, "Nyéékobné bad mǎné. Nyéebáné-'ε bad
mekan áyāl ngēn, boη nyébê menyinge ne chǒm-εε
nyékudεé née nsábe."

¹⁵ Bǒǒb-pǒǒ, bad ábe bébéde áhed, nímab
mewēmten mēmbootéd achége ne e'lyág bé nlém,
békǒglád á nlém-tê nzé édé bán Jǒne mó adé Ane-
awě-Béwógté.

¹⁶ Héε Jǒne átimtanné bó moosyǎál aá, "Ndusan
nyé bǒǒb ne mendíb, boη mod ahúε' awě atómé
mε. Meékwognedéé áhune ké nímē nkǒod mé
metámbé. Ádusén nyé ne Edǎǎdǎη éche Esáá,
ádusén-ne nyé ne muú.

¹⁷ Awánlé échē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb
níme menyán ámín. Nzé amadé, áład mbum é
bwām áte, ákōǒ chǒ. Boη áład e'pǎé, ahyáád bó á
ebonde é muú éche éédīmē'."

18 Né-ɔ́ Jɔne alábé'áá bad ne ekud é póle émpēe, ákanlé-'e bó nkalanj mí bwâm.

19 Jɔne anhób kááñne wée nkamlene Herode aá, abelé mbéb ngáne áwóó Herodyase, mwaád awě mwānyan, nchoo ne e'bébtéd bé mekan bémpēe ábe âmbenlé.

20 Abád-te áyāle nímê mbéb n̄syā́l Herode anhé Jɔne á mbwōg.

Bédúséné Yesue
(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

21 Bɔɔb-pɔ́, áde Jɔne áamá ekud é bad adusen, Yesue mó ámpē ampě aá ádusen mó. Ade áamá mó adusen, ábwōg-ábwōg ankáné. Ade ákânneé nê dɔ́ ngob e dyōb énédnédé.

22 Hé-'aá Edáádəñ éche Esáá ébídé ngáne élāā, bonj ésudé mó á nló mín. Ehób chímpē émbíd ádyōb nén, “Edíi awem mwān a nlém awě n̄dáo bwāmbwam. Ndé menyiŋge ne wε.”

Abum á ndáb áde Yesue
(Mat 1.1-17)

23 Yesue ambé dyam móom mé mwě méláán bonj ábootád míme nsón. Bad bényíné'áá mó née mwān awě Josebe. Josebe ambé mwān awe Eliε. Eliε ambé

24 mwān awe Matate. Matate ambé mwān awe Leviε. Leviε abédé mwān awe Melekyε. Melekyε ambé mwān awe Janne. Janne ambé mwān awe Josebe.

25 Josebe abédé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe Amɔse. Amɔse abédé mwān awe Nahumε. Nahumε ambé mwān awe Esilyε. Esilyε ambé mwān awe Nagaya.

26 Nagaya abédé mwān awe Maate. Maate ambé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe

Simene. Simene ambé mwăn awe Joseke. Joseke ambé mwăn awe Jodaa.

²⁷ Jodaa abédé mwăn awe Joanane. Joanane ambé mwăn awe Resa. Resa ambé mwăn awe Serubabele. Serubabele ambé mwăn awe Salatyε. Salatyε ambé mwăn awe Nerie.

²⁸ Nerie ambé mwăn awe Melki. Melki ambé mwăn awe Adie. Adie ambé mwăn awe Kosame. Kosame ambé mwăn awe Elamadame. Elamadame ambé mwăn awe Ere.

²⁹ Ere ambé mwăn awe Josua. Josua ambé mwăn awe Elesaa. Elesaa ambé mwăn awe Jorime. Jorime ambé mwăn awe Matate. Matate ambé mwăn awe Leviε.

³⁰ Leviε ambé mwăn awe Simione. Simione ambé mwăn awe Judaa. Judaa ambé mwăn awe Josebe. Josebe ambé mwăn awe Joname. Joname ambé mwăn awe Elyakime.

³¹ Elyakime ambé mwăn awe Meleya. Meleya ambé mwăn awe Mena. Mena ambé mwăn awe Matate. Matate ambé mwăn awe Natanε. Natanε ambé mwăn awe Dabide. Dabide

³² mwăn awe Jese. Jese mwăn awe Obede. Obede ambé mwăn awe Boase. Boase ambé mwăn awe Salmonε. Salmonε ambé mwăn awe Nasonε. Nasonε

³³ ambé mwăn awe Aminadabe. Aminadabe ambé mwăn awe Ademinε. Ademinε ambé mwăn awe Arenie. Arenie ambé mwăn awe Heseone. Heseone ambé mwăn awe Perese. Perese ambé mwăn awe Judaa.

³⁴ Judaa ambé mwăn awe Jakobe. Jakobe ambé mwăn awe Aisige. Aisige ambé mwăn awe Abrahamε. Abrahamε ambé mwăn awe Tera. Tera ambé mwăn awe Nahō. Nahō

³⁵ ambé mwăn awe Seruge. Seruge ambé mwăn

awe Rewεε. Rewεε ambé mwǎn awe Peleγε. Peleγε ambé mwǎn awe Eβεε. Eβεε ambé mwǎn awe Sela. Sela

³⁶ ambé mwǎn awe Kananε. Kananε ambé mwǎn awe Apasadε. Apasadε ambé mwǎn awe Semε. Semε ambé mwǎn awe Noa. Noa ambé mwǎn awe Lamεkε.

³⁷ Lamεkε ambé mwǎn awe Metusεla. Metusεla ambé mwǎn awe Hεnεkε. Hεnεkε ambé mwǎn awe Jarεdε. Jarεdε ambé mwǎn awe Mehalεlε. Mehalεlε ambé mwǎn awe Kenanε. Kenanε

³⁸ ambé mwǎn awe Enosε. Enosε ambé mwǎn awe Seta. Seta abédé mwǎn awe Adame. Adame-ε abédé mwǎn a Dyöb.

4

Satanε akəgé Yesue

(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ Bəəb-pəó, áde Yesue abidé á edíb é Jodan, anlón ne Edəádəŋ éche Esáá. Entimén mó á ehyanje.

² Andyεé áwed móom mé e’pun méniin, Devəle ákəgé mó. Mmé mesú mésyāāl enkēndyáá chōmchōm. Ambíd e né-óó nzaa ewagáá mó.

³ Dóó Devəle álāŋgeé mó aá, “Nzé wε-εé edé Mwǎn a Dyöb, kamlén ádén aláá wεé, átim ewele.”

⁴ Yesue antimtén mó aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyééd chēmpen edide moonyon á alongé.’ ”

⁵ Hée Devəle ákééné mó á ekone mín, álūmtē mó melonj mé nkōŋsé mésyāāl áyāle mwǎ esonj é pónde.

⁶ Dóó álāŋgeé mó aá, “Nəné’, bébágé me nkamlen ámin e ábén bwēm é’syāāl. Nwóó-ε kunze ábe mod ké ahée awe rídáá abε. Měbě wε mó.

7 Né-ɔ́ nze ebagé me edúbé, né wée ewóó ábén bwēm é'syā́l."

8 Yesue antimtén mó aá "Eténlédé nén bán, 'Ebwógke' Sánḡwéé ádon Dyöb mebóbón, ébage-'ε mó edúbé.

Mwēnpēn-naá étánḡéné abele.' "

9 Héε Satane ákééné Yesue á Jerusalem. Atyēēmān mó á nzonḡe e Ndáb-e-Dyöb mín, bon álāḡē mó aá, "Nze wε-εé edé mwān a Dyöb, éheb á bwεle-mín hén, éhūn á ndəəb.

10 Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, 'Dyöb dékamlén éche ángel áśáb wε,'

11 'épēm-me wε ámīn, ábel nén weébōmē ekuu á aláá.' "

12 Yesue-'ε antimtén mó aá, "Kálag e Dyöb ehóbe nén aá,

'Weékāḡē Sánḡwéé, ádon Dyöb áte.' "

13 Devəle amaá-'aá mó akāḡ áte menzii mésyā́l, bon áhidte', áhāḡ mó mwă etól.

*Yesue aboótédé nsón á Galilia
(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)*

14 Yesue antīm ámbíd á Galilia. Edəədəḡ éche Esáá émbē ne mó, dīn dó-'ε ákanlád mó mbwóg áte ésyā́l.

15 Ayáḡté'áá bad áwab ndáb é mekáne, moosyā́l ákēmtē mó.

*Bad bé Nazaret béekobéé Yesue
(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)*

16 Ade ápédé á Nazaret wée ákwógé, ansól á ndáb e mekáne á Mbwe-mé-nkóme-áte, ngáne ámmēténné abel. Dóó átyéémé ámīn, álán eped.

17 Bémbě mọ nhíbe ní kálag é metelag níme nkal é'daádàṅ Yesayaa. Anhuné chọ áte, ákūnē eped éche éhóbe nén bán,

18 “Edaádàṅ éche Sánḡwéé édé ne me, áyāle Dyōb ápwédé me aá, níbel eháṅgé é nkalan ní bwām wée betóótōkē bé bad.

Alómné me eháṅgé aá, bad ábe bédé á mehaṅgé, béhide á mehaṅgé,

aá, bad ábe békwédé ndím, bényīnēn

aá, bad ábē békude metuné á mekáá mé baáb, nhúd bọ á metuné-te

19 aá níbel-le eháṅgé nén meé pónidé epedé echē Dyōb álūmtéé bad ngal.”

20 Amaá-aá alán, ádib kálag áte, ábag chọ ámbīd wée mod awē anone ndáb e mekáne. Ankě ádyēē ásē, mīd mésyāāl ménone mọ.

21 Dóo áláṅgéé bọ aá, “Echén eped éche nyéwógé, éloné epun é'chii.”

22 Moosyāál ankéméd mọ, menyáké mékób bọ áyāle kase e póle echē ebídáá mọ á nsal, bésedté bánken, “Kíné saá mwān awē Josebe mọ nén-e?”

23 Yesue ambád bọ aláa aá, “Mbíí meé, nyéēkalé me ngan bán, ‘A mod a bwel, choód yāl.’ Nyéēlāā-’e me bán, mekan níme nyéwógé bán mbélé á dyad á Kapenahum bán, níbel-láa mọ áwēm dyad-tē hén.”

24 “Nlāa nyé nén meé, nkal é'daádàṅ eewóó'é edúbé áwē dyad.

25 Nyébii-óó nén bán, á pónidé eche Elaijaa, mbúú eechódéé áyāle mwē níláán ne eped. Nê dēmbēl sánkalaa a nzaa ambé alon áte ásyāāl. Bekúd híin bémbē á mbwóg e Israel hén ene pónidé.

26 Boŋ Dyöb dénkênlómmé Elaijaa áwāb. Anlóm mó dāsō á alonŋ á Sidōn á dyad á Sarefa wéε nkúd a mmwaád ampée.

27 A póndé echě nkal é'dəádəŋ Elisha ámpē ndun e mod e meləŋ embé á Israel. Boŋ Elisha enkênsáádté mod a meləŋ ké nhóg awě ambíd á alonŋ á Israel. Namanε, mod awě ambíd á alonŋ á Siria móó ánsāádtē.”

28 Ade bad ábe bémbē á ndáb e mekáne béwógé-ε nē, ekaŋ énkōb bó áte.

29 Héε bépádté ásē, béhé mó abum ámīn, békēēn mó á asóg á dyad. Ngáne bēnlōŋgē á ekone mīn, bēntimén mó á mbám mé ekone ábēl bétined mó á ekone sé.

30 Boŋ ansam bó áfīntē, ákē-ε mó.

*Mod awě edəádəŋ é mbéb émbēε áte
(Mak 1.21-28)*

31 Yesuε ansyógé á dyad á Kapenahum á mbwóg e Galilia, ábootéd ayáged á mbwε-mé-nkóme-áte.

32 Nyaa eche áyágté'áá enkóméd bad yāl áte bwāmbwam áyāle ábē e'yale bémbē ngīne.

33 A ndáb e mekáne wéε áyágté'áá, mod ambé awě edəádəŋ é mbéb ékámlánáá. Héε ábóótédé abón áá,

34 “Bób! A-Yesu, mod a Nazaret, cheé syánē déwóŋné? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí wε bwām. Edfí mod awě Dyöb álómé, awě asáá.”

35 Dóó Yesuε ákánné échē edəádəŋ é mbéb áte áá, “Lám, bíd ane mod áte!” Héε ébómé ane mod ásē áfīntē bad, boŋ ébídē mó á yāl, ésebán élógné mó.

36 Menyáké ménkōb moosyáál, bésēdtē nhóg ne aníní bánken, “Nyaa e nhóbtéd ehéé nēn-ē? Chán

mod ákamlánné e'dǎǎdǎŋ bé mbéb ne kúmbe esyǎál, é'wǒgnē-'ε mǒ?"

³⁷ Dǐn dēnkě mǒ mbwǒg áte esyǎál áyǎle mekan míme ábélé'áá.

*Yesue achǒŋté ekud é bad
(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)*

³⁸ Ade Yesue áhídté á ndáb e mekáne, ankě á ndáb wéε Simǎne. Antán néε Simǎne mwaád nyaá ákonléé, ahéb ámbáá dēnsog mǒ. Bénchǎŋ Yesue bán, ádid mǒ bwám.

³⁹ Dǒo Yesue ásidté mǒ á nkǎg, awúlén ásē, aláá ahéb áded aá, áte de mǒ. Abwǒg-ábwǒg ahéb dēm̄maá mǒ á yǎl, ásyǎǎ ásē, ákǒb-pe bǒ nken.

⁴⁰ Bǒǒb-pǒǒ, áde enyεn ébǒótédé asud, bad bésyǎál ábe bēnwǒŋ bad bé nkole ábe békónlé'áá nkole nyaa ne nyaa bēmpεén bǒ áwē. Ambán nhǒg téé ekáá ámǐn, ádidé bǒ bwám.

⁴¹ E'dǎǎdǎŋ bé mbéb bǒmpē é'bidē ekud é bad á yǎl, é'bǒnē' bán, "Edíi mwǎn a Dyǒb!" Ankáné bǒ áte, eémwage'aá-'ε aá béhǒb akan, áyǎle bém̄bíi bán, adíi Ane awē Dyǒb Áwǒgté.

*Yesue akalé nkalan̄ mí bwám
á ndáb é mekáne é bad bé Israel
(Mak 1.35-39)*

⁴² Mbwεmbwε pírib, Yesue ansyǎá á dyad-tē, ákē á ahǎngé á hǒm. Bad bēmbóótéd mǒ ahed. Ade bédíbté mǒ, bēnkēnháá mǒ etál áke hǒm.

⁴³ Dǒo álǎngεé bǒ aá, "Ntǎngéné ake á myad mémpēe, ábel nén níláa bǒmpē nkalan̄ mí bwám tǎngene nkamlen ní Dyǒb. Mmén nkalan̄ mǒǒ níkáǒ bon̄ Dyǒb álǒmē me."

44 Né-óó akalé'áá nkalanj ní bwâm á ndáb é mekáne é mbwóg é Judeya.

5

*Yesue apwéde bembapεε
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)*

¹ Mbwe nhóg Yesue antyéém á nkin mé edib é Genesarεt. Bad bēnləɲéd mós áwóg eyale é Dyöb.

² Héε ányíne bétəɲgé myöle mébe á nkin. Bekób-bé-súu bēnkēmbáá áwēd-te. Bėwópé'áá échab mbínzé.

³ Dóó ásólé á bǒle ábe Siməne, aláá mós aá, ásyəɲned mós á nkin. Adyεé-'áá á bǒle-tē, boɲ ábootéd bad ayáged.

⁴ Ade ámadé nê, anláá Siməne aá, “Kéén bǒle wée ndib édíí, boɲ nyébwēm mbínzé.”

⁵ Siməne antimtén mós aá, “A-Sáɲ, sékébwēm mbínzé nkuu nısyāəl, séəkōbē chōmchōm! Boɲ mēbēl ngáne éhóbé.”

⁶ Dóó bėbwémé mbínzé. Bēnkōb ndun e súu káəɲ mbínzé éhape'.

⁷ Bēnlēbē baáb ábe bėbédé á bǒle ábíníí bán béhyε bėwōɲgen bó. Ade baáb bėpédé, myöle mésyāəl mébe ménlōn ne súu káəɲ mébootéd asú ásē.

⁸ Ade Siməne Petro ányíne nê, ankwε Yesue á mekuu, áhōbē aá, “A Sáɲgú, sōn! Syəə wée ndíí ayāle ndii mbelé-mbėb.”

⁹ Siməne anhób nê áyāle émbē bóəbe baáb menyáké bwāmbwam ányín ndun e súu eche békóbé.

¹⁰ Menyáké ménkōb káəɲne Jemse bó Jəɲ, bán ábe Zebediε, ábe bėmbē á echoɲ é akób á súu.

Héε Yesue álângeé Simone aá, “Weebáá’. Bootya chii nyéētēde bad nlém á abum áhíd me.” ¹¹ Ade bépééné nímab myóle á nkin, bēntēde chōm ésyā́l áhed, bébootéd-te Yesue ahíd.

*Yesue achōjté mod awě meləḡ mékóbé
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)*

¹² Mbwe nhóg Yesue abédé dyad ahóg. Mod awě meləḡ mékóbé yál esyā́l ampě áwē. Anyín áde ányíné Yesue, ankwε mó á mekuu, áchā́a mó aá, “A-Sán, nzé edə́ə ehεle ébēl me nsánj.”

¹³ Dóo Yesue ábídté ekáá, ábānē mó á yál bonj álāḡgē mó aá, “Ndə́ə, sánj!” Abwōg-ábwōg nímé meləḡ mēm̄maá ane mod á yál.

¹⁴ Yesue anláá mó aá, eelāḡgé modmod, aláá-’ε mó aá, “Kǎg élúmed yál wée prise, ásimen wε. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Mosεε éhεdeé álúmed bad wεé mósā́a.”

¹⁵ Ké nēḡgáne Yesue ánkāḡgē mó aá eelāḡgé mod, dīn démbē ákag mó mbwóg áte esyā́l áyā́le nímē mbeltéd. Nē démbēl ndun e mod éladné mó á nkəḡ, áwóg chōm éche áhóbéé, ne ábεl ádid bó bwām.

¹⁶ Bonj nzé pónde empě mó, ayōgkě’áá atim á ahəḡgé, ákáne.

*Yesue achōjté mod awě awédé epεd
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)*

¹⁷ Mbwe nhóg ampē Yesue ayógté’áá bad. Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bémbē áhed. Bémbīd dyad ne dyad téé á mbwóg é Galilia ne Judeya, kááḡne á Jerusalem. Ngum e Dyōb empií mó, ádid bad bé nkole bwām.

18 Dó-'áá bad behóg béπεεεέ mod á mekále m̄n awě awédé eπεd. Béhéde'áá nzii echě bás̄nleé mó á ndáb-te, ânaad mó á'sō-te wée Yesue.

19 Bénkēnkudté etál áyāle ndun e mod enlón áhed. Dóó béchágké á ndáb m̄n. Dóó bénédte nn̄η, básudéd ane mod bóβε mekále á etále-tē á'sō-te wée Yesue.

20 Ade Yesue ányíné adúbe ádē ábe bad béwóó áte anláá ane mod awě awédé eπεd áá, “Amúē, nlagséné wε mbéb.”

21 Dóó bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bébóótédé anyoo áte bánken, “Ebál é mod éhéé ésyáa Dyōb nén? Nzéé ahēle se álagsén mbéb ésebán Dyōb dēmpen?”

22 Yesue anchem bó mewēmten áte. Héε ásēdtéé bó aáken, “Cheé ékáá boη nyéwōō' enén ndín e mewēmten?”

23 Ahéé adé dyam ásad, áhób wεé, ‘Nlagséné wε mbéb,’ káa áhób wεé, ‘Syáá ásē, ébooted akε?’

24 Boη mēlūmēd nyé mεé, Mwān-a-Moonyoη awóó kunze álagsen mbéb á nkōjsé.” Héε álāngéé ane mod awě awédé eπεd áá, “Nlānge wε nén mεé, syáá ásē, étēd nímōη mekále, ésúε' á ndáb.”

25 Abwōg-ábwōg ane mod anhidé ásē áfinté e bad, atéd nímē mekále, ásūē-'ε mó á ndáb, ákag ákēmtē Dyōb.

26 Menyáké ménkōb moosyáál awě ambé áhed. Héε bébóótédé Dyōb akεn ne mbwóg áte bán, “Sēnyíné akan dé menyáké chii nén.”

*Yesue achénlé Levié
(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)*

27 Ambid e nē Yesue ansyáá áhed. Ade ákagké nē, annyín nsaad-a-tááε nhóg bán Levié. Levié

andyé á sé á ndáb echê ákóbáá tááse áte. Héε Yesuε ál̄ngéé mó n̄n aá, “Hídé mε.”

²⁸ Dóo Leviε átyéémé ám̄n, áchēnē chōm ésyā̄l áh̄idē-’ε mó.

²⁹ Bóob-póó, Leviε anchăg sán̄kalaa a ngande áwe ndáb á d̄n̄ áde Yesuε. Besaad bé tááse híin ne bad bémp̄e bémbē áhed.

³⁰ Héε Befarisia ne ábāb bemeléede bé mbéndé bén̄yongéé áte w̄éε Yesuε ábē bembap̄εε, bésēdtē bó bánken, “Cheé ékáá bon̄ nyáābe besaad bé tááse ne bebel bé mbéb bémp̄e nyédyāg ndyééd, nyé mwāg-ke m̄m hōm ahóg?”

³¹ Yesuε antimt̄n̄ bó ne ngan aá, “Bad ábe bédyēé bwām béetógn̄n̄é mod-a-bwel. Bad ábe békonle’ bóó bétógn̄né mod a bwel.

³² Nyéb̄ii n̄n bán, meépedeé ách̄le bad ábe békóbn̄dé á’sō é’ Dyōb, bon̄ mpedé ách̄le bebel bé mbéb m̄éé bésōg mbéb abel.”

*Nsedtéd tângene
adid á ȳl̄ nzaa á mekáne-tē
(Mat 9.14-17; Mak 2.18-22)*

³³ Befarisia bémbād ahób bán, “Bembap̄εε ábe Jon̄ε bém̄nt̄né ȳl̄ nzaa adid á mekáne-tē. Melemlem n̄é-’aá Befarisia ábāb bembap̄εε bómp̄é bébeléé. Cheé ékáá bon̄ ábōn̄ bédyāg ndyééd, bémwāg-ke m̄m?”

³⁴ Yesuε ankwent̄n̄ bó ne ngan aá, “Chán bad ábe bélébp̄é á ngande e e’wōngé béhele bédidé ȳl̄ nzaa á mekáne-tē áde mod awé akude sómbé ád̄ii adé ne bó?”

³⁵ Bon̄ epun ép̄é éche békobénné bó mod awé akude sómbé. Echê epun dóo bédidté ȳl̄ nzaa á mekáne-tē.”

³⁶ Yesue anláá bó ngan aá, nzé mod ahóbe aá, mónabpe' mbóté, eeséléé eped é abad áyāle mbóté ekóólé bon ánabnáád mbóté e nchun. Nzé abelé nê, né asalé mbóté ekóólé. Ké eped ékōōlē-ε éetāngánné ne mbóté e nchun.

³⁷ Melemlem nêngáne mod éētēdēē mīm mékōōlē se ahé mó á nchun mé ntyág, se ápen. Ayāle nzé abelé nê, né mīm méhōd káān ntyág rýéd, mīm mémād asyoge, ntyág-ke ámpē mbéb.

³⁸ Bétāngéné béhé mīm mékōōlē á apom dékōōlē.

³⁹ Bad ábe bó-ε bémwāg mīm, béemaá'é mīm mé nchun amwé se béhéde mékōōlē. Bébele béhób bán, "Saá mé nchun móō mébōó-ye?"

6

Nsedtéd tângene abel dé nsón á mbwε-mé-nkóme-áte (Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹ Mbwε nhóg Yesue ne ábē bembapεε bétómé'áá á nzag e ngun-tê. Nén démbē á mbwε-mé-nkóme-áte. Ábē bembapεε bēmbootéd e'sóg é' ngun apád, bépāgke', bedyág.

² Nguse é Befarisia bényiné-'áá nê, bon bésedté bó bánken, "Cheé ékás bon nyébelé akan áde mbéndé éebagéé kunze ábel á mbwε-mé-nkóme-áte?"

³ Héε Yesue mó-ε ásedtéé bó aáken, "Nédē nyéeláá'é á kálag e Dyōb dyam áde kān Dabide āmbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε?"

⁴ Ansól á Ndáb-e-Dyōb mó ne bad ábe bēnwoón mó, atéd e'wεle ábe é'bédé ndε e Dyōb, adyé. Bon echéd mbéndé éebagéé mod ké nhóg kunze

ádyē ábê e'wale étōméé prisε. Mwën andyé, ábē-'ε kááηne bad ábe bēnwōón mó donge."

⁵ Yesuε ambádé bó áte aá, "Mwǎn-a-Moonyon awóó nkamlεn kááηne ámīn e mbwε-mé-nkóme-áte."

*Yesuε achōjté mod awě ekáá éwédé
(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)*

⁶ Epun émpēe Yesuε ankě á ndáb e mekáne. Ambootéd bad ayáged. Nén ámpē démbē á mbwε-mé-nkóme-áte. Mod nhóg-ke ambé áhed awě ekáá émbáá éwédé.

⁷ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēnóné'áá mó chodchod, ányín nzé áđđd ane mod bwám á mbwε-mé-nkóme-áte, ábel nén békóben mó awusé.

⁸ Yesuε mó-'ε anchēm bó mewēmtεn áte. Héε Yesuε álângeé ane mod aá, "Hyé étyéem áfínté hén." Ane mod anwógén mó.

⁹ Dóó Yesuε ásedtéé bad aá, "Nyéláa me ké édé mbéndé ábel mbon á mbwε-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu mó?"

¹⁰ Ahóbe nê, anone-'ε bad á mesó. Dóó álângeé ane mod aá, "Sálé ekáá áte." Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyéé mó bwám ámpē.

¹¹ Nén dénkóbēd Befarisia ne bemeléede bé mbéndé ekan áte, bēhǎgké mó ápid mó mekáá.

*Yesuε apwédé bembapεε bé
nlomag dyôm ne bébe*

(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ambīd e pónđé Yesuε ankě á ekone mín ákáne. Ankáné nkuu nsyāāl kááη ne mbwεmbwε.

¹³ Bon áde bīn é'kénlé, anchélé ábē bembapεε, ápwédé dyôm ne bébe áwab fínté, áchǎgé bó aá,

bembapεε bé nlómag. Abê bembapεε bé nlómag
bébédéε,

¹⁴ Simōνε awe âmbagké dñn aá, Petro, bó
mwānyaη Andreyā, Simōνε, Jakōβε, Jōνε, Filibe,
Batolomyo,

¹⁵ Matyo, Tōmasε, Jemσε mwān awě Alfōσε,
Simōνε mod a kán,

¹⁶ Judasε, mwān awě Jemσε ne Judas Iskariōδε
awě antīm Yesue asóm.

*Yesue ayágté, achōhté-'ε ndun e mod
(Mat 4.23-25)*

¹⁷ Dóo bóobe bembapεε bésyógké á ekone sé,
bépag á hōm áde átánlé. Béntān bembapεε
bémpēε híin ne ndun e mod áhed. Ene ndun
e mod embíd á mbwóg e Judeya-tê esyāól, á
Jerusalem, káηne á myad mé Tirε ne Sidōn á nkin
mé edíb é nkwě.

¹⁸ Bēmpě nê âwóg Yesue eche póle, ne âbel nén
ádid bad ábe békonle bwām. Adidé'áá bad ábe
edāádāη bé mbéb é'tágté'áá bómpē bwām.

¹⁹ Mod téé ahedáá aá mó nsidtén mó ngáne émbēē
bán, ngíne ebídé'áá mó á yǎl echě edidé'áá bad
bwām.

*Mekan mé nnam ne mé medim
(Mat 5.1-12)*

²⁰ Hēε ábóótédé ábē bembapεε akalēn aá,
“Nnam míbê ne nyé betóótōkē bé bad áyāle nyédé
ásē e nkamlēn rí Dyōb.

²¹ Nnam míbê ne nyé ábe nyédé nzaa bōob, áyāle
Dyōb dékōdēd nyé.

Nnam míbê ne nyé ábe nyélebe bōob áyāle nyéēwōó.

22 Nnam níbê ne nyé nzé édé bán ngáne nyéhídeé Mwän-a-Moonyon, bad békóó nyé, bébáa nyé á yäl, bésyáa nyé, béchäge-’ε nyé m̄n mé mbéb.

23 Nyéwóge bwām, nyébwεεν ám̄n m̄mê mbwε, áyāle nsábe míme nyékudté ádyōb íchábé ám̄n. Melemlem nê d̄óo besáá bê’ b̄óod b̄ómpē bésyáá’áá bekal bé’dáádəŋ.

24 Boŋ édé ngəl ne nyé ábe nyêdé nhən, áyāle nyémaá echēn ndε akud.

25 Edé ngəl ne nyé ábe nyékódé b̄óob, áyāle p̄ondé ɛp̄ě echē nyétaké nzaa.

Edé ngəl ne nyé ábe nyéw̄o b̄óob, áyāle nyéēlēb, nyéchīī-’ε.

26 Edé ngəl ne nyé nzé moosyáal ákēmte nyé. Nê d̄óo ábāb besáá békémtáá bekal bé’dáádəŋ bé metóm.

Nyédəŋ bad ábe békóó nyé

(Mat 5.38-48, 7.12a)

27 “Boŋ nlānge nyé ábe nyéwóglan mε hén b̄óob mεé, nyédəŋ bad ábe béhede nyé k̄ok̄o, nyébenle-’ε bad ábe békóó nyé mboŋ.

28 Nyénamed bad ábe bésyāntad nyé, nyékānnad-tε bad ábe bébele nyé nhel mé mekan.

29 Nzé mod ab̄omé wε abén á akag, ékunnéd mó ádíníí ámpē. Nzé mod akōbné wε nímōŋ nkobe, weebāŋné mó ké echoŋ s̄óte.

30 Kénzēé awē achómé wε chōm, bεé mó. Mod ké ahéé-’ε awē adumné wε bwēm, weéhēdné mó b̄ó ámbid.

31 Kéchéé éche édáá wεé bad bébel áwōŋ, ébel chó áwāb.

32 “Nzé nyédəá bad ábe bédáá nyé bēnp̄en, né mekenag méhéé nyékudté ne nê? Kááŋne bebel bé mbéb b̄ómpē bédəá bad ábe bédáá b̄ó.

³³ Nzé nyêbele mbonj dásō wée bad ábe bébenle nyé mbonj bēnpen, né nsyóŋ ríhée nyékudté ne nê? Káŋne bebel bé mbéb bómpē bébele nê.

³⁴ Nzé édé nén bán bad ábe nyélyágé nlém bán bómpē bébāl nyé bwēm bēnpen bóo nyébáleé bwēm, né nsyóŋ ríhée nyékudté ne nê. Ké bebel bé mbéb bébále baáb ngáne búbí bán bómpē bébāl bó melemlem.

³⁵ Bonj nyédəŋ bad ábe béhede nyé kəkəo, nyébenle-’ε bó mbonj. Nyébále-’ε bad bwēm ésebán nyésine dyamdyam ámbíd e nê. Nê débēl Dyöb ábe nyé nsábe míme ríchábé á mín, nyéchəgnéd-tε bán, bán bé Dyöb á Ngum. Nyébíi-’ε bán, Dyöb ádé ngol ne bad ábe béēsāgnān Dyöb, ne ábe bébébé nlém.

³⁶ Nyéwōŋ nlém rí ngol melemlem ngáne awēn Titée áwóo nlém rí ngol.

Nyaa echě bad bébidté mbaku

(Mat 7.1-5)

³⁷ “Nyéekáádté bad, bonj Dyöb dómpē déēkāádtē nyé. Nyéehóbé bad, bonj Dyöb dómpē déēhōbē nyé. Nyélagsan bad bonj Dyöb dómpē álagsan nyé.

³⁸ Nyébage bad, bonj Dyöb dómpē ábage nyé. Akab áde nyékudté, békín dó, bépuméd-tε dó ámín, káŋ ásyogke, bonj bépémtéd nyé. Melemlem mé nhəgtéd míme ébenléde móo Dyöb dómpē débēnlédte.”

³⁹ Yesue ankalé bó ngan aáken, “Mod awě akwedé ndím ahēle alyágéd waáb mod a ndím-ε? Bó bad bébe béehúnné ebíi-yε?

⁴⁰ Mwän-a-ayáge eetóméé mod awě ayágte mó, bonj kénzéé awě amadé ayáge áte, abelé abé ndágke eche awe meléede.

41 “Cheé ékáá bonj éwāmsān mwă púuted anyín á d̄id á w̄ñ, ésebán ehēle nkɔg míme níde emōŋ á d̄id anyín?

42 Chán éhēle-se eláá mwănyonj wεé, ‘Amúē, mw̄, níhūd wε mwă púuted á d̄id’, áde wéenyínēē nkɔg míme níde mmōn á d̄id? A-bedog-bad! Sébé éhūd nkɔg míme níde mmōn á d̄id, d̄óo wétōŋ’é púuted echě edé mwănyonj á d̄id anyín, bonj ehúdtē ch̄ó.

A epum d̄óo bécheméé bwel
(Mat 7.16-20, 12.33-35)

43 “Alín á bwel á bwām déebeléé-se áchyáá e’pum bé mbéb. Alín á bwel dé mbéb-pe déēchyāā’é e’pum é’ bwām.

44 A epum é bwel d̄óo bécheméé alín á bwel. Ebyééné bwām bán, béēpādēē ngun á ȳl e mbísan káa besabé á ȳl e mewāŋ.

45 Mod a bwām abele bwām áyāle é’bide mó á nlém-tê wéε bwām ékōŋnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb áyāle mbíde mó á nlém-tê wéε mbéb nkōŋnéde. Edé nê áyāle, mam míme níloné mod á nlém-tê, mó-’áá mébide mó á nsəl.

Belōŋ bé ndáb béε
(Mat 7.24-27)

46 “Chán nyéčhǎgǎé me pónde téé bán, ‘A-Sán, A-Sán,’ bonj nyéēbēlē dyam áde nílāŋgǎé nyé?

47 Mod téé awě apedé áwem, awě awógé ábēm e’yale, bonj ábelé-’ε ngáne níhóbéé, mǎhǎgtén nyé nyaa e mod echě ákóó abé.

48 Adé néε nlōŋ-a-ndáb, awě anlímé mekon mé ndáb se ásē, ásūmē ene ndáb eláá mín.

Edíb énlōnē, éból mó á ndáb-te ne ngíne, boŋ énkēnhēnlé ch́ apán, áyāle ambíí ch́ alón.

⁴⁹ Boŋ kénzéé awě awóge ábēm e'yale boŋ eébele ngáne é'hóbéé adii nēngáne mod awě anlón ndáb ésebán asumme ch́. Ade edíb ébólé mó á ndáb-te, ene ndáb enkwě melemlēm mé pón dé, epáá-'ε nyaa eche ekamé ahəgtēn."

7

*Yesue achōhté mbaledε
awě mod ambáá a sánze
(Mat 8.5-13)*

¹ Bad bésyāēl bēnwōg nímén mekan míme Yesue áhóbé'áá. Ade ámáá mó ahób, ankě á dyad á Kapenahum.

² A dyad-tē wē, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlan mbwókel e sánze. Awě mbaledε nhóg awě ándəngé ákónlé'áá kóəŋ áhedé awé.

³ Néε ane mod ambáá a sánze áwóge Yesue dúu, anlóm belyáged bé dyad áá béchēnled mó Yesue, áhyε áhood awě mbaledε.

⁴ Bépédé-'áá wéε Yesue, boŋ béchāā mó ne nlēm nhóg bán, "Hyě éhébe ane mod. Adii mod awě atəngéné mímoŋ nhébe akud.

⁵ Adəá ádēd alon á bad, alónge-'ε syánē ndáb e mékáne."

⁶ Yesue anwoón bó. Boŋ áde ákwóge apε á ndáb wéε ane mod ambáá a sánze, d́o mod ambáá a sánze ne álóméé baáb wéε Yesue ámpē áá, béléá mó bán, "A-Sán, weétagtε wε yəl, mmēn meékwognedéé ákob wε nken áwēm ndáb.

⁷ Nén ábélé menkênhenlé ké ape áwon e'só. Bon ké eyale chów wénhōbpē, awēm mbāledε ādyéé bwām.

⁸ Mmēn ndii mod awě adé ásē e nkamlēn, mmēn-ne nwóó sánze éche nkamlanné. Nlānge póg mēé, 'Kǎg', ékǎg-ke nē dēn. Nlānge empée mēé 'Hyǎg', éhyǎg-ke nē dēn. Nzé nlānge awēm mbāledε mēé, 'Běl échén', ábélé-'ε nē dēn."

⁹ Ade Yesue áwógé nê, yǎl enkóm mó áte. Héε ákúnné e'só wéε echon é bad éche éhídé'áá mó, álāngé bó aá, "Ne mbále, nlānge nyé mēé, meényīnēē mod á alon á Israel ké nhóg awé awóó nyaa e adúbe echē anén nken-e-mod áwóó."

¹⁰ Atim áde bad ábe bēnlōmmē bétímé ámbid á ndáb, bēntān nēngáne ane mbāledε áamáá bwām adyεε.

Yesue apuúdté nkúd a mmwaád mwān

¹¹ Eebeméé áte* Yesue ankě á dyad áde béchǎgεé bán Nain. Abē bembapεε bēmbē ne mó ne echon é bad.

¹² Ade ápédé benben ne mmwe ní dyad, bad bēmbīdēn ndim ní mod níme mémbē mpom ní mwān níme nyaá. Nyaá abédé nkúd a mmwaád. Ndun e mod echē embid á dyad-tê, embé ne mó.

¹³ Ade Sǎngú Yesue ányíné ane mmwaád, ankóbtén mó etyǎg. Dóó álāngεé mó aá, "Lénéd awé!"

¹⁴ Ansídé á'sō, ásitén mekále níme bēmpēmē ndim ní mod ámīn. Bepém bentyéem. Héε áhóbεé aá, "A-kódemod, nlānge we nén mēé, syǎó ásē."

* **7:11** Eebeméé áte: Donje á kálag dé'só éwóó: *Nēε bīn é'sǎngé.*

15 Dóo ane kódemod echě anwě ésyǎngé ásē, bon ɛbootáád dyam ahób. Héε Yesue ábágé mó wěε nyaá.

16 Mbwóg ménkōb moosyǎál, békēmtē Dyōb bán, “Nkal é’dǎǎdǎη ambáá abídé áwεd tǐntē,” béhōbē-’ε bán “Dyōb ápíídé ábē bad!”

17 Mmén nkalaη tǎηgene Yesue ménwōgnēd mbwóg e Judeya áte esyǎál ne meloη míme médé benben.

*Jōne, Ndusene alómé abē bembapεε wěε Yesue
(Mat 11.2-19)*

18 Bembapεε ábe Jōne bómpē bēnwōg mímén mam. Héε békíí mó aláa.

19 Dóo átédé bébe, álómé bó wěε Yesue, áá bésɛded mó nén bán, “Wε-εé edé ane awě Dyōb áhóbé áá móǎlōm-ε, ngé sébê sésine’ mod ampée?”

20 Abē bad bépédé-’áá wěε Yesue, bélǎngē mó bán, “Jōne, Ndusene alómé sé áwōη áaken, ‘Wε-εé edé ane awě Dyōb áhóbé áá móǎlōm-ε, ngé sébê sésine’ mod ampée?’ ”

21 Póndé eche bépédé áhed nê, adidé’áá ekud é bad bwám ábe bétágnáá nkole nyaa ne nyaa, ábe bēnkūd medim ne bad ábe e’dǎǎdǎη bé mbéb é’bédé áte. Amběl bad híin ábe bēnkwě ndím bényinne’.

22 Héε átimtanné Jōne ábē bembapεε áá, “Nyétime’ ámbíd, nyéke nyéláa Jōne mekan míme nyényinné dǐd ne míme nyéwógé. Nyéláa mó bán, bad ábe bēnkwě ndím bényinne’, ábe bésyágté’áá békag bwám, ábe meloη ménkōbpē bésáá.† Abe

† **7:22 Asdad ayál:** Nzé meloη ménkōb mod bétédé’áá mó née mod awě eesáa. Bébéné’áá mó bán eesíté wěε bad bédíi.

bênkwě ndóg béwógne', ábe bénwē, bépuude', nkalaŋ mí bwâm-me ámpē níkalte' wée betóótōkē bé bad.

²³ Nnam míbê-'ε ne kénzée awě eéhəŋlene nlém á abum t̄ŋgene me."

Yesue aláŋgé bad nyaa e mod echě Jone ádii

²⁴ Ade mésénze míme Jone mímáá atim ámbid, Yesue ambootéd ndun e mod echě embé áhed akale t̄ŋgene Jone. Ansedéd bó aáken "Póndé echě nyémbídtē áke dé atán Jone á ehyáŋge, cheé nyéwēmtēnnē bán nyéenyín? Apab á chyaá áde epub éságtée-yε?

²⁵ Cheé nyênkéé anɔn? Mod awě ahédé kase é mesan-ε? Nyébii nén bán, bad ábe béwáa' kase é mesan, boŋ bétəgné-'ε yǎl, bédyεε dásō á ndáb é k̄ŋ.

²⁶ Cheé-ō nyênkéé anyín? Nkal é'dəádəŋ móo nyênkéé anyín-ε? Nê dēn! Ne mbále, nlánge nyé mée, nyényíné mod awě atómé nkal é'dəádəŋ.

²⁷ Jone mó adé ane awě béhóbé'áá áde bétélé e'yale ábe Dyōb áhóbé áá,

'Nóné', nlóme mímēm mésénze míme mésēbē we á'sō,

áboŋsen we nzii.'

²⁸ A mbále mod ké nhóg awě abidé á abum dé mmwaád eetóméé Jone. Boŋ ké nê, mod awě adé ndimtēn átíntē e bad ábe bédé á nkamlēn ní Dyōb, adé etógnén tómaa Jone."

²⁹ (Bad bésyāēl ábe bénwōg chōm éche Yesue áhóbé, k̄ŋne besaad bé tááε bēnkwentēn bán ntii ní Dyōb ní t̄ŋgéné, áyāle bēnkūd edusen éche Jone.

30 Boŋ Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bénchīm yāl káŋne ntíi ní Dyöb áyāle bém̄bāŋ edusen éche Jōne akob.)

31 Yesue ambád ahób aáken, “Cheé mēhəgténné nyonŋel é bad e’chii? Chán bēn békóó abé?”

32 Bédíi nēŋgáne bēndem ábe bédyéé á dyad-tê, boŋ bélébpē nhóg ne aníníi bán, ‘Sêtóŋgé nyé e’lon, boŋ nyéeságéé. Sêkónné nyé nkáŋgé ní kwééd, boŋ ké nê nyéēchyē’ é awé.’

33 Ade Jōne, Ndusene ápedé, eéyake’aá ndyééd adyé, eemwáge’aá-’ε mīm. Nyébootéd ahób bán, ‘Edəádəŋ é mbéb édé mó áte!’

34 Mwān-a-Moonyon apedé, ádyāg ndyééd, á mwāg-ke mīm, nyéhābē bán, ‘Nyénóne mó, adəə ndyééd bwāmbwam. Mmwé mīmε ngēn, awonŋe belad bé tááε ne bebel bé mbéb.’

35 Boŋ káŋŋ ne á asóg, mod téé awē abíi dyam abelé ahób aá, nzii e Dyöb etəŋgéné.”

Mmwaád awē bélégséné mbéb

36 Farisia nhóg anlébé Yesue aá ahye ádyê ndyééd áwe ndáb. Ade ápedé áwed, andyεé ásē, ádyé ndyééd.

37 Mmwaád nhóg mó-’ε abédé á dyad-tê wê, awē abédé mbélé-mbéb. Awóg áde áwógé bán Yesue adyāg ndyééd á ndáb e Farisia, ampεén apom á dyöŋ dé elod é bwām áhed.

38 Anyogén ásē benben ne mekuu míme Yesue, ábootéd achii, ásəbté’ mó mekuu ne mészod. Ampíné mó mekuu ne échē esid é nló, ámwāā mó mekuu áluéd edúbé, anyönlé-’ε mó mekuu ne ádé dyöŋ dé elod é bwām.

39 Anyín áde ane Farisia ányíne nê, anhób áwe nlém-tê aá, “Nzé nkal é'daádəŋ mós anén mod ânkongé abé, né abágé'áá abíe' nyaa e mmwaád eche anén mmwaád awě akidtan mós ádíí ne abé áde áwóó, né abíí-'ε nén aá anén mmwaád adíi mbélé-mbéb.”

40 Héε Yesue áləŋgeé mós nén aá, “A-Simōn ndaós we mwă pôle aláa.” Farisia ne ankwentén aá, “A-meléed, cheé édé? Kăg á'sō, éláa me.”

41 Dós Yesue áhóbéé aá, “Mod nhóg abédé awě abalé'áá bad ngáb. Ane mod akalé'áá bad bébe melúm. Akalé'áá nhóg móom mé e'kále métáan, aníníí-'ε e'kále étáan.

42 Bós modmod bénkēnhenlé atuε. Né-ós anlagsén bó mod téé áde alúm. Bəb-pəós, áyāle bó bad bébe, nzé-módé édúbpé weé ätōmtēn mós adəŋ?”

43 Simōne antimtén mós aá, “Ndúbpé meé, ane awě alúm déntōmtēnnē achab ámín.” Dós Yesue áhóbéé aá, “Etəŋgéné.”

44 Dós ákunneé wée ane mmwaád, boŋ áləŋgē Simōne aá, “Enyíne anén mmwaád-ε? Ade rísólé áwōŋ ndáb, wenkēmbaá me mendíb weé ríwobned mekuu. Boŋ anén mmwaád asəŋtē me mekuu ne rímē mėsəd, apíné-'ε mós ne échē esid.‡

45 Wenkēnháá me təl, boŋ taa mensól hén, eésógéé me mekuu anyole.

46 Wenkēnwógédté me dyǝg á nló ákob me nken, boŋ awógte me dyǝg dé elod é bwām á mekuu.

47 Edəŋge é ngíne éche anén mmwaád álúmté, édé nhəgtén ne alagsen áde ákúdé áyāle ekud é

‡ 7:44 A mbwóg e bad bé Israel, nzé mod akobé'áá mod nken, antəŋgén mós mendíb abε áwobe mekuu, ahé mós təl, awógéd-te mós dyǝg á nló.

mekan mé mbéb éche ábélé. Mod-te awě béebudεé mbéb alagsen, eébūdēē edəŋge alúmed.”

⁴⁸ Hée Yesuε álāŋgeé mmwaád ne aá, “Ekudé alagsen dé mbéb áyāle mbéb nímōŋ n̄syāəl.”

⁴⁹ Bad ábe bóbōó bedyágé’áá ndyééd bēnsédéd yāl bánken, “Ebál é mod éhéé chén éche éwóó káŋne kunze álagsen mbéb?”

⁵⁰ Yesuε anláá mmwaád ne aá, “Adúbe áde éwóó áchóŋté wε, kǎg ne nsan.”

8

Nguse é bebaád éhíde Yesuε

¹ Ambīd e nê Yesuε ambootéd akε myad ne myad, mémháá ne mésad. Akagé’áá, ákalé’ nkalan n̄ bwām mé nkamlen n̄ Dyōb. Akεéné’áá ábē bembapεε dyōm-ne-bébe.

² Bebaád ábe e’dəódəŋ bé mbéb bēmbēē áte ne ábe békónlé’áá nkole mémpēe, bon̄ áchōōd bó, bómpē bēmbē á echon̄. Abē bebaád bēbédéε, María mmwaád a dyad á Matala awě ánhūdte e’dəódəŋ bé mbéb saámbé á yāl,

³ Joanaa, mmwaád awe Kusa, mod awě abédé nló áyāle bembəlede ábe Herəde, Susanaa ne ekud é bebaád bēmpēe. Abē bebaád bēbénlādttáá ábab bwēm bēn, bétōgnán Yesuε ne ábē bembapεε.

Ngan e mbál-e-bū

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴ Ekud é bad émbīd dyad ne dyad téé áhyε dé anyín Yesuε. Ade béléádné áte nê bōob, ankalé bó ngan n̄n aá,

⁵ “Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tê. Ade ásobéé mó nê, don̄ge dénhūn á nzii-tê, betóm

bé nzii bémad mó akogted ámin, menon mómpē mémad mó asômted. ⁶ Donje dé mbál dénhūn á eláá mín. Mmê ménkōb, boŋ ménhyēlē áde méepedeé akwog, ngáne édíí bán ndɔɔb e eláá mín eékonjéé mendíb.

⁷ Donje ámpē dénhūn wée mekôd médíí. Néε bɔɔbɔɔ békwoḡē, mekôd ménkāŋ ábê bwēm.

⁸ Mbál mémpēe méntān ndɔɔb e bwām. Mēnkwoḡ, íchyáá-’ε bwāmbwam. Donje dé e’sóg dénwālē mbwókēl é mbum.” Ade Yesuε ámadé nê, ambád áte aá, “Kéznéé awě awóó metúu áwóge’.”

*Chõm éche ékáá boŋ Yesuε ákalé’ ngan
(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)*

⁹ Ambíd e pónde, Yesuε ábē bembapeε bēnlāā mó bán, átógned bó ene ngan.

¹⁰ Héε álāŋgeé bó nēn aá, “Dyõb ábágé nyé kunze ábíi kun é nkamlēn ní Dyõb. Boŋ bad ábe bélyágé ásē, bēwōḡ chó néε ngan ábel nēn, bényíne’, boŋ béecheméé, bēwóge’, boŋ béēsõŋtānnē.

*Yesuε atógké ngan e nwén-é-mbál
(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)*

¹¹ “Bɔɔb-pɔɔ, rítógned nyé ene ngan. Mbál nííi Eyale é Dyõb.

¹² Mbál níime ménhūn á nzii-tê nílúmte bad ábe bēwóge eyale é Dyõb, boŋ ámbíd e pónde Devæle áhye ahúd bó chó á nlém-tê, ábel nēn bēédūbpē Dyõb se békūd e’soosõŋ.

¹³ Mbál níime níhúné á meláá-tê nílúmte bad ábe, nzé bēwóge Eyale é Dyõb, békobe chó ne

menyiŋge, boŋ échê eyale éēwēnnādtē bó á nlém-tê. Bédúbpe Dyöb á esóŋ é póndé boŋ á póndé e mekaḡsen bédol yǎl ámbíd.

¹⁴ Mbál míme ríhúné á mekôd-te, rílúmte bad ábe béwóge Eyale é Dyöb, boŋ kááŋ ne á asóg, mpúlé mé nkôŋsé, abud á bwēm awóŋ, ne menyiŋge mé nkôŋsé ríkáŋ bó nlém áte. Nê ákəə', béhelelé kəse é e'pum achyáa.

¹⁵ Mbál míme mós-'e méntān kəse e ndəəb, rílúmte bad ábe béwóge Eyale é Dyöb ne nlém rísyāal, békōō-'e chó á nlém-tê. Nê ábele' béwesān kááŋ béchyáa e'pum.

*Nzé béchódé etrukán, béekoŋgéé chó
(Mat 4.21-25)*

¹⁶ “Modmod eémāā' é etrukán achod se ákōō chó á ebwəg-sé, káa atibéd chó á anəŋ sé. Abelé ákēle chó dásō ámín, ábel boŋ kénzéé awě asóle á ndáb, ányíne ekíde.

¹⁷ Dyam téé áde áde á e'koŋéd-te débíd á nhéné. Kéchéé-'e éche ênsəóm á e'koŋéd ébyēen, ébíd-te á enyen.

¹⁸ Né-óó, nyétêd póndé ngáne nyéwóglanné. Kénzéé awě awóó nsōŋten ní kun é nkamlen mí mín, Dyöb débād mós' mímé nsōŋten abe. Ane awě mós-'e eewóó, ábəd ké éche áwémténé aá mós-wō.”

*Túmbé eche Yesue
(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)*

¹⁹ Bəəb-póó, áde Yesue nyaá ne baányan béhyédé mós' anyín, bénkēnhēnlé mós' ape benben, áyāle etál éébēdeé ngáne ndun e mod ênləŋnédté mós'.

²⁰ Dóó bad bélāŋgeé mós' bán, “Pón nyoó bəəbe baányon bétyéémé á ebwóg, béhele-'e we anyín.”

21 Hée Yesue átimtanné bó nén aá, “Bad ábe béwóge eyale é Dyöb, bébelé-’ε ngáne éché eyale éhóbεé, bóó bédé awem nyaá ne ábêm baányan.”

*Yesue ahóódté ekudkud
(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)*

22 Mbwe nhóg Yesue ansól á böle-tê ne ábē bem-bapεε, aláá bó aá, “Syáá déchabe πεd e edib eníníí.” Dóó bébwógké eke.

23 A eke-tê wê, e’chó bénkōb Yesue. Hê dóó ekukud étáné bó átínté e edib. Mendíb ménsōl bó á böle-tê kóáη, mam mébéén bó ebébtéd.

24 Hée bekíí Yesue anyem ásē boη bélāngē mó bán, “A-Sán, a-Sán, pón syánē dewág-ōō!” Dóó ányémmé ásē, ákännē ekukud éched áte, éhóó-’ε. Edíb éche éhódé’áá áte chómpē énsōg ahod.

25 Dóó ásedtεé bó aáken, “Nédē nyéedúbpéé me-ye?” Nén dénkōbēd bó mbwóg, yäl-le enkóm bó áte bwāmbwam bésedté nhóg ne aníníí bánken, “Ebál é mod éhéé chén, éche ékamlan kóáηne ekukud ne mendíb, kóáη béwōgnē-’ε mó?”

*Yesue achōhté mod a Gerasin
awě e’dáádəη bé mbéb bémbεε áte
(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)*

26 Yesue ne ábē bembapεε bēnchabé edib, bootya á Galilia, bépē á múde nímíníí, á mbwóg e Gerasin.*

27 Ade ábíde á nkin amboméñ mod a dyad nhóg awě e’dáádəη bé mbéb bémbεε áte. Ebédé etún é pónde áde ane mod ééháge’aá mbóté. Eédyεε’aá ké á ndáb-te, nzése á soóbaδε.

* **8:26 Gerasin:** Donje á kálag dé’só áwóó *Gadara*, émpēε-’ε éwóó *Gεεσα*.

28 Anyín áde ányíné Yesuε, ankwě mó á mekuu ne esaád á nsal, ábōnē aá, “A-Yesu, Mwän a Dyöb á Ngum, cheé sóo déwónné? Sôn, weekógsán me.”

29 Nê démbē áde Yesuε ámáá e'dáádəŋ bé mbéb akamlɛn aá, é'bíd mó áte. Ngen ne ngen, nzé e'dáádəŋ bé mbéb bénsāl mó áte, ké á mehanǵé dǒo ámbēē, apádtádtáá bengǒbéngǒbē ábe béhédé mó á mekuu ne mekáá, boŋ edáádəŋ é mbéb ékεεné mó á ehyánǵe.

30 Yesuε ansɛdéd mó aáken, “Chán dĩn ádíí wε?” Ankwɛntén aá, “Amutεε.” Anhób nēŋgáne e'dáádəŋ bé mbéb híin bénsānlē mó áte.

31 E'dáádəŋ bé mbéb ábed é'cháá'áá Yesuε bán, eehúnté bó á echóg échě éewóo asóg,†

32 Esǒg é nguu ébédé áhed édyāǵ medyé á mbám mé ekone. Dǒo ábē e'dáádəŋ é'cháá'é Yesuε bán áte de básāl ké á esǒg é nguu-tê. Dǒo Yesuε ábágé bó kunze.

33 Abíd áde e'dáádəŋ bé mbéb bē é'bídé ane mod áte, bénsāl échê nguu áte. Dǒo nguu éwúbpé ásē, ényǵgté' á e'láá bé nkin mé edib, éhún á edib-tê, éhó'-ε.

34 Áde benǒn bé nguu bényíné nê, béntōm mehélé, békag békanlé bad nkalan á dyad-tê ne á mebwoǵ níme médé benben.

35 Awóg áde bad béwógé-'aá nê, bébwógé'-ε ásē ákε dényĩn dyam áde ábénlédé. Bépédé-'aá wéε Yesuε ámbēē, bényín ane mod awě ánhüdtē e'dáádəŋ bé mbéb áte ngáne ádyéé mó á akéb, ahédé mbóté á yǎl, ádyēē'-ε bwám. Dǒo mbwoǵ níkóbé bó.

† **8:31 Ebi:** Mewêmtɛn mémbē bad bán e'dáádəŋ bé mbéb bēbē á mbwoǵ á ndib e ebí káŋŋ né echab pǒndé e nkǒgsɛn epedé.

36 Bad ábe bennyīnēn dīd bēnkale bó ngáne Yesue áchónté ane mod.

37 Hée bad bé mbwóg e Gerasin béláŋgé Yesue bán ásyəə áwāb ndəəb, áyāle mbwóg ní ngíne ménkōb bó. Dóo ásólé mó á bǎle-tê, bon ásuē’.

38 Mod awě bēnhūdtē e’dəədəŋ bé mbéb áte anchāŋ mó aá búmō békag, bon Yesue antiméd mó ámbíd aá,

39 “Timé’ áwōŋ dyad, éke ékanle bad ndəle a dyam echě Dyəb ábénlé wε.” Ane mod ansú á dyad, ákag, ákanle mod tée dyam áde Yesue ábénlé mó.

*Yesue apuúdté ngəndéré póg
áchōōd-tε mmwaád ampée
(Mat 1.18-25)*

40 Ade Yesue áhúú, ndun e mod enhyě mó aságnen ne menyīŋge ngáne émbēē bán bésíné’áá mó.

41 Hée mod nhóg awě béchágé’áá bán Jairuse ápédé áwē. Jairuse abédé nhóg átínté benkamleŋe á ndáb e mekáne. Ankwε Yesue á mekuu, áchāā mó aá, áhyε áwe ndáb. Aá

42 míme mpəm mí mwǎn a mmwaád ríhede awé.
Ade Yesue ákagké áwed, bad bēnləŋned mó.

43 Mmwaád nhóg ambé áhed awě akōnlé’áá nkole níme mekií mébídé’áá mó á yǎl pónde ésyāəl. Mmē nkole níbédé mó á yǎl á etūn é dyōm-a-mwé ne níbe ésebán modmod ahele mó bwām adid.‡

44 Hée ábídé Yesue ámbíd, bon ásitén Yesue mesó mé nkobe níme ánwāā’é. Abwōg-ábwōg mekií ménsōg mó abíd á yǎl.

‡ 8:43 Donje á kálag dé’só ébadé bán: *Ammád chōm ésyāəl éche ánwōŋgə abébed wée bad bé mel.*

45 Dóo Yesue áseǵtεé aáken, “Nzé-módé asidténe me?” Modmod enkênkwεnténné. Dóo Petro áhóbεé aá, “A-Sáη, ngómē ndun e mod elāηnéde wε, káēη békáηnéne-’ε wε.”

46 Bon ké nê Yesue anhób aá, “Mod akidténe me, áyāle nwógé ngáne ngíne ebídé me á yǎl.”

47 Ade ane mmwaád ányíne nê bōob aá móshelée yǎl akoo, ambíd Yesue á’sō. Anáá’áá ne mbwóg. Ankwε mó á mekuu. Héε áhóbεé á’sō wée bad bésyāēl chōm éche ékáá bon ásitén mó, ne ngáne módyée bwām melemlém mé pónde.

48 Dóo Yesue áhóbεé aá, “A-mwān-a-mmwaád, adúbe ádōη ádíde wε bwām. Kǎg ne nsāη.”

49 A pónde eche Yesue áhóbεé nê, dóo mod awē bélómé wée Jauruse ápédé bon áhōbē nén aá, “Weétagné wε Meléede ataged. Awōη mwān amaá mó awé.”

50 Yesue awógé-’aá nê, bon álāηgē Jauruse aá, “Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpén, né mwān ádyée wε bwām.”

51 Ade Yesue ápédé wée Jauruse áwe ndáb, enkênháá etál aá, mod ampée áhíd mó á ndáb-te éetóméé Petro, Jōne ne Jεmε, nchoo ne ane mwān sáá bó nyāη.

52 Bad béchyé’áá, bélebé-’ε. Yesue anláá bó nén aá, “Nyéēchyēē’. Ane mwān eewédeé, akúne kúnén.”

53 Bad bēmbotéd mó awōō, ngáne bēmbī’ē bán amaá awé.

54 Héε Yesue áchāηgé mó ekáá, bon áchāgε mó aá, “A-mwān, páde áse.”

55 Dóo edāédāη étímé mó á yǎl, apáde-’ε áse ábwōg-ábwōg. Yesue anláá bó aá, bébe mó ndyééd, ádyê.

⁵⁶ Yǎl enkóm nyaá bó sǎŋ áte bwâmbwam, bon Yesue anláá bó aá, béekanlé modmod dyam áde ábénlédé.

9

*Yesue alómé bembapεε dyôm-ne-bébe
(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)*

¹ Yesue anchélé ábē bembapεε dyôm ne bébe abwóg ahóg. Ambag bó ngíne ne kunze áhúd bad e'dǎádǎŋ bé mbéb áte, ne ámad nkole nyaa ne nyaa.

² Anlóm bó aá, béke békale nkalan mé nkamlen ní Dyöb, béchoŋte-'ε bad.

³ Dóo álângeé bó nén aá, “Nyéewánlé chömchöm á eke, ké ntón, ké ekwe, ké ndyééd káa ngáb, modmod eewánlé-'ε mbóté ébe.

⁴ Ndáb ké ehéé echě nyésólé áte, nyédyεε áwēd-te káŋŋ ne mbwe míme nyésyŋgeé.

⁵ Dyad ké áhéé-'ε áde béekobéé nyé nken, nyétēdē dó, nyékūd-te ebumbú á mekuu álúmed nén bán échab ebébtéd éŋone bēn.”

⁶ Héε bembapεε bébwógké ásē, békǎg dyad ne dyad téé, békalé nkalan ní bwâm, bédidé-'ε bad bwâm hóm ne hóm téé.

*Herode atage áte
(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)*

⁷ Bóob-póo Herode awě akamlánnáá alonj á Galilia anwóg mam mésyāāl míme mēmbenléd. Mewēmten métágé'áá mó áte áyāle bad behóg béhóbé'áá bán, Jōne apuúdé,

⁸ ábíní bán, Elaijaa atimé ámbíd á nkōŋsé, bémpēe-'ε bán, nkal é'dǎádǎŋ nhóg a'bóód mó atimé ámbíd á alonjé.

9 Herɔde anhób aá, “Mêmbel bésēl Jone nló. Nzéé ampée íwógéé bán abele nímén mekan?” Nê dêmbēl ádān aá mónyín ane Yesue.

*Yesue adíté ndun e mod
(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)*

10 Ade bembapεε bé nlomag béhúú ámbid, bēnlāá Yesue mam míme bēbélé. Héε átédé bó bon átímné bó á ahǎngé á hǎm á dyad á Betsaida.

11 Ade amute á bad áwógé nê, dénhid mó áwed, káǎn bétán mó. Ankob bó bwám, ákanlé bó pǎle e nkamlen í Dyǒb, áchoǎté-’ε bad ábe bēhédé’áá bwám adyεε.

12 Ade ngukél épédé dǎo bembapεε bēlǎnge Yesue bán, “Chené ábén bad, bétíme’ á myad-tê míme médé benben, ábel bēhed ndyééd ne hǎm áde bēnaá’é. Ndyééd eésaá hén, e’noǎ-’ε béesaá wéε dédí nén.”

13 Héε Yesue álǎngeé bembapεε aá, “Nyé bó nyébe bó chǎm éche bédyēē.” Dǎo bēhóbéé bán, “Séwóó e’wεle é’táan ne súu ébe. Ene ndyééd eéhēlēē bad bésyāāl akwog.”

14 Mesǎngé mé bad ábe bēbédé áhed mémbe e’kálé é’táan. Bon Yesue anláá ábē bembapεε aá, “Nyélad bad áte, nyékab bó bon akab téé ábē móom mé bad métáan.”

15 Bēnkāb bad áte ngáne ánhǎbpē.

16 Héε Yesue átédé ábē e’wεle é’táan ne échē súu ébe, ákabé áte, ásāgnān Dyǒb bon ábagé bembapεε aá békabpe bad.

17 Bad bésyāāl bēndyē, békód-te káǎn ene ndyééd élyāg asē, eche bēladé áte e’lǎn dyǎm ne é’be.

*Nzé-módé Yesue mwēn ákóó abé?
(Mat 16.13-28; Mak 8.27-9.1)*

18 Mbwe nhóg Yesue anchíb yǎl âke dé akáne. Bembapee bēnpen bóó bémbe áhed. Ansedéd bó aáken, “Nzé-módé bad bó béhóbeé bán ndé?”

19 Béntimtén mó bán, “Donje á bad béhóbe bán, edii Jone Ndusene. Donje áhōbē bán, Elaijaa, bémpeē bán, nkal é’dáádəŋ a’bóód atimé ámbíd á alongé.”

20 Dóó Yesue áhóbeé aá, “Bon nyébēn-ne, nzé-módé nyéhóbeé bán ndé?” Dóó Petro áhóbeé aá, “Edii Ane Awě Dyōb Awógté.”

21 Héé ásíméé bó etúu áte, álāngē-’ε bó aá béepanlé áte.

22 Ambád aá, “Mwǎn-a-Moonyon atəŋgéné ákūd metake hiin, bad bémháá bóóbe beprise bémháá ne bemeléede bé mbéndé bēbāŋ-’ε mó á yǎl. Běwūū mó, bon e’pun ábe é’lonténé é’láán, ǎpuú.”

23 Anláá moosyǎl áhed aá, “Kénzée awě adəá me ahíd ásob yǎl mendíb, ǎpēm ádē awəg mbwe tée, bon áhíde me.

24 Ayāle kénzée awě ahede ádē alongé ason, ǎbōd dó. Kénzée-’ε awě abódé ádē alongé áyāl echēm, ǎkūd alongé áde déemaá’.

25 Nsyáəŋ ríhéé mod ákudté nzé akudé nkōŋsé rísyǎl bon abóó, ké’ε abódé échē edəádəŋ.

26 Kénzée awě ǎkwāgēn me ne ábēm e’yale, Mwǎn-a-Moonyon mómpē ǎkwāgēn mó á pónde échē ǎpéé ne ehúmé échē, nédē ehúmé é Sán ne ángel échē ésáá.

27 Bon á mbále, baahóg bédé nló ámīn bəəb, béenyínénne kwééd díd, áde béēsēbpéé nkamlen ní Dyōb anyín.”

*Yǎl ehǎhǎléné Yesue
(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)*

²⁸ Née émadé ké e'pun waam, áde Yesue áamá ahób nê, ankeén Petro bó Jon ne Jemse á ekone mîn âkáne.

²⁹ Ade ákânneé nê, e'só bēnhǎhǎlén mó á nló, nkobe nímē mó-'e nípúbé féréd, nímwaá-'e áte.

³⁰⁻³¹ Abwōg-ábwōg bad bébe, Mosee ne Elaijaa, bémbīdēn ehúmé é ngum, bébootéd mó akalēn. Békálé'áá ngáne álōnēdtē ntíi ní Dyōb tǎhǎne kwééd eche áwēē á Jerusalem.

³² E'chó bénlōn Petro ne baáb á dīd. Ade békábnédé bényīn ehúmé échē ne bad bébe áhed.

³³ Ade ábē bad bébe bétēdtéé Yesue, dōo Petro álǎhǎgēé mó aá, "A-Sǎh, ébóó ngáne syáá dēdí hén. Délōh e'bem é'láán, échōh, éche Mosee ne éche Elaijaa." Anhób nê ésebán abíi chōm éche áhóbéé.

³⁴ Eépēdéé ké amad á nsal, boh mbag ébid, ékúdtén bó. Nén dénkōbēd bó mbwōg.

³⁵ Héé béwógé ehób ébīde á mbag-tē nén, "Mwǎn awēm mó nén. Móo nípwédé. Nyéwógne mó."

³⁶ Emáá-'aá ahób nê dōo bényíné Yesue mwēnpēn. Bénkoó ádén akan ésebán bēkanle modmod dō.

*Yesue achōhté kódemod
echē edǎǎdǎh é mbéb émbēē áte
(Mat 17.14-18; Mak 9.14-27)*

³⁷ Ade bīn é'sǎhǎgē, Yesue bóobe bembapēe bēnsūd á ekone-sé. Ndun e mod ehye mó abomēn.

³⁸ Héé mod nhóg á echoh é bad-tē wē álébpēé mó aá, "A-meléed, sōn, ncháa' we méé, énon awem mwǎn á dīd. Adii me mpōm ní mwǎn.

39 Edǎǎdǎŋ é mbéb étagte mó. Nzé échǎŋgé-'é mó, abelé abón esaád, ahún ásē, ánúadá kǎŋ mehod mébidē mó á nsəl. Elédte mó achene, né émáá mó yǎl ached áte.

40 Mempεέν mó wée ábōŋ bembapεε, nchǎŋ bó meé, bébided mó edǎǎdǎŋ é mbéb chē áte, boŋ béehεεé.”

41 Dóo Yesuε átimtanné aá, “Wáā, nyé bad bē' chii, mbéltéd nímēn méētyéemεé, nyéewóo-'áa adúbe. Chán mápéé nyé adyεen boŋ nyédúbé me? Hyεené awoŋ mwǎn hén.”

42 Ade ane mwǎn áhúé'é nê, edǎǎdǎŋ é mbéb éched émpii ane mwǎn, ébǎm mó ásē, ánúadá. Dóo Yesuε ákǎnné échē edǎǎdǎŋ é mbéb áte, ádíđ ane mwǎn bwám, ábāg-ke mó wée sáá.

43 Menyáké ménkōb moosyǎál, ányín ndǎle a akan awé Dyōb ábélé.

*Yesuε akǎnlé eche kwééd ngan ámpē
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)*

Ade bad bélyágé bényágéé nê, áyāle chǎm éche ébénlédé, Yesuε anláá bembapεε nén aá,

44 “Nyésōŋgtēn dyam áde níhedéé nyé aláa bwám. Bébé Mwǎn-a-Moonyoŋ á mekáá mé baányoŋ.”

45 Boŋ ábē bembapεε béenkēnsóŋtēnné chǎm éche ánhōbpē. Embē nées ngan eché elélé bó atóge, bébáá'áá-'é mó aseded.

*Nzéé atómténé mod
ambáá abé á'sō é' Dyōb?*

(Mat 18.1-5; Mak 9.33-37)

46 Bembapεε bēmbootéd aswanŋtēn tǎŋgene mod awé atómténé mod ambáá abé áwab tǎntē.

47 Yesuε anchēm bó mewémtēn áte. Antéd mwǎmpǐn ní mwéndem, ápēēn mó áwe akéb.

48 Dóo álânḡεέ bó nén aá, “Kénzée awě akobé anén mwän á dīn ádēm, né akobé με. Kénzée-’ε awě akobé με, né akobé ane awě alómé με. Né-óó, ane awě adé mwämpīn áwen tínté, né mó atómé mod ambáá abé.”

Mod awě adé awōḡ
(Mak 9.38-40)

49 Jōne anhób aá, “A-Sáḡ, sēnnyín mod abídte bad e’dəódəḡ bé mbéb áte á dīn ádōḡ, sēnláá-’ε mó bán ásōḡ abel nê, áyāle eésaa ne syánē.”

50 Dóo Yesue álânḡεέ bó aá, “Nyéelánḡé mó bán ásōḡ abel nê. Kénzée awě eetāḡán syánē né adé ne syánē.”

Bébáá Yesue nken akob

51 Bəəb-pəó, pónde eche Yesue ántāḡēnē akε ádyōb embootéd apε. Né-óó, ammad atíi aá, mótāḡēnē akε á Jerusalem.

52 Hé-’aá alómé mésénze á’sō. Mēnkě á mwă dyad a Samaria nhóg, ábele mó mboḡsén.

53 Boḡ áde ápédé áwed bad bé dyad bēnkēnkobpé mó nken áyāle á Jerusalem dóo ákágé’áá.*

54 Ade bembapεε, Jemse bó Jōn bényíné nê, dóo bésédté Yesue bánken, “A-Sáḡ, edəó wεé séchéle muú ádyōb, níhyε níhyáad bó-yε?”†

* **9:53** Aloḡ á Samaria démbē áfínté meloḡ mé Galilia ne Judeya. Boḡ bad bé Israel bēnkēnkobpé bad bé Samaria nēe baányan. Né-óó bad bé Samaria béekwεntannaá bad bé Israel ábe bēbídé’áá á Galilia nken akob nzé békágé’áá ngande achog á Jerusalem.

† **9:54** Donḡe á kálag é’só ébáde bán: *nēḡāne Elaijaa ámbenlě.*

55 Boŋ Yesue ankuné áwāb, ákānñē bó áte.‡

56 Héε bóbbō bekíí á dyad démpēe.

Bad ábe bēmpōn Yesue ahíd

(Mat 8.19-22)

57 Ade békagké nê, mod nhóg anláá Yesue aá, “Měhíd wε kéhéé áde ékagké.”

58 Dóo Yesue átímtanné mó aá, “E’bubwóg é’wóó ábab e’lóm wée bésóléé, menon-ne ámpē méwóó nímab mũm, boŋ Mwǎn-a-Moonyon eewóó’é hǒm áde ábannéé nló.”

59 Yesue anláá mod ampée aá, “Hyǎg, éhíde me.” Boŋ ane mod antímtén mó aá, “A-Sǎŋ, mwě, nísébe níke nílime echem sǎŋ.”

60 Yesue anláá mó aá, “Mwě ndim nílime nímāb ndim ní bad. Boŋ wε, éhedne bán, éke ékanle bad nkalaŋ mé nkamlen ní Dyǒb.”

61 Mod ampée anláá Yesue aá, “A Sǎŋgú, měhíd wε, boŋ mwě, nísébe níke nílyǒgtēn echem ndáb.”

62 Boŋ Yesue anláá mó aá, “Kéznéé awě aboótédé hǒm alíi, boŋ ánóné’ ámbíd, eékwognedéé ábel nsón ásē e nkamlen ní Dyǒb.”

10

Yesue alómé bembapεε móom saámbé ne bébe

1 Ámbíd e nê, Sǎŋgwéé ampwěd bembapεε bēmpēe móom saámbé ne bébe.* Anlóm bó á’sō bébe bébe dyad téé ne hǒm téé áde ámbíí’é aá móōpě.

‡ 9:55 Donje á kálag dé’só ébáde bán: *anhób-pe ad, “Nyéebíí’é edáádəŋ éche ékamlan nyé. Mwǎn-a-Moonyon eépedéé áwíu bad, apedé dásō aŋon bó.”* * 10:1 Móom saámbé ne bébe: Donje á kálag dé’só áwóó: *móom saámbé.*

² Anláá bó aá, “Nzag echyáá bwâmbwam, bwēm é’hednad apád, boŋ bepád béebuu’é áte. Né-óó, nyékânne nén bán, nwóó-nzag álôm bepád.

³ Nyékag-kóó, boŋ nyébíi bán nlóme nyé née ndyᵛᵛᵛ mí mbód átíntê e ngᵛ.

⁴ Nyéewánlé ekwε é ngáb á yäl, ké ekwε empée, káa metámbé. Nyéebwäg-ke mod aleled á nzii.

⁵ Ndáb ké ehée eche nyésōnlē, nyéleled bó nén bán, ‘Nsaŋ míbê ne nyé.’

⁶ Nzé mod a nsaŋ adé áhed, né nímēn nsaŋ mébē ne mó. Nzé eēsš, né métimén nyé bēn.

⁷ Ndáb ké ehée eche nyésólé, nyédyēē áhed. Nyéēpenlád ndáb áte. Nyékob-pe kéchéé éche bébagεé nyé ádyé káa ámwé, áyāle mod a nsón atōngéné née ákudéé míme nsábe.

⁸ Dyad ké ahée áde nyépédé áte, boŋ békob nyé nken, nyédyē kéchéé éche bébágé nyé.

⁹ Nyédide bad bé nkole bwám, nyéláa-’ε bó nén bán, ‘Nkamlēn ní Dyōb nípedé nyé benben.’

¹⁰ Boŋ dyad ké ahée áde béekobεé nyé nken, nyéke á ntém nzii, nyéhōb nén bán,

¹¹ ‘Ké échén ebumbú éche émbē sé á mekuu, sékudté nyé chó, boŋ ké nē nyébíi bán nkamlēn ní Dyōb níde benben.’

¹² Nlānge nyé mēé, á epun é nkáásé, nkógsen míme dyad á Sodom dényinnē mébē mwāmpin tómaa míme bad ábe bédé áde dyad áte békudté.

*Edé ngal ne bad ábe béekunne mbid
(Mat 11.20-24)*

¹³ “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Áyāle nzé émbē bán, ndāle é mekan éche Dyōb ábélé áwēn

myad, êmbenléd nê á dyad á Tirε ne dyad á Sidon, né bénwāā melebe se etûn, bémwagtéd-te mbúmbú áyāl álúmed nén bán, béhənléné ádab abé dé mbéb.

¹⁴ Bon mbwε mé nkáásé, nkáá míme bad bé Tirε ne bé Sidon mébē mwämpīn tómaa mímēn.

¹⁵ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyêwēmtan bán,

nyêmaá ape ádyōb,

bon bésudéd nyé kəη se ásē á dŭ-á-muú.”

¹⁶ Hée áləηgée bembapεε nén aá, “Kénzée awě awógné nyé, né awógné mε, bon kénzée awě abáá nyé á yəl, né abáá kəηne mε. Kénzée-’ε awě abáá mε á yəl, né abáá kəηne ane awě alómé mε á yəl.”

*Bembapεε Móom saámbé
ne bébe béhúú ámbīd*

¹⁷ Ade bembapεε móom saámbé ne bébe ábe Yesuε ánlōmmē béhúú ámbīd, bēnlāā mó ne menyinge mésyāāl bán, “A-Sáη, kəηne e’dəádəη bé mbéb bēnsudéd yəl áwεd e’só, atúb áde sétúbé wε dīn.”

¹⁸ Dóo Yesuε áhóbeé aá, “Nnyíne Satanε ahúné ádyōb nēηgáne emwεdmwεd.

¹⁹ Mbagé nyé kunze ádyaa nyə bóobe ben-gaabobe bé mpwεn ámīn, ne átóm ngíne esyāál eche Satanε áte, Satanε ne ane awě akó syánē. Dyamdyam déebenlé nyé.

²⁰ Bon ké nê ámpē, menyinge míme nyéwógée méebāg nén bán, áyāle e’dəádəη éwógné nyé, bon pεn nyéwóg menyinge dásō nén bán, mīn méténlédé nyé ádyōb.”

Yesue awógé menyinje
(*Mat 11.25-27, 13.16-17*)

²¹ Abwōg-ábwōg Edáádəŋ éche Esáá† énwōgəd mó menyinje bwámbwam, ahób aá, “A-Tê, Sánḡwéé a nkoŋ ní sé ne mí mín, nságnen mbê ne we áyāle elúmté mpín mí bëndem mam míme ébāŋné bad bé debyéé ne bad bé nsōŋten. Εε, a-Tê, nê dēn dōo édáá wéé, ébenled.

²² Nlāa nyé mēé, Echem Sán ebagé mekan mésyāāl áwēm mekáá. Mod ké nhóg eékoŋtēé mwān abii ésebé Dyōb Titée. Mod ké nhóg-ke ámpē eebii’ é ngáne Titée ákōŋté abé ésebé mwān, ne kénzēé awē mwān ádáá aá mólúmed mó.”

²³ Héé ákúnné wéé bembapεε, boŋ álāŋgē bó á kun-tê nén aá, “Nsimé ne bad ábe bényine’ mekan míme nyényíné nén!

²⁴ A mbále nlāŋge nyé nén mēé, bekal-bé-e’ dáádəŋ híin ne kāŋ é bad híin bēnwanén ānyín mekan míme nyényíné ne áwóg mekan míme nyéwóg boŋ bénkényinné, bénkēnwóg-kaá.”

Ngan e mod a Samaria awē aboo nlém

²⁵ Bōob-pōó meléede a mbéndé anhyé Yesue akəg áte aá, “A-meléed, cheé mébenlé boŋ níkūd alongé áde déemaá?”

²⁶ Yesue antimtén mó aá, “Chán éténlédé á kálag e mbéndé. Cheé éláá áwēd-te?”

²⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, “Étāŋgéné bán édəŋ Sánḡwéé ádōŋ Dyōb ne nlém nísyāāl, ne edáádəŋ ésyāāl, ne ngíne esyāál, ne mewēmten mésyāāl. ‘Édəŋ-’ε mwányoŋ nēŋgáne echoŋ yǎl.’ ”

† **10:21** Donje á kálag dé’só áwóó *Edáádəŋ éche Esáá*; émpēe bán, *éché edáádəŋ*.

28 Yesue anláá mó aá, “Ebíi akwenten. Nzé ebelé áned, né wëküd alongé áde déemaá”

29 Ngáne ane mod áhédé’áá aá mósuud yäl nzoṃ, ansedéd aáken, “Nzé béchəgəé wën nê?”

30 Atimtən mó, Yesue ankäl ngan aá, “Mod a Israel nhóg akagé’áá eke, ambíd á Jerusalem, átimé á Jeriko. Ade ápédé á etün-tê, bechíb bénkōb mó, békōbēn mó chōm esyāäl éche ánwālē. Bēmbəmtéd mó káəḡ áhədé awé. Dóə béchénné mó á nkəg ní nzii.

31 Prise póg chómpē esyōgkē’áá melemlem mé nzii. Dóə átáné ane mod. Ambamé nkəg ní nzii níminí.

32 Mod a túmbé e Levi awē abelé’áá nsón á Ndáb-e-Dyōb‡ awé mómpē ampé áhed, boḡ anyín mó, ambamé melemlem.

33 Boḡ mod a Samaria nhóg awe atómé’áá ene nzii, ampé áhed. (Bad bé Samaria bóəbe bad bé Israel béechemtannaá.) Ade ányíné mó, anwóg mó ngəl,

34 ákē áhed, ahé mó mel á sii-tê, ákaḡ chó, boḡ ápēmē mó á ésel mīn. Apééné-’aá mó á dyad-tê, boḡ ásōnlē mó á ndáb e beken, ábōḡgē mó. 35 Néε bīn é’sángé ahúd e’kálé é’táan, ábag nwóó ndáb aá, ‘Téd nēn, étəgnan anén mod, kéchéé émpēe éche wēbēbēdtē, mətimtéd wε ámbíd á ehúu.’ ”

36 Héε Yesue ásedtēé ane meléede a mbéndé aáken, “Atínté e ábê bad béléán ábe béntān ane mod awē bechíb bēnləgēnnē, ahéé anlúméd aá módē waáb?”

‡ 10:32 *Mod a túmbé e Levi*: Dyōb dēmpwēd enén túmbé ábel nsón á Ndáb-e-Dyōb. Bəwōḡgánnáá prise ánabe Ndáb-e-Dyōb áte ne áboḡsēn ntíi ní mēnde.

³⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, “Ane awě anwóg mó ngɔl.” Héε Yesuε álângeé mó aá, “Käg-kō, wémpē ébele’ melemlen.”

Mataa bó Maria békóbe Yesuε nken

³⁸ Yesuε ne ábē bembapεε bēmpě mwă dyad nhóg. Mmwaád nhóg awe béchágé’áá bán Mataa ankōb bó nken.

³⁹ Ane mmwaád mwănyan abédé dīn bán Maria. Maria anhyě Yesuε adyεε á nkæg, áwóg mekan níme áyágté’áá.

⁴⁰ Bɔɔ Mataa anhágén áte ne nsón ní ndáb-te. Dóó áhyédé Yesuε aláa aá, “A-Sánjú, weenyínéé nén wεé, awem mwănyan atědnédé mměmpen nsón nisyāēl-ε? Láá mó wεé, áhyε áwōngen mε.”

⁴¹ Bɔɔ Yesuε antimtén mó aá “A-Mata, nlém nítage wε áte áyāle ekud é mekan.

⁴² Bɔɔ dyam ádé ahóg áde ákóó etógnén abé. Maria apwεdé dó, ádé-’ε bwâm. Meéhēlēē-’aá se mbel se békōbēn mó dó.”

11

Ayáged dé mekáne
(Mat 6.9-13, 7.7-11)

¹ Mbwe nhóg Yesuε ambé hōm, ákánne’. Ade áamáá akáne awě mbapεε nhóg anláá mó aá, “A-Sán, yágéd sé ngáne békánneé ngáne Jɔne án’yágēdtē ábē bembapεε.”

² Yesuε anláá bó aá, “Nzé nyêhede akáne, nyéhôb bán,

‘A-Tê, edúbé ébê ne ádon dīn.

Mmon nkamlen níhyε nítéd etál.

³ Bǎg sé echɛd ndyééd e epun é bǐn* mbwɛ téé.

⁴ Lagsén sé nǐmɛd mbéb,

áyāle sémpē sêlagsan mod téé awě apǎnné sé,
weémwāg se sêhún á mekǎgsɛn-tê.’ ”

⁵ Dóo áhóbɛé aá, “Nzé ewóó wěn, boŋ ekií áwē melúde wɛé, ‘Amúē, bál mɛ e’wɛle é’láán hê,

⁶ sôn, nkúde nken awě achabé abíd, awem nsón-a-echoŋ apedé áwēm. Meewóo-’áa chǒm-éé ríchágtanné mó.’

⁷ Boŋ ane wěn mó-’ɛ atǐmténé wɛ á ndáb-te aá, ‘Weétagté mɛ. Mmaá mɛ ekob adib, syāabe ábēm bǎn sêmaá anaa ásē. Méehɛnlé apáde ásē ábɛ wɛ chǒmchǒm.’

⁸ Nlāa nyé á mbále mɛé, saké ké echoŋ éche nyédíí, chǒo épād mó ásē. Boŋ abádnɛn áde wébádnɛnnē wěn, dóo dékǎŋ boŋ apádé ásē, ábɛ wɛ kéchéé éche éhɛdɛé.

⁹ Nlānge nyé nén mɛé, hɛdén Dyǒb, ábɛ wɛ. Hěd, Dyǒb débɛl enyín, kǔm ekob, Dyǒb dédibnéd wɛ.

¹⁰ Ayāle kénzɛé awě ahědné Dyǒb, ákǔd, awě ahɛdé-’ɛ, ǎnyín. Kénzɛé-’ɛ awě akumé ekob, Dyǒb dédibnéd mó.

¹¹ Nyé besáá bé bǎn, nyé ahéé mwǎn áhɛdénné súu, boŋ mó-’ɛ átímé ébagé mó nyǎ?

¹² Káa nzé ahědné wɛ akii á kúb, boŋ wɛ-’ɛ étímé ébagé mó ngabobɛ a mpwɛn?

¹³ Nzé e’bɛbtéd é’ bad néɛ nyé nyébage ábɛn bǎn kǎse é bwēm, tógtén-naá echɛn Sǎŋ awě adé ámǐn? Chán-nō éebaá bad Edǎódəŋ éche Ésáá ábe béhédné mó chó.”

* **11:3** *Ndyééd e epun é bǐn; káa ndyééd e epun éche éhúé’.*

*Yesue eesaa nlatén ne kâh e e'daádəh bé mbéb
(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)*

14 Epun ehóg, Yesue abídté'áá mod edaádəh é mbéb áte éche ênkwið ane mod ebóbé. Ade émáá mó abíd áte, ane mod ambootéd dyam ahób. Nén, dénkōbēd ndun e mod echē ebédé áhed menyáké bwāmbwam.

15 Boḡ nguse é bad énhōb bán “Belzebule, kâh e e'daádəh bé mbéb móo abage mó ngíne ábíded bad e'daádəh bé mbéb áte.”

16 Bémpee ábe béhéde'áá mó akəg áte bénhōb bán, álúmed bó e'chemléd ábe é'húú ádyōb.

17 Mó-ε ambíí mímāb mewēmten, né-ōó, anláá bó aá, “Aloḡ ké ahée áde ákábne áte, boḡ nchemten méesě, débēb. Abum á ndáb áde nchemtén-ne méesě, dōmpē dēpāntēd áte.

18 Nzé édé bán, nkamlen míme Satanε íkábne áte, chán-nō méhenlé atyéem? Nhóbe nê áyāle nyéhóbé bán, mbídte' bad e'daádəh bé mbéb áte ne ngíne echē Belzebule.

19 Nzé ngíne eche Belzebule chóo mibenladté ábíded bad e'daádəh bé mbéb áte, né ngíne eche nzéé-ōó ábēn bad ábe bébíde e'daádəh bé mbéb bébenladté? Bēn bóo békwið nyé nkáá.

20 Boḡ ngáne édíí nén bán ngíne e Dyōb chóo mibenladté ábíded bad e'daádəh bé mbéb áte, nê álúmte nén bán nkamlen í Dyōb nípedé áfinté echēn.

21 Nzé ngíne e mod ebōhséné yāl, enone adē dyad, échē chōm ké ehóg éekagké hōm.

22 Boḡ nzé mod awě atómé mó ngíne, abulé mó áte, abwōgké-ε mó, abelé ákōbēn bwēm ábe áwannéé nzum, ákabté-d-ε bwēm ábe ákóbne mó.

23 Né-ṣó, kénzée awě eésě ne me, né atāngan me. Ane awě eewóhgan me álad, apáa páán.

Nzé edáádəŋ é mbéb étimé mod á yál ámpē
(Mat 12.43-45)

24 “Nzé edáádəŋ é mbéb ébídé mod áte, ébelé ébwāgē á ehyánge áhed abwóg áde ákōmméé áte. Nzé éekude, ébelé éhób aá, ‘Mětim ámbíd á ndáb eche mémbídtē áte.’

25 Ape áde épagké-’ε, ébelé étán née ndáb ésáá áte, bénábpé-’ε chó áte.

26 Héε ékagké bṣṣb, éke épēēn e’dáádəŋ bé mbéb bémpēe saámbé ábe é’dé ebébtéd tómaa mwēn, boŋ é’hye é’sól ane mod áte, é’bwóg-ke e’dii áhed. Akēn eched, ane mod abāg ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé.”

Menyinge mé mbále

27 Bṣṣb-pṣṣó áde Yesue áhóbé nê, mmwaád nhóg átíntē e bad, ankánéd ehób ámīn aá, “Nnam níbê ne abum áde áchyáá wε, ne abii áde ámwánjté wε.”

28 Yesue anhób aá, “Nnam mébē dásō né bad ábe bėwógé’ Eyale é Dyōb, bėbelé-’ε ngáne éhóbéé.”

Bad bé’ chii béēhīdēē e’chemléd dīd
(Mat 12.38-42)

29 Amute á bad dēmbootéd akəl. Héε Yesue áhóbéé nén aá, “Nyongel e’chii edii nyongel e e’bébtéd é’ bad. Béhéde e’chemléd bé menyáké anyín, boŋ béekudté, nzése e’chemléd bé menyáké ábē Jonaa.

30 Nyaa eche Jonaa ámbēē née e’chemléd wée bad bé Ninive, chṣṣ Mwān-a-Moonyon ábēē wée enén nyongel e bad.

³¹ A Mbwe mé Nkáásé, mmwaád awě akamlánnáá alon á Seba, anyemé á son-tê, nchoo ne nyongel e bad bé e'chii. Abíid mbón echě ěkwid bó nkáá. Běkwě nkáá áyāle ambíd se nchabnede wēε nkōnsé n̄sógé, áhyε déwógl̄en mam mé debyéé míme Solomonε áyágté'áá. Bon chii n̄n mod adé h̄n awě átómé Solomonε.

³² A Mbwe mé Nkáásé bad bé Ninivε bényemé á son-tê nchoo ne en̄n nyongel e bad. Bébíid mbón echě ěkwid en̄n nyongel e bad nkáá, áyāle bad bé Ninivε b̄nt̄edé m̄mab mbéb áde Jonaa ânkaléé bó Eyale é Dyōb. Bon chii n̄n mod adé h̄n awě átómé Jonaa.

*E'nyinen bé ekide é' yāl e mod
(Mat 5.15, 6.22-23)*

³³ “Modmod eémāā'é etrukán achod se ákōō chó káa akúdt̄n chó † á ebwōg-sé. Bon abelé ákēlē chó dásō am̄n, ábel bon kenzéé awě asóle á ndáb, anyinne ekide.

³⁴ D̄id d̄óo adé ngáne etrukán é yāl e mod. Nzé d̄id ákénlé wε áte, echoŋ yāl esyāál chómpē ebélé ekélé. Bon nzé déēk̄enle, yāl chómpē ebélé elón wε ne ehint̄n.

³⁵ Né-óó, nyētóo, ábel chōm éche énȳnte nyé ekide, éetimé abé chōm éche étimte'nyé á ehint̄n-tē.

³⁶ Nzé édé bán echoŋ yāl esyāál elóné ne e'nyinen bé ekide, ésebán ehint̄n édé abwōg ké ahóg, né yāl ěmwaá áte, melemlem ngáne etrukán ép̄entéé ekide.”

---

† **11:33** Donje á kálag dé'só éewóó'é káa akúdt̄n chó.

*Yesue aselé Befarisia ne bemeléede bé mbéndé
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)*

³⁷ A póndé eche Yesue áhóbéé nê, Farisia nhóg, anchélé mó aá, áhye búmō bédyê ndyééd áwe ndáb.

³⁸ Né-ó ankě, asól á ndáb-te, búmō bédyēē á tébele. Ane Farisia ambé menyáké ányín bán Yesue eéwopéé mekáá ngáne éhédnádtáá, boŋ ábootéd ndyééd adyé.

³⁹ Dóo Sánḡwéé álāḡgéé mó aá, “Nōné’, nyé Befarisia, nyéwobpe mbwendé ne dīse ámbīd e ebwóg, boŋ adum á bwēm ne ebébtéd bóo bélóné áwēn nlém-tê.

⁴⁰ E’dimdim é’ bad ngên! Mod awě ahagé ámbīd e ebwóg, saá mó ahagé káḡne áte-yé?

⁴¹ Boŋ nyétêd bwēm ábe é’dé áwēd-te, nyébage’ betóótōkē bé bad. Né chōm ésyāāl áyāl echên ésāḡ.

⁴² “Medim ne nyé, Befarisia! Nyétéde ké meseb ne nduu ne byaá ábíníí é’syāāl bémpēe, nyébage Dyōb donḡe nhóg áfíntê e moḡe dyōm. Boŋ nyééhēdēē e’boŋ bé nlém ne edāḡe é Dyōb alúmed. Nyētāḡgéné nímén mésyāāl abel, ésebán nyēchōbte’ nímíníí.

⁴³ “Medim ne nyé Befarisia! Nyédəə metii mémháá adyéé á ndáb é mekáne, nyédəə-’e melentēn mé edúbé akud á dyōn-tê.

⁴⁴ Medim ne nyé! Nyédíí née soŋ éche ésóómé, éche bad bétóméé ámīn, ésebán bébíí.”

⁴⁵ Dóo meléede a mbéndé nhóg álāḡgéé mó aá, “A-meléed, nzé ehóbe nê nédē né esyáá’ sémpē.”

⁴⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Medim ne nyémpē bemeléede bé mbéndé! Nyépēmtad bad nted

míme ríléle apém, boŋ nyébën nyéebanéé ké ekáá âpémed bó mó.

⁴⁷ Medim ne nyé! Ayāle nén, bekal bé'dáádəŋ ábe besóó bənwū'é, nyélónḡé bó soŋ.

⁴⁸ Né-ɔ́ nyébíde' mbón, nyélúmte-'ε bán, besóó bēmbel bwām ngáne bənwū'é bekal bé'dáádəŋ. Nyé-'áá nyélónḡé bó soŋ.

⁴⁹ Ayāle nê, Dyōb ne áde debyéé anhób nén áá, 'Mēlōmē bó ábēm bekal bé'dáádəŋ ne bembapεε bé nlomag, bēwū behóg, bēhəḡké-'ε ábíníí.'

⁵⁰ Né-ɔ́, enén nyonḡel e bad chóó ěkūd nkóḡsen áyāle bekal bé'dáádəŋ bésyāal ábe mímāb mekií mésyóḡké se á mbooted mé nkōŋsé,

⁵¹ mbooted ne mekií míme Abεε átimé' wéε Sakaria, awě bənwū'é átínté e menyán mé mendε ne hōm áde ásáá. A mbále, enén nyonḡel e bad ěkūd nkóḡsen áyāle mímē mekan mésyāal.

⁵² "Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé! Nyékáá e'kii bé ekob é debyéé. Nyébën nyéesaá asól, nyékáá-'ε bad bémpēe ábe béhede asól."

⁵³ Ade Yesuε ásyəŋḡéé áhed áke, bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēmbootéd mó ahób bwāmbwam, bésedté-'ε ekud e mekan.

⁵⁴ Bébélé'áá mímén mésyāal áhíined mó melám ábel békóben mó awusé.

12

Elébé t̄ŋḡene bad bé elanḡé

(Mat 10.26-27)

¹ Ambíd e pónde ndun e mod enladén áte, káəŋ etál éebédéé. Dóó Yesuε ábóótédé bó akalən, mbooted ne bembapεε álāḡē bó nén áá, "Nyétéd

póndé ne elanǵé éche Befarisia, édé nêṅgáne esultɛn.

² Dyamdyam déesaá á e'koṅnéd-te áde déebíd áwed. Ké ahóǵ-ke déesaá, áde ásóómé boṅ bán déebyéénné.

³ Dyam ké áhéé-'ε áde nyéhóbé á ehintén-tê, déwǒgnéd á e'nyínen bé ekíde. Dyam áde nyékálé-'aa á kun-tê ámbíd e ekob, dékanléd á nhéné.

Ane awě bétǵǵéné abǵṅ

(Mat 10.28-31)

⁴ “Amúǵ, á mbále, nyéewógé mbwǒǵ ne moonyon awě ahele awúu ekob é yǎl ésebán ahele dyam démpǵe abel. Awǎb eetóméé nê.

⁵ Nlǵa nyé meé, mod awe nyétǵǵéné abǵṅ, adíí ane awě néε ámǵá wε pemε e alongé akoben, awóṅ-'ε ngíne echě ábwéméé wε á dǵ-á-muú. Ne mbále ane móo nyétǵǵéné abǵṅ.

⁶ Eesaá mbále nén bán, kábpe ébe ngên, chóo béchannéé ndun étáan-ne? Boṅ ké nê Dyǒb déechatǵnné ké pǒǵ.

⁷ Dyǒb ábíí kǵǵǵne mesonǵé mé e'sid ábe é'dé nyé á nló. Né-ǵó, nyéewógé mbwǒǵ, nyédé etóǵnén tómaa ndun, ké êmbuú ké áte.

Akob Yesuε kǵa abǵṅ mó á yǎl

(Mat 10.32-33, 12.32, 10.19-20)

⁸ “A mbále, kénzée awě ábíd me mbón á'sǒ é' baányon, Mwǎn-a-Moonyon mómpǵe ábíd mó mbón á'sǒ é' ángel é Dyǒb.

⁹ Boṅ mod awě abáá me áyǎl á'sǒ é' baányon, me-'ε mǵbǵṅ mó áyǎl á'sǒ é' ángel é Dyǒb.

¹⁰ Kénzée-'ε awě ahóbé eyale é mbéb tǵṅǵene Mwǎn-a-Moonyon, ákǵd alagsen, boṅ kénzée awě

ahóbé e'bébtéd é' mekan t̄ηγεne Edə́ədəη éche Esáá éekudté alagsen.

11 Nzé édé bán bésómné nyé wéε belyáged bé dyad ne benkamlεε, nyéētāgē áte, ngáne nyékāā' é káa dyam áde nyéhōbpē,

12 áyāle nzé póndé epedé, Edə́ədəη éche Esáá éyāgēd nyé chōm éche nyétāηgéné ahób."

Ngan e eyókél é nhon mí mod

13 Atíntē e ene ndun e mod, nhóg anláá Yesue aá, "A-meléed, láá mwānned wéé ákabe sūmō mbwóg áte."

14 Boη Yesue antimtén mó nén aá, "Nzé-módé abānné με née mod awē akáadte' bad, ákabe nyé mbwóg áte?"

15 Dóo álāηγεé bó moosyāól aá, "Nyétóo, nyéēbanné nlém áyāle awóη á bwēm, áyāle saké nhon mós ndide moonyoh á alongé."

16 Ankalé-'ε bó ngan aá, "Nhon mí mod nhóg mémbe. Anwóη nzag. Ade ene nzag échyáá, embíded medyé nkute ne nkute.

17 Nhon mí mod mē ménhōb áwe nlém tē aá, 'Chán mébenlé bōob áde etól éelyāγεé wéε ríkoηγεé medyé?'

18 Dóo ádólé áte chóóη boη áhōbē aá, 'Nén dóo mébenlé. Mēpāη échem ndáb é e'koηned, nlóη émpēe éche ékálé áte, boη nkúm medyé áwēd-te, ne nhon mímēm rísyāól.

19 A póndé eched-taá mélāā' é échēm edə́ədəη mēé, nlādté yāl nhon míme médyεé mwé ne mwé. Bōob-pōó mēched yāl, rídyāg, mímwāg, ríchogé-'ε alongé.'

²⁰ Bon Dyöb dénlāā mó nén, aá ‘Edimdim é chöm chén. Nkuu nén dĕn mĕkobĕn wε pemε e alongé. Abĕ bwĕm é’syāāl ábe émáá-’aá alad áte, nzé-módé wĕlyāgnĕdtĕ bó?’

²¹ Nĕ dŏo édĭí ne ké nzé-módé awĕ akúmmé yĕl nhŏn, bon eésĕ nhŏn á’sŏ é’ Dyöb.”

*Weétāgĕ áte á alongé
(Mat 6.25-34)*

²² Dŏo Yesuε álāngĕé ábĕ bembapεε nén aá, “Né-ŏŏ nyéētāgĕ áte á alongé se nyéhŏbĕ nén bán cheé nyédyĕĕ, ké’ε cheé nyéwāā’ĕ á yĕl.

²³ Alongé átómé ndyééd, échen yĕl-le ámpĕ edé etógnĕn tómaa mbóté.

²⁴ Nyénŏne’, nkŏnékŏn. Méĕwĕnĕĕ bwĕm, méĕpādĕĕ, méĕwŏo-’áa hŏm áde békŏngĕé medyé. Kĕnĕ, Dyöb adídte mó! Nyéebĭí’ĕ bán nyédé etógnĕn bwāmbwam tómaa menŏn-ε?

²⁵ Nzé-módé áwĕn tĭntĕ ahele átāg áte káŏŏ, abád ké epun ehŏg áwĕ alongé áyāle átagĕé áte?*

²⁶ Nĕε nyé modmod nyéehelĕé mpĭn mé akan néε nĭmĕ abel, cheé ékáŏ bon nyétagé áte áyāle mam nĭme mélyágé ásĕ?

²⁷ “Nyénŏne’ mbonja ngáne ékwogĕé. Eebelĕé ntŭ, éebāngĕé mesāŏ. Nlāngĕ nyé nén mĕé, ké kĕŏ Solomonε ne nĭmĕ nhŏn nŏsyāāl eewāa’áa mbóté éche épédé échĕn mbonja ké pŏg e’bon.

²⁸ Nzé Dyöb áheleεε áwāādtĕ e’sum ábĕ é’bāg chĭi bon chān béhé bŏ á dŭ, né éetómmé nyé awāad né-yε? Chān adúbe ádíí nyé mwāmpĭn nĕn?

* **12:25** *Abád ké epun ehŏg áwĕ alongé káa áchab tómaa ngáne adĭi.*

29 “Nyéēbanné nlém bán, cheé nyédyēē káa cheé nyémwēē. Nê déetagté nyé.

30 Echê nyaa é bwēm chóo bad bé nkõhsé béchyεε’ é akud. Awên Titée mwën abíí aá nyétógnéné ábén bwēm.

31 Né-óó, nyésébe nyéhed mam mé nkamlen ní Dyõb, dóo Dyõb débéé nyé ábíníí bwēm.

Nhøn míme ndé ádyõb

(Mat 6.19-21)

32 “A-bãnbã, nyéewógé mbwæg. Echèn Sãn awóó mewêmten míme mésáá ábe nyé ngíne e nkamlen.

33 Nyésóm áben bwēm, nyébag betóótõkē bé bad mone. Nyéhed ekwe é ngáb éche éehelé amaa ásē. Nyéhê nhøn nímēn á e’kõnnéd ábe é’dé ádyõb, wée dyamdyam déebenlé mó, wée bechíb béehenlé mó achíb, sii-’ε éehenlé mó adyé.

34 Nyêbíí bán wée nhøn mbágkē mod, áhed dóo nlém-me mbágkē mó.

Mod-téé ábê mbohsén

35 “Nyépûd abad, nyéchod-te etrukán,

36 nêngáne bad ábe bésine’ echab sãn awě akií á ngandé e e’wõngé ábel boñ nzé ahúú húén, boñ akumé ekob, bédnedé mó ábwæg-ábwæg.

37 E’boñ é’ yál áte ne bembaledé ábe echab sãn épéé, boñ atán ngáne bedyéé epin, bésinéé mó. A mbále ábohsén, ádíid bó ásē, atómtéd-te bó ndyééd.

38 Ké melúde dóo âmpéé, káa epog é mbwembwe, boñ atán bó melemlem, e’boñ é’ yál áte bélyæg é’tán bó.

³⁹ Nyébii-’ε bán, nzé nwóó-ndáb abyéé’áá póndé eche nchíb áπεέ, né ádyéé epin, ésebán atεdte aá, básal mó ndáb.

⁴⁰ Nyémpé nyétánǵéné mbonǵén abé, áyāle Mwǎn-a-Moonyon ǻpě á póndé eche nyéēwēmtεnεé bán ǻpě.”

*Mbǻledε awě abεle mímē nsón
ne nlém nhóg ne awě eébēlē’
(Mat 24.45-51)*

⁴¹ Petro ansεdéd aáken, “A-Sǻn, sé bēn pεn-εé ékanléé enén ngan-ε, káa bad básyāāl?”

⁴² Sǻngwéé ankwentén aá, “Né-ǵó, nyé mod té ábē néε mbǻledε awě awóó debyéé, awě abele-’ε mam míme eche sǻn álánǵé mó aá ábεl. Mó adé mbǻledε awě eche sǻn ábánné aá ákamlen bembǻledε ábíníí, ányín-ne nén aá békúdé ádáb akab á ndyééd póndé echě etánǵéné.

⁴³ Nnam mébē ne ane mbǻledε awě eche sǻn áhūū’é, bon atán nēnǵáne ábεléé mam míme ányǻgtēnnē mó.

⁴⁴ Ne mbále, nlánǵe nyé nén mεé, ane mbǻledε eche sǻn ábané bwēm é’syāāl ábe áwóó áwe mekáá aá ákamlan.

⁴⁵ “Bon nzé ane mbǻledε adé mbǻledε a mbéb, bon ahóbé áwe nlém-té aá, ‘Ebēm áte bon echem sǻn áhūū á eke-tē.’ Né-ǵó aboótédé ábíníí bembǻledε bé bebaád ne bé baachóm ábe bédé ásē eché awanεn, ádyág bwēm, ámwág-ke mím mékóbe mó,

⁴⁶ ane mbǻledε eche sǻn áhūū epun éche éēwēmtεnεé ne á póndé echě énkēmbíí’é aá áhūū. Né bēbwēm mó á ebwóg,† békóǵsén-ne mó ne nhel

† **12:46** *Bēbwēm mó á ebwóg káa básēl mó áte e’són é’bε.*

melemlem ne bad ábe béwúú nló áte.

⁴⁷ Ane mbəledε awě abíí ntíi mé nsón míme sáá-andáb, boŋ eéboŋsene, káa eehíde mímē ntíi ámbíd, ákud mbéte e ngíne.

⁴⁸ Boŋ ane awě enkēmbíí ntíi, boŋ ábelé epandé, békūdē mó kúdtén. Mod ké ahéé awě bébúdé abε, né-'aá bébudté mó ahεden. Ane-'ε awe bétómténé abud dé abε, né-'aá bétōmēnnē mó abud dé ahεden.

Yesue aá mápééné nkabén
(Mat 10.34-36)

⁴⁹ “Muú móō ríhyédé akwéd á nkōŋsé. Mendəŋ-'ε mεé, né mēmmad akóben.

⁵⁰ Boŋ ntəŋgéné nsébé ríkud edusen é metuné, mēmăd-te chó akud boŋ nlém mēpwiitéd mε.

⁵¹ Nyēwēmtan bán, nsəŋ móō ríhyédé apεen á nkōŋsé-yε? Aáy, saké nsəŋ, nkabén móō mápééné.

⁵² Bootya bəəb áke á'sō, ndáb echě ewóó bad bétáan ékabén áte, béléáán bétəŋgén bébe, bébe-'ε bétəŋgén béléáán.

⁵³ Kəkəə əbē.

Sáá áttəŋgēn mwăn a mwεnchóm,

mwăn a mwεnchóm áttəŋgēn sáá.

Nyaá áttəŋgēn mwăn a mmwaád,

mwăn a mmwaád áttəŋgēn nyaá.

Nyăŋkálé áttəŋgēn mwăn a mmwaád,

mod mwăn a mmwaád áttəŋgēn nyăŋkálé.”

E'chemléd é' bīn
(Mat 16.2-3, 5.25-26)

⁵⁴ Yesue anláá amute aá, “Nzé nyēnyíné mbag ébide á mbəŋ, nyēbelé nyéhób bán, ‘Mbúú échə bəəb’, ébenléd-te áned.

⁵⁵ Nyēnyíne-'áa epub éhúε' á pεd e mbəŋ, nyéhābē' bán, 'Enyεn ébēnēd mod bəəb,' ébé-'ε áned.

⁵⁶ A-bad bé elangé. Née nyépédé abii ngáne béláa'ε bin nén, cheé ékáá bon nyéēhēlē mam nime mébenlad nyé á'sō-te chii nén achem?

⁵⁷ "Cheé ékáá bon nyébēn nyéēhēlē adol áte nén bán, kase e akan nén echē ehɛdnad abel?

⁵⁸ Nzé mod ahóbé aá, mókεene wε á kóte, hēd nzii káəŋ nyúmō bétim áse á nzii. Esebé nê, nzé ahédé wε á kóte, kóte chό-'ε ēbεé wε á mekáá mé plúse, plúse chό-'ε éhē wε á mbwəg.

⁵⁹ A mbále, nlāŋge wε mεé, weéhēlēē-se ebíd á ndáb e mbwəg-tê wê káəŋ né etwedé ádōŋ alúm ásyāəl."

13

Nyétεde abel dé mbéb, nyétimεn Dyəb

¹ Ade Yesue ádíi ahóbéé nê, dōo nguse é bad éche émbē áhed élāŋgεé mó ngáne Payledε ánwū'ε bad bé Galilia áde bεbágé'áá Dyəb mendε mé e'lém.

² Yesue antimtén bó aá, "Nédē mewēmtεn médé nyé bán, ábē bad bé Galilia ábe bēnkūd échē eben, bétómé ábiníi bésyāəl ebébtéd abé áyāle bēnwēē ene ndín e kwééd-ε?

³ Aáy! A mbále, nzé nyéētεdte nímεn mbéb se nyétimεn Dyəb, né nyé moosyāəl nyéēwé, nyébós-'ε.

⁴ Chán-náa ábiníi dyōm á mod ne waam ábe ntōŋ-ntōŋ ní ndáb ménkūmtēdtē ámín á dyad é Silom, bon bεwé? Nédē mewēmtεn médé nyé bán, béntōmtēn ebébtéd abé tómaa bad bésyāəl ábe bēnlōŋ á Jerusalem-ε?

⁵ Aáy! A mbále, nzé nyéētēdte rímen mbéb se nyétīmēn Dyōb, né nyé moosyǎál nyéēwē, nyébóó-’ε.”

Ngan e bwel ábe béēchyāā

⁶ Hée Yesue ákálé ngan aá, “Mod anwōŋ alín á bwel á nzag-tē. Ankě epum é bwel ahed áwedé-mín ngen ne ngen, boŋ enkēnyínné ké ehóg.

⁷ Hée álāŋgēé nnōn-a-nzag aá, ‘Edé bōob mwě ríláán áde rípagké á bwel-sé hén mwě téé, boŋ meenyínéé epum ké ehóg. Kwel bó. Chán é’hele é’madé ahóŋ á ndōob-tē ngēn?’

⁸ Hée nnōn-a-nzag átímtanné mó aá ‘A-sāŋ, tēdé bó ké mwě nhóg ámpē. Mēnabé bó ásē, nhíí-’ε bó nkúmbág.

⁹ Nzé é’chyáá e’pum mwě ríme ríhúé’, né édé bwām. Nzé-’ε béechyáa, né békwēl bó.’ ”

*Yesue adidé mmwaád nhóg
bwām á Mbwe-mé-nkóme-áte*

¹⁰ Mbwe-mé-nkóme-áte nhóg, Yesue ayágté’áá bad á ndáb e mekáne póg.

¹¹ Mmwaád ambé áhed awě edǎǎdǎŋ é mbéb émbēē áte á etūn é dyóm á mwě ne waam. Embēl mbíd enwúmēn mó nyaa echě éhelaá yǎl asále áte bwām.

¹² Ade Yesue ányíné mó, anchélé mó, aláá mó aá, “A-nyan, nkole ríme ékonléé rímáá.”

¹³ Ade ábáné mó mekáá á nló, ane mmwaád ansalé yǎl áte ábwōg-ábwōg, ábootéd-te Dyōb aken.

¹⁴ Hée mod awě abédé nló á ndáb e mekáne, alíí áyāle adid áde Yesue adidé ane mmwaád bwām á mbwe-mé-nkóme-áte. Alāŋgē bad aá, “E’pun é’dé ntóób ábe mod átāŋgēné nsón abel. Nzé nyédǎǎ

bwâm adyεε nyépē ábê e’pun, saké á mbwε-mé-nkóme-áte.”

¹⁵ Héε Sánḡwéé ákwεntanné aá, “Nyêdodge bad. Nyé ahéé eéhunné nyag káa ésel á ebem-tê se ákēēn chó á edíb á mbwε-mé-nkóme-áte?”

¹⁶ Anén mmwaád adíí mwân awe Abrahamε. Satanε anhanj mó ne nkole á etûn é dyôm á mwě ne waam. Nyéláa με ké mbéb móó rídé, áhúd mó á mehanḡé á mbwε-mé-nkóme-áte?”

¹⁷ Chõm éche ánhõbpē énwõḡed bad ábe bétánḡánnáá mó e’sõn. Moosyáál anwóg menyinḡe áyāle mam mé ményáké níme Yesuε ámbenlé.

Ngan éβε é nkamlεn ní Dyõb:

Ngan e mbál níme níchiné

(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Yesuε anháb aá, “Chán nkamlεn ní Dyõb níkóó abé? Cheé níhele níhḡtén mó-yēē?”

¹⁹ Ndíi nēḡáne mbwé e mbál-e-bũ echě mod átédé bonj ásob á nzag-tê. Ade ékwógé, étím bwel bēn, menḡn méhyě mélõḡ á nḡen-tê.”

Ngan e esultεn

(Mat 13.33)

²⁰ Yesuε ansédéd aáken, “Cheé níhele níhḡtén nkamlεn ní Dyõb-é?”

²¹ Ndíi nēḡáne esultεn éche mmwaád ámuúnédé asii á pân é mbumé ní nḡun éláán káõḡ ésule.”

Asól á ekob éche échiné áte

(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Yesuε andíi ambé á ekε-tê éche ákágé’áá á Jerusaleḡ. Dyad téé áde átómé’áá, ámbáá ne ásad, ayáḡté’áá bad.

23 Mod nhóg ansédéd mó aáken, “A-Sánjú, mesonǵé mé bad níme Dyöb dësonǵé alonǵé, mébuú áte káa méebuú’é?” Yesue anláá bad áhed aá,

24 “Nyéwanen káəñ nyésôl á ekob éche éhíné áte, áyāle, á mbále, ekud á bad éwanén asól, bon béehenlé.

25 Póndé ɛpɛ echɛ nwóó-ndáb áhidéé ásē, bon ápēn ekob. Ene póndé dɔɔ nyébootédté atyéem á ebwóg, bon nyékumé’ ekob nyéhōbē bán, ‘A-Sán, dibnéd sé ekob.’ Mó-’ε átimtén nyé aá, ‘Meebíí’é wéε nyébídé.’

26 Nyé-’ε nyéēhōb bán, ‘Syánē dendyé ndyééd, demmwé-’ε mīm hōm ahóg, eyágté’áá-’ε áwēd myad.’

27 Átimtén nyé aá, ‘Syánē deewōñné dyamdyam. Nyésyəə me á díd-te. E’bébtéd é’ bad ngēn!’

28 Ade nyényinnē Abrahamε, Aisige ne Jakōbe bóobε bekal bé’dáədəñ bédé á nkamlen ní Dyöb-te, bon nyé pən nyéchág á ebwóg, achii dé awé ne adyé dé meson á nsəl, dɔɔ détéđ etál póndé eched.

29 Bad bébíđ á akuu ne á mbəñ, á mekonekone ne á mehúléhúlé, bétéd medii á ngande e nkamlen ní Dyöb.

30 Á póndé eched, bad ábe bēnlyəg mbíd bóo béťim á’sō, bé’sō-’ε bélyəg mbíd.”

Yesue alebe áyāle bad bé Jerusalem

(Mat 23.37-39)

31 Melemlem mé póndé nguse é Befarisia êmpɛ wéε Yesue, bélāñǵé mó bán, “Syáə hén, ékag hōm démpēe, áyāle kəñ Herōde ahede we awúu.”

³² Yesue ankwentén bó aá, “Nyéke nyéláa échê esɔb bán, ‘Chii ne chǎn mǎhūd bad e’dǎádǎn bé mbé́b áte, íchōōd-te bad, boŋ sùú ébe mǎmǎd nímêm nsón.’

³³ Boŋ ké chǎn ébēē, ntǎngéné abé á nzii chii, chǎn, ne sù ébe, áyǎle éeboó’é bán, nkal é’dǎádǎn áwê hǒm démpēe ésebán á Jerusalem.

³⁴ Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyêwúe bekal-bé-e’dǎádǎn nyéwúennē-’e bad meláá ábe Dyǒb álómé! Nkénwǎn áte ngen ne ngen álad nyé áte nêŋgáne nyaá-kúb ákútanné bán, boŋ nyéehédéé etál!

³⁵ Nyénǎne’, Dyǒb déte dé echen ndáb. A mbále, nlǎnge nyé nén mēé, nyéenyínénné me díđ ámpē káǎn ne á pónde eche nyéēhǒbpē bán, ‘Nnam ne ane awě apedé á đin á Sǎngú.’ ”

14

Yesue achǒŋté mod awě melóg mékóbé

¹ Mbwe nhóg Yesue ankě ndyééd adyé wéé ndǎle a Farisia póg. Nén démbē a mbwe-mé-nkóme-áte. Ade ápedé áwed, bénóné’áá mó chodchod.

² Mod mó-’e ambě áhed awě melóg mémbidtē á yǎl.

³ Héé Yesue ásedtēé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia aáken, “Edé kunze ádid mod bwám á mbwe-mé-nkóme-áte, ngé éesaá?”

⁴ Boŋ bénkênhǒbpé dyamdyam. Dóó ákóbé ane mod awe melóg mébidé á yǎl á ekáá, ádidé mó bwám, asúúd-te mó á ndáb.

⁵ Ambíd e nê dóó ásedtēé bó aáken, “Nyé ahéé adé awě mwǎn káa nyag éhūnnē echóg, boŋ eékaŋ chǒ

abidede ábwōg-ábwōg, ké émbē bán á mbwε-mé-
nkóme-áte?”

⁶ Bon bénkênwōngé dyamdyam áháb.

Akε dé e'ken ne akob dé nken

⁷ Ade Yesuε ányiné bad ábe bēnlēbēē ádyé
ndyééd bésyāāl ábe bépédé bēbóótédé medii
mémháá apwεd, ankalé bó enén ngan aá,

⁸ “Nzé mod alébpé wε ngande, weépāg-sε éhεdé
e'dii é'mháá, áyāle éhεle ébé né bélébpé mod
ampée awě adelé áte tómaa wε.

⁹ Nzé ene nyaa e mod epedé-'ε, mod awě alébpé
nyé moosyāāl ālāā wε aá, 'Bεé anén mod atii.' A
póndé eched dōó étiméé atii asad atéd ne akwáké.

¹⁰ Bon nzé epedé ene ndín e hōm, etédεé e'dii ábe
é'dé á ahāngé, ábēl nén nzé nwóó-ngande anyiné
wε, mōō ālāā wε aá, 'Amúē, ké édyεε á atii ámbhá
híníí.' A póndé eched dōó ékudεé edúbé átínté e
bad ábe nyāābōō nyétédé tébele.

¹¹ Né-óó, nyébíi bán, kénzεé awě achágté yāl,
Dyōb désudéd mó. Kénzεé-'ε awě asūdté yāl Dyōb
déchāgēd mó.”

¹² Hé-'aá álāngéé mod awě anlébé mó nén
aá, “Nzé ehóbé wεé, móchagé' ngande, weehóbé
wεé mólébpε ábon bēn, káa ábon baányan, káa
echon túmbé, káa bewōn bé ngáb ábe nyāābōō
nyébyééné. Nzé ehídé nē, né bómpē bēlēbē wε. Nē
ábεle átim ehéen ne metuuten.

¹³ Bon nzé echagé ngande, elébé dāsō betóótōkē
bé bad, ne bad ábe bēhúné epεd, bóōbε bad ábe
békwdé ndím.

¹⁴ Nzé ebélé nē, né wěkūd nsimé áyāle béehēnlé
wε asábe ámbíd. Dyōb désābē wε áde bad bé
bwām bēpuú'ε.”

*Ngan e sánkalaa a ngande
(Mat 22.1-10)*

15 Ade mod nhóg awě bóabe Yesue béntēd tébele áwógé nê, dóo álângeé Yesue aá, “Nsimé ne bad ábe bédyē ndyéed á ngande e nkamlēn ní Dyöb!”

16 Dóo Yesue álângeé bó aá, “Mod nhóg anchäg sánkalaa a ngande, ábūd-te bad alébe.

17 Ade pónde e ngande épédé, anlóm awe mbaledε wée beken ábe ánlēbēē aá, ‘Nyéhyag, mboḡsén rísyā́l nímáá abé.’

18 Bon bó moosyā́l, bēmbóotéd mechánge abe nhógē-nhógē. Nhóg anhób aá, ‘Nchané etúú, ntángeéné chó akε dé anyín. Ncháa wε, méehēnlé ahyε.’

19 Ampée anhób aá, ‘Bóab nēn dēn, dóo ncháné nlád ní nyag rítáan éche élíε’ nzag. Chóo ríkagké ahəgtēn nēn. Sōn, méehēnlé apε!’

20 Ampée-ε anhób aá, ‘Nkudé sómbé ekóólé-ekóólé. Né-óó, méehēnlé apε!’

21 Ane mbaledε antīm ámbid, ákε aláá eche sán mam mésyā́l. Dóo ekan ékóbé eche sán áte, bon álōmē ane mbaledε. Anhób aá, ‘Käg mehélé, ékag á ntém ní nzii, kóáḡne á mēte mé nzii mé dyad-tē, éhúen betóótōkē bé bad, ne ábe béhúné eped, ne ábe békwdé ndím, ne ábe béehélé akε.’

22 Eebeméé áte ane mbaledε anhúú ámbid, aláá sáá-a-ndáb aá, ‘A-sán, mbelé ngáne wénhōbpē, bon ké nê, etál élyágé édé.’

23 Dóo Sáá-a-ndáb áhóbeé aá, ‘Käg á nzii émbáá ne nzii é mehín, échéle kénzée wée áhyag ábel bon ndáb élón.

24 A mbále, mod ké nhóg awě ménsēbēē alébe, éewógké chōm ké ehóg á nsal á ngande-té hén!’ ”

Abé mbapεε
(*Mat 10.37-38*)

²⁵ Mbwε nhóg ndun e mod éhídé'áá Yesue ámbid. Héε ábóótédé bó aláa nén aá,

²⁶ “Nzé mod ahóbé aá, móhíde με, ésebán achădténé nyaá, sáá, mwaád, bǎn, baányan, kóǎne ádē alongé dĕn, ene ndín e mod eékwognedéé ábē awēm mbapεε.

²⁷ Kénzéé awě eepéme ádē awǎg, boŋ áhídnē με, eékwognedéé ábē awēm mbapεε.

²⁸ “Nzé-módé ábē awě áwōŋ mewēmten álōŋ sǎŋkalaa a ndáb, boŋ eesébpé adyεε ásē, áhǎgten nkun níme ene ndáb étēdtē mó, ábíi ké móǎhĕl chóamad, káa móǎhenlé?

²⁹ Nzé amaá-'ε ndáb asume, boŋ eéhele chóamad, moosyǎál awě anyíné abelé ábootéd móawel, béhōbē

³⁰ bán, ‘Mod nhóg ansáá ndáb, boŋ eéheleé chóamad.’

³¹ “Nzé kǎŋ póg ewémténé waáb kǎŋ bel akum, abelé asébé yǎl ahǎg á ekáá ké mesongé mé sánze níme áwóó dyam dyôm dé ekále, béhĕl ábe waáb awě awóó sánze dyam móom mé ekále mébe.

³² Nzé anyíné aá móǎkwognedéé, abelé alóm belyáged bé dyad á'sō wéε waáb, waáb adēpe móbenben, ábel nén békôm nsan.

³³ Melemlem nê dǎǎ édíí né ké nzéé awě eehúde chǎm ásyǎál nlém. Ene ndín e mod eékwognedéé awēm mbapεε ábē.

Nkwě níme níbódé e'nyin
(*Mat 5.13; Mak 9.50*)

³⁴ “Nyébíi bán nkwě níde chǎm é bwâm. Boŋ nzé níbódé alan, chán béhele-se bényīnēd mó ámpē?

35 Méesaá dyam dé abelen ámpē. Apim dōo bépiméé mós. Bad ábe béwóó metúu, básōn̄ten bwâm.”

15

Ngan e rídyon̄ n̄ mbód n̄me mém̄bōo (Mat 18.12-14)

1 Mbwe nhóg belad bé tááse ne bebel bé mbéb bém̄pēe, bém̄p̄ wée Yesue.

2 Dōo Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bényon̄geé áte bán, “Nédē anén mod awon̄ne bebel bé mbéb, bóbōo bédyag-ke ndyééd hōm ahóg.”

3 Héε Yesue ákánlé bó ngan nén aá,

4 “Nzé-módé adé awē áwōn̄ mbwók̄el é rídyon̄ n̄ mbód, bon̄ nhóg mbóo, bon̄ eéted̄té n̄m̄n̄í móm̄ mé rídyon̄ n̄ mbód abog ne abog á etún-tē, áke dé ahed̄ n̄m̄ē nhóg n̄me mbóo káon̄ né ad̄ib̄té mós?

5 Adibed̄ áde ad̄ibte-’áa mós, áhāg mós á abol ne menyin̄ge mésyā̄l.

6 Bon̄ néε ápedé á dyad-tē álad besón̄ bé echon̄ ne baányan̄ áte, aláá bó aá, ‘Syánē déwōg menyin̄ge áyāle nd̄ib̄té n̄m̄m̄ rídyon̄ n̄ mbód n̄me mém̄bōo?’ ” 7 Yesue ambád ámpē aá, “melem̄lem-’áa r̄l̄an̄geé nyé m̄éé, menyin̄ge métōm̄ abé n̄ē ádyōb̄ ám̄in̄ e mbel̄é-mbéb nhóg awē at̄d̄é abel̄ dé mbéb bon̄ at̄im̄né Dyōb̄ tómaa ám̄in̄ e móm̄ mé bad abog ne abog ábe básáá, ábe béehed̄n̄ád ahon̄len.

Ngan e kábpe ech̄ embōo

8 “Káa, mmwaád ahéé adé awē áwōn̄ kábpe dyōm̄, bon̄ néε póg ébóo, eéchōdē’ ekag, bon̄ áhed̄é ndáb áte, atón̄ ahed̄ káon̄ né ad̄ib̄té chó?

9 Adibed áde ádíbe-'áa chó, alade baáb ne baányan áte, aláa bó aá, 'Nyéwóγεν με menyinge áyāle ndíbté ene kábpe echě embóó με.'

10 Melemlem-'aá rílāγγεέ nyé nén μεέ, menyinge métōm abé nê ádyōb ámīn e mbelé-mbéb nhóg awě atědté abel dé mbéb boη átīmēn Dyōb."

Ngan e mwān awě ambóo

11 Yesue ambád ahób aá, "Mod nhóg ambé, anchyáá bān bé baachóm béβε.

12 Dóo epun ehóg, mwān asad álāγγē sáá nén aá, 'A-sán, beé με ádēm akab á mbwóg áde rítāγγéné akud.' Héε sáá átédé chōm ésyāāl éche ánwōγγē, boη ákabpé bó áte.

13 Nguse é e'pun étómé-'aá, boη mwān asad áladé nímē nted rísyāāl, ákǎg á alonη démpēe áde áchábndé. Awed-taá ápédé boη ábootéd alonģé á mbaambaa achog, ábēbtē ngáb esyāāl echě ánwōγγē.

14 Ade chōm ésyāāl émáá mó áyāl né bōob, sánkalaa a nzaa anhún á alonη-tê wê. Atóg dō-'ε ábóótédé mó asól áyāl ngíne-ngíne.

15 Héε ákíi kunze e mod póg atán á dyad-tê wê, áchóm mwā nsón. Ane mod mó-'ε alóm mó aá, áke ádítdad mó esog é nguu.

16 Anwónη á mewēmtēn aá, mōlōntē abum ké ne medyé mé nguu, boη modmod enkēmbaá mó chōmchōm éche áhelese adyé.

17 Dóo ádyéé chóon, boη ákwanlád, áhōbē aá, 'Nōnē' ngáne bembalede bélóné echem sánη á ndábte, boη ké nê bedyág medyé méchōbe ásē, boη με-'ε ríwāg nzaa hén!

18 Měsyə́á, níke ntán echem sán, nláá mó meé, A-sán, mbelé mbéb á'sō é' Dyöb ne á'sō é'bôn.

19 Mmën meékwognedéé áchagned néé awon mwän ámpē. Téd me ké nêngáne awôn mbəlede nhóg.'

20 “Hê dōó ápádté ásē, bon ásūē' á dyad wéé sáá. Bon áde ákwógé ape á ndáb nê, sáá annyín mó mwă etún. Ankóbtén sáá ngəl. Sáá annyəgéd, alúm mwän ámín, ahé mó tâl.

21 Dōó mwän álāngē mó nén aá, 'A-sán, mbelé mbéb á'sō é' Dyöb ne á'sō é'bôn. Meékwognedéé áchagned néé mwän awôn ámpē.'

22 Héé sáá mó-'ε áchénlé ábē bembəlede, álāngē bó nén aá, 'Nyéhiinad me nsob míme ítómténé adəñ nê, á mehélé-te. Nyéwáad mó mó á yəl. Nyéhê-'ε mó ebón á ekáá, nyéhê-'ε mó metámbe a ékuu.

23 Nyétéd nchóm-é-nyag awē dékálté nê, nyékwel mó, ábel nén, syánē moosyáál dédyé débél-le apaté.

24 Nyêbíí bán, awem mwän nén ammăd awé, bon atimé ámbíd á alonjé. Ambóó, bon abídé áwed.' Hé-'aá bébóótédé ngande achog.

25 “Mmën mésyāāl mēmbenléd áde mwānyan ambáá adíí á nzag-tê. Ade áhúú, dōó áwógéé bad békóne, béságe-'ε bwēm á ndáb-te.

26 Dōó áchénlé mbəlede nhóg, bon ásedté mó dyam áde ábenlaad.

27 Dōó mbəlede ne álúmtéé mó áte nén aá, 'Pón mwānyon ahúú ámbíd-óó. Sóó akwēnlé mó nchóm-é-nyag ne, áyāle anyínen áde anyínné mó díd ámpē, ésebán dyamdyam ábélé mó.'

28-29 “Awóg áde áwógé nê, anlîḡ, eékwentene asól á ndáb-te. Héε sáá ábíde á ebwóg, boḡ áhye achán mó. Dóo mó-’ε átimtanné sáá nén aá, ‘Nḡnê’, mēé nkéndyεén we hén mwē ne mwē áde mbenléε we ntũ mé nsón, ésebán nwúene we nló áte. Boḡ ké echεd é mbód weébāgēε me weé, mbel apaté ne ábêm bēd.

30 Boḡ ngáne awoḡ mwān a nlém ápédé ámbíd, mó awē amaá echoḡ ngáb esyāál abébed ne bekwalεε, ewúúdé mó nyag echē etómténé akál.’

31 Héε sáá álāḡgēé mó nén, ‘A-mwān, we-εé edé ne me hén pónde ésyāál. Kéchéé éche níwóó-’ε édii échōḡ.

32 Embē bwām syánē áchog ngande, áwóg menyinḡe. Nén, mwānyoḡ ammad awé, boḡ atimé ámbíd á alonḡé. Ambóo, boḡ abidé áwed.’ ”

16

Ngan e mbaledε awē abédé mwane

1 Yesuε anláá ábē bembapεε ámpē aá, “Nḡn mí mod nhóg mémbe. Bad bényε mó aláa bán awē mbaledε ambáá abébte mó ngáb.

2 Héε nímē nḡn mí mod nílóme mbaledε awed achəḡ, boḡ ásεdté mó aá, ‘Ebál é póle éhéε níwógéé áyāl echōḡ nén? Lúméd me áte ngáne mesoḡgé mé bwēm níme mēmbanéé ásē echōḡ médíí, áyāle échē etál é nsón émááné we áte.’

3 Dóo mbaledε ádóle áte chóoḡ boḡ áhābē aá, ‘Chán-nō mébenlé bəəb áde echem sán áhεdεé me ahúd á nsón? Ngíne eésaá me echē níkwenléε nzag. Nzé ntimé-’ε á nchómbé, né nê dépiinéd me akwágké á ngíne.

⁴ Ahâ, nkudé debyéé áde méhægkê, âbel bonj ké á nsón dǒo bénhūdtē me, bad bélyǎg békōb me nken áwab mendáb.’

⁵ “Héε áchēnlé mod téé awě anwálé sáá alúm, áchægé bǒ nhógē-nhógē. Ade mod e’só ápédé, ansédéd mó aáken, ‘Mesonjé métǎj echem sánj ékáléé wε?’

⁶ Ane mod aá, ‘Mbwókél é e’kwém é’ mǒl waam.’ Ane mbǎledε anláá mó aá, ‘Nǎné’, echonj kálag e melúm chǒ nén. Dyéé ásē, étel á mehélé-te wεé, mbwókél é e’kwém é’niin.’

⁷ Ansédéd mod awě alónténé béβε aá, ‘Alúm ádé wε mesonjé métǎj?’ Ane anhób aá, ‘Mbwókél é nkute ní ngun éláán.’ Ane mbǎledε anláá mó aá, ‘Kǒb echonj kálag, étel wεé, mbwókél é nkute éβε.’

⁸ Ade nímé nhǎn ní mod níwógé nê, ménkēméd échê ekúkú é mbǎledε aá, ‘Abēnlédé debyéé á bwâm.’ ” Yesue ambád áte nén aá, “Nê dǒo bad ábe behíde mekan mé nkǒjsé bédíí. Bédé mehél áhægēn échāb nyaa é bad debyéé, tómaa bad ábe behíde e’nyínēn bé ekíde é’ Dyǒb.”

⁹ Yesue ambád aá, “Nlāa-’ε nyé mεé, nyéβenled nhǎn mé nkǒjsé, ákób e’chonj, áyāle á pǒndé eche mémaá’é áte, békob nyé nken wεε bad bédyεε’é á ngíndé ne á ngíndé.

¹⁰ Ké nzé-módé awě awánlé mpín mé akan bwâm, né áwālē ámbáá bwâm. Kénzée-’ε awě eéhele mpín mé akan awále, né éehēnlé ké ámbáá awále.

¹¹ Nzé édé-’ε bán, weewánléé ngáb e nkǒjsé ngáne étǎjgéné awále, nzé-módé ábě wε nhǎn ní mbále.

¹² Néε wéewânléé nhǎn níme méesě nímonj bwâm, nzé-módé ábǎg wε nhǎn nímonj mwēn?

13 “Modmod eéhēlēē-se abé mbàledε a bewōŋ bébε. Alūmēd nhóg edəŋge tómaa aníní, ké’ε átīmēn nhóg, abánge aníní áyāl. Weéhēlēē-se ebé mbàledε a bad bébε abé ahóg. Weéhēlēē-se ebé mbàledε a Dyōb se ebé-’ε mbàledε a mənέ.”

Nguse é ngan éche Yesue

(Mat 11.12-13, 5.31-32; Mak 10.11-12)

14 Befarisia bēnwōg mímén mésyāāl, boŋ ngáne bém̄bēē bedəŋ bé ngáb, bēnswēdē mó swéd̄tén.

15 Yesue anláá bó aá, “Nyēdíi bad ábe bélúmte bán bésáá á’sō é’ bad, boŋ Dyōb ábíi nyé nlém áte. Kéchéé éche baányoŋ békēmtéé, édii abúú ngēn á’sō é’ Dyōb.”

16 Yesue ambád bó aláa aá, “Mam míme mēntenléd á kálag é mbéndé é Dyōb, bekal bé’dáədəŋ bómpē bēnhōb mó káəŋne á pónde eche Jōne. Taase nē, nkalaŋ mí bwām mé nkamlēn ní Dyōb níkanlad, mod téé-’ε abune mímē nkamlēn abé áte.

17 “Ké nēŋgáne nkoŋ rísé ne mí mín bēhele bēmaa, atote ké ahóg á mbéndé e Dyōb déekwaá.

18 “Kénzéé awē anané mwaád, boŋ awōŋ mmwaád ampée, né akábé asón. Ké nzé-móde-’ε awē awóó mmwaád awē bēnáné á ndáb e’wōŋgé, né akábé asón.

Ngan e nhən mí mod ne Lazarose

19 “Nhən mí mod nhóg mém̄bē, kəse é mebad chóo áwáá’áá á yāl. Mwenze ne mwēnze móo ádyágáá mbwε téé.

20 Ntógétōke mí mod nhóg mó-’ε rínánge’áá áwē mmwε mé e’ké bán Lazarose. E’kwεε bēnlōn mó á yāl.

21 Mewêmtɛn mém̄bē mó aá, bébe mó púuted é medyé éche éhúné'áá á tébele a nhɔn ní mod. Mbwé chɔɔ épágé'áá áhed, boŋ ényāŋgē mó e'kwɛɛ áte.

22 “Ade ntógétoke ní mod mē íwédé, ángel éntēd mó, ékēēn mó á akéb áde Abrahamɛ. Mmē nhɔn ní mod mómpē ménwē, bélime-'é mó.

23 A mbwóg e kwééd wê, nhɔn ní mod mbédé á metuné-te. Héé ányéné nló ámīn boŋ anyín Abrahamɛ se wíníí, ne Lazarɔɛ áwe akéb.

24 Dɔɔ álébpéé nén aá, 'A-Tê Abraham, sɔn, wóg me ngɔl, élóm Lazarɔɛ átɔde dúu dé e'mii á mendíb-te, áhye áhóded me echém, áyāle meewógéé bu á dŭ-á-muú hén.'

25 Abrahamɛ anláá mó aá, 'A-mwän, ewêmtan á pónde eche wémbēē á nkõŋsé ngáne wênkudté bwēm é' bwām, boŋ Lazarɔɛ mó-'é ákūd bwēm bé mbéb-ε? Bɔɔb-pɔɔ awóge nímē menyinŋe hén, wémpē edé á metuné-te.

26 Néé éhúdé nê áte, wéé sédíí ne wéé édíí, sánkalaa a mbáŋ akabé syánē áte, ábel nén mod eéhēlē asyā wén se ápe wê. Modmod eéhēlē-'áá ásyā wê, se ápē áwēd.'

27 Nhɔn ní mod ménhɔb aá, 'Ncháa-ɔɔ, a-Tê mēé, élóm Lazarɔɛ á ndáb echē echem sán.

28 Nlyágé bānned bétáan. Akɛ álēb bó ábel nén, bómpē béepág á hóm dé metuné hén.'

29 Abrahamɛ anhób aá, 'Béwóó metelag níme Mosɛɛ ne níme bekal bé'dáádəŋ. Béwógen chõm-éé bétélé ásē.'

30 Nhɔn ní mod ménhɔb aá, 'Aáy, a-Tê Abraham. Nzé mod akií bó atán awě abídé á mbwóg é kwééd, né bétédé ábel dé mbéb bétīmēn Dyõb.'

31 Héε Abrahamε áhóbεé aá, ‘Nzé béekwentene Mosεε ne bekal bé’dáédəη awógεn, né béewógénné ké mod awě apuúdé á mbwóg e kwééd bonj aláá bó.’ ”

17

Abeled mod mbéb

(*Mat 18.6-7, 21-22; Mak 9.42*)

1 Yesue anláá ábē bembapεε aá, “Nyébíi bán mekágsen míme mébelte bad mbéb métəηgéné nyé apii. Bonj édé ngəl ne kénzée awě əpεén mó!

2 Embē mbonj né bēntəá ene ndín e mod sənkalaa a aláá á nkəη, bébwém mó á edíb-te, tómaa mó ábεled ábén bēndem mbéb.

3 Nyétédεn yəl pón dé.

“Nzé mwənyonj abelé wε dyam dé mbéb, échu mó aláa wεé nē déεboo’é. Nzé achemé-’ε ádē awusé bonj ahəηléné, élagsén mó.

4 Nzé apənné wε ngen saámbe áyāle epun é bin, bonj apedé-’ε áwōη ngen saámbe áchóm alagsen aá, ‘Nhəηléné’, etəηgéné mó alagsen.”

Adúbe déechinéé

5 Bembapεε bé nlomag bēnlāā Səηgwée bán, “Wéd sé adúbe áte.”

6 Səηgwée anhób aá, “Nzé nyēnwōη adúbe áde áde mwəmpin nēηgáne mból-e-bū, né nyéεkamlén ádén alín dé e’sáá bán, ‘A-bwεl, wubé ásē, éke ésumεn á edíb é nkwx-te’, é’wógén-ne nyé.

Abel dé nsón

7 “Détéd bán, nyé mod nhóg nyēwóó mbəlede awě akií nzag alíi, káa akií ənən rídyonj ní mbód. Nzé ahúú á nsón, chán wélāā’é mó? Wəlāā mó wεé, ‘Hyě édyεε ásē hén, édyē ndyééd,’

⁸ káa wεέ, ‘Bεlé με ndyééd étômteδ με, étyéem-me á nkæg, kóájη nímáδ adyé, boη ámbíδ é pónδé, wε-’ε édyág?’

⁹ Nyéláa με ké wēsāgnēn ane mbáledε áyāle ábélé níme nsón?

¹⁰ Né-ᵛó nyémpē, nzé nyēmaá chōm ésyāāl éche bétínédé nyé abεl, nyéhōb bán, ‘Sédii bembáledε ngēn, nímεδ nsón-naá sébélé sé ngáne.’ ”

Yesuε asánté bad bé meləη dyōm

¹¹ Ade Yesuε ákagké á Jerusalem, atómé’áá á nchii ní nzii mé aloη á Samaria ne aloη á Galilia.

¹² Asól áde ásólé mwă dyad nhóg, antán bad dyōm ábe meləη mékóbé. Bentyēēm nchabnede,

¹³ bélébpē mó ne esaád bán, “A-Yesu, a-Sáj, sōn, wóg sé ngəl!”

¹⁴ Ade ányíné bó, anláá bó aá, “Nyékag wée beprise, nyélúmed bó yəl.” Ade békagké nê, yəl é nsáj bó.*

¹⁵ Bó mod nhóg, annyín nén aá módyéé bwâm. Héε átímé ámbíδ, ákené Dyōb ne ehób éche échógké.

¹⁶ Ankwe Yesuε á mekuu, ásāgnān mó. Anén mod abédéε mod a Samaria.

¹⁷ Yesuε ansεdéd mó aáken, “Eesaá mbále bán nsánté nyé bad dyōm-ε? Héé ábíníí abog bédíí?

---

* **17:14 Asaad á yəl:** Nzé meləη ménkōb mod bétédé’áá mó née mod awě eesáa. Bébéné’áá mó bán, eesíté wée bad bédíí. Prise chóo énwōη kunze ásimen mod meləη boη ébided mbakú nén bán asáá, boη ábootéd apε wée bad bédíí.

18 Nédē mod ké nhóg ampée eétiméé ámbid áhye dé abe Dyöb mekenag, éetóméé anén mod a nken-ε?”†

19 Héε álângeé mó aá, “Tyéém ámîn, ékag. Adôn adube ádíde we bwâm.”

*Epe é nkamlen ní Dyöb
(Mat 24.23-28, 37-41)*

20 Befarisia bēnsedéd Yesue bánken, “Póndé ehéé nkamlen ní Dyöb mépéé?” Yesue anláá bó aá, “Nkamlen ní Dyöb méesaá dyam áde mod ányínneé díd,

21 káa dyam áde mod áhōbpē aá, ‘Nōné,’ mōmén,’ káa ‘mōmíníí.’ Aáy, nkamlen ní Dyöb ní máá abé átíntē echên.”

22 Héε álângeé bembapεε nén aá, “E’pun é’ bîn é’húε á’sō abe nyédəngé bán né nyényín ké mbwe nhóg níme Mwän-a-Moonyonj álūmédtē nyé yāl, boŋ nyéenyínné.

23 Bélāā nyé á póndé eched bán, ‘Mōnén,’ káa ‘Mōníníí,’ boŋ nyéehántán bó.

24 Ayāle, ngáne emwεdmwεd étóméé, boŋ épenté ngob e Dyöb pεd póg ne eníníí, nê dōó epun éche Mwän-a-Moonyonj áπεé ébēε.

25 Boŋ édēbé nê, atəngéné metuné híin akud. Kəŋne enén nyonŋel e bad eébāŋ mó áyāl.

26 Ngáne émbēε á póndé eche Noa, nê dōó ébēε á póndé echē Mwän-a-Moonyonj.

27 Bad bédyágé’áá medyé, bémwāg mīm, baachóm bédwóó’áá bebaád, bebaád-εε békāg

† 17:18 Bad bé Israel béntéd bad bé Samaria née benzínéé. Bóbó béekagé’áá ké mwāmpín áyāle nyaa e mekan mé mbwóg ne mekan mé alon. Ké nyaa e abele á Dyöb ne hóm dé mekáne bémbē bó nhəŋlén.

á mewónǵé kááŋ ne mbwε níme Noa ásólé á bǎle é'mbáá-te boŋ mbúú echó, mesén melóne, méhōōd ábē bad bésyāǎl.

28 Melemlem nê dǎo émbēē á pǎndé eche Lǎte. Bad bédyágé'áá medyé, bémwāg mǐm, békābē dyǎn, bēwēnē bwēm, bélōō-'ε mendáb.

29 Boŋ mbwε níme Lǎte ásyáŋgé á dyad á Sodom, níme mbwε dēn muú ne meláá níme méhyāŋtan, mémbíd ádyōb nēe mbúú, níwúú ábē bad bésyāǎl.

30 Melemlem nê dǎo ébēē níme mbwε níme Mwān-a-Moonyon ányǐnnēdtē.

31 “Eché epun, mod awě adé á nnon ŋ ndáb mǐn áde nhǎn nídí mǎ á ndáb-te, eétǎgné asud ásē áhye dé atéd mǎ. Melemlem-'aá mod awě adé á nzag-tē, eétǎgné atim ámbíd á ndáb.

32 Nyéwēmtēn dyam áde dēmbēnléd ne Lǎte mwaád.

33 Kénzēé awě awóó mewēmtēn áson ádē alongé, ábōd dǎ. Kénzēé-'ε awě abódé ádē alongé, né asoó dǎ.

34 A mbále, bad bēbe bēnaá anŋ ahóg nkuu, bétéd nhóg, bétēdē aníní.

35 Bebaád bēbe békǎgé medyé, bétéd nhóg, bétēdē aníní.”‡

37 Dǎo bembapεε bésēdtēé mǎ bán “A-Sáŋ, héé nê dēbēnlédte?” Yesue antimtēn bó aá, “Wéε ndim níbāgkē, áhed dǎo bēnhǎgnǎné bēladnéé.”

18

Ngan e ngwεε e mod bó nkúd é mmwaád

‡ 17:35 Donje á kálag dé'só ábádé nchoo 36: *Bad bēbe bēbe á nzag-tē. Bétéd nhóg, bétēdē aníní.*

¹ Yesue ankalé ábē bembapεε ngan álúmed bó áte nén aá, bétǎngéné békānnē pón dé tée ésebán béhúnte nlém á abum.

² Anhób aá, “Mod abédé dyad ahóg, awě akáadte’ bad. Ane mod eebáa’aá Dyöb, eébage’aá-’ε mod-mod edúbé.

³ Nkúd é mmwaád-te abédé melemlem mé dyad, eémaa’aá’ wéε ane mod. Pón dé tée álāngē mó aá, ‘Sé mod sêwónné mehób. Káád sé ésuud me nzǝm.’

⁴ A mbooted ane mod enkênháá mó dúu. Bon ámbíd é pón dé anláá yǎl aá, ‘Ké nêngáne méebagéé Dyöb edúbé, méēbāā-’aá modmod,

⁵ ngáne édíí bán anén nkúd a mmwaád ahédé me nló, mǝkāā míme nkáá ábel ísud mó nzǝm. Esebé nê, né káǎh ne á asóg éemwaá aá ínkún ne epe éche ápagké nén pón dé ésyāǎl.’ ”

⁶ Héε Sǎngwéé áhóbéé aá, “Nyêwógé chǝm-éε ekúkú é mod awě akáadte’ bad awě eebíi Dyöb éhóbé-yε?

⁷ Nédē Dyöb déekunné ábē bad ábe ápwédé-yε? Béchyεene’ mó nwōngεn nkuu ne mǝte, nédē ákǎlēn bó metúu pón dé té-yε?

⁸ Nlāa nyé mεé ákun bó mehélé mehélé. Bon nyédúbpé bán Mwǎn-a-Moonyon átān adúbe á nkǝjsé-te á pón dé echē ápεé-yε?”

Ngan e bad bébe ábe bēnkǝ akáne

⁹ Yesue ankāl ngan empée tǎngεne bad ábe bényíné’aá yǎl néε bad ábe bésáá, bényīnē-’ε bad bémpée nkǝjtéd.

¹⁰ Anláá bó aá, “Bad bébe bēnkǝ á Ndáb-e-Dyöb ákáne. Nhóg abédé Farisia, aníní-’ε abé nlad-é-tááε.

11 “Ane Farisia antyéém á ámīn, ákânne’, áhōbē á nlém-té* aá ‘A-Dyōb, nságnéné wε. Ayāle nén, meésáá nēngáne bad bémpēe, ábe bédume bwēm é’ bad, ábe bébébé nlém ábum, ábe békábe mesón á ndáb e e’wóngé. Nságnéné wε áyāle meésáá nēngáne anén nlad-é-tááε hén.

12 Ndé nén, ndide’ yāl nzaa á mekáne-tē ngen éβε sōndé téé. Chōm téé éche níkudεé-’ε nkabe chó áte moŋge dyōm, mbagé wε akab nhóg.’

13 “Nlad-é-tááε pen antyéém nchabnede, eéhele ké mīd anyen ádyōb. Ambán ekáá á nlém, ákânne aá, ‘A Dyōb, wóg me ngol. Ndíi mbélé-mbéb.’ ”

14 Héε Yesue ábádé aá, “Nlāa nyé nén meé, anén mod awē nídimténé nyé aláa, ansú áwe ndáb nēε mod awē asáá á’sō é’ Dyōb. Ayāle mod ké ahéé awē achógté yāl, bésudéd mó. Boŋ ane awē asūdté eche yāl, béchāgēd mó.”

Yesue ne bānbān

(Mat 19.13-15; Mak 10.13-16)

15 Bōob-pōó bad bépééné’áá bēndem wéε Yesue nén bán ábán bó ekáá á yāl ánamed bó. Ade bembapεε bényíne nē, bēnkānē ábē bad áte.

16 Boŋ Yesue anchélé ábē bān, áhōbē aá “Nyéte de bānbān béhyag áwēm. Nyéekáá bó áyāle nén, nyaa e bad nēε bó chóó éwóó nkamlen ní Dyōb.

17 Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kénzée awē eékobe nkamlen ní Dyōb nēngáne mwēndem, éesónlé áwēd-te.”

Mod a nkamlen

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

* **18:11** *Antyéém ámīn, ákânne, áhōbē á nlém-té:* donje á kálag áwóó atyéém á nkag, ákannād yāl.

18 Nkamlɛnɛ nhóg ansɛdéd Yesuɛ aá, “A-meléed a bwâm, cheé mébenlé ábel nén nkud alongé áde déemaá?”

19 Dóo Yesuɛ ásɛdteé mó aáken, “Cheé ékээ bon échágé me meléede a bwâm? Mod ké nhóg eésaá mod a bwâm étómɛé Dyöb dɛmpɛn.

20 Ebíí mbéndé éche éhóbe bán, weekábé asón á ndáb e e’wóngé, weewúé mod, weechíbé’, weebídé mbón e metóm, bée sóó ne nyon edúbé.”

21 Ane mod a nkamlɛn antimtén aá, “A meléed, nhídé échén mbéndé ésyāāl bootya se á mwěndemé.”

22 Yesuɛ awógé-’aá nê, bon álāngē mó aá, “Dyam ahóg éhedne wɛ. Sóm bwëm é’syāāl ábe éwóó, étêd mímê mɔné, ékabe betóótōkē bé bad. Nzé ebelé nê, wěküđ nhɔn ádyōb. Ene pónde éhyɛ éhíde me.”

23 Awóg áde ane mod a nkamlɛn áwógé nê, anwóg ndutul bwâmbwam, áyāle ambé nhɔn bwâmbwam.

24 Yesuɛ anyíne-’aá ngáne ásúdné bon áhōbē aá, “Elɛl áte bwâmbwam behɔn bé bad ásól á nkamlɛn ní Dyöb.

25 Edé mwăn e akan sánkalaa a nyam née kamêl ápon á epɔn é ndɔnde, tómaa nhɔn mí mod ásól á nkamlɛn ní Dyöb.

26 Bad ábe bɛnwōg chōm echě Yesuɛ ánhōbpē, bɛnhōb bán nzé née édíí, né nzéé-ō ahele ákud e’sóoson?”

27 Dóo Yesuɛ áhóbéé aá, “Dyam áde baányon bényíneé bán álélé áte, déelenledɛé Dyöb áte.”

28 Héɛ Petro áhóbé aá, “Nɔné’, sɛtɛdté ábed bwëm é’syāāl áhíd wɛ.”

29 Dóo Yesuɛ álāngéé bó aá, “A mbále, nlānge nyé mɛé, kénzée awě atɛdté eche ndáb káa mwaád, káa

baányan, káa sáá ne nyan káa bán, áyāle nkamlen ní Dyōb,

³⁰ ákūđ nsyāŋ ámbīđ mbád ne mbád enén pónđe. Akud-te alongé áde déemaá’ á pónđe éché ehúé.”

*Yesue akänlé eche
kwééd ne mpuu
ngan ámpē*

(Mat 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹ Hēε Yesue átímné ábē bembapεε dyōm ne béβε kun boŋ, álāŋgē bó aá, “Pón nyébíi bán dekağ á Jerusalem. Mam mésyāāl-le níme bekal bé’dáóđəŋ bétélé ásē tŋgene Mwān-a-Moonyon mébenléd áned.

³² Éténlédé nén bán bébĕ mó á mekáá mé bad ábe béesĕ bad bé Israel. Bó-’ε béwēlé mó, básyāā mó, básobé-’ε mó meléed á yāl. Bébəmtéd mó, béwúú-’ε mó.

³³ Boŋ ámbīđ e e’pun é’láán äpuú.”

³⁴ Boŋ bembapεε bó-’ε bénkēnsóŋténné dyamdyam áyāle nímén mam mésyāāl. Enén ngan entóm bó debyéé áte. Bénkēnchemmé chōm éche Yesue áhóbé’áá.

*Yesue achōŋte mod a ndīm
(Mat 20.20-34; Mak 10.46-52)*

³⁵ Bəəb-pəó áde Yesue ákwógé apε á dyad á Jeriko, mod a ndīm nhóg andyεé á nkəğ ní nzii, áchōmē bwēm.

³⁶ Awógé-’aá ndun e mod etóme, boŋ ásedté bad dyam áde ádé.

³⁷ Dóó bélāŋgē mó bán, “Yesue, mod a Nazaret mó atóme nê.”

38 Hée ábóné aá, “A-Yesu, Mwǎn a mbyaa míme Dabide, wóg me ngól!”

39 Bad ábe bémbē á’sō bēnkānē mó áte, bēlāā mó bán ádíb nsəl. Boŋ mó-’ε ambé ábōnē aá, “A-Mwǎn a Dabid, wóg me ngól!”

40 Dóo Yesue átyéémé, boŋ áhōbē aá béhyεene ane mod. Ane mod apedé-’aá mó benben, Yesue áseǵté mó aá,

41 “Cheé éhεdeé wεé, míbele wε?” Mó-’ε anhób aá, “A-Sǎŋ, bēl nínyínen ámpē.”

42 Dóo Yesue-’ε álāngē mó aá, “Nyínén-nō! Adúbe ádōŋ ádíde wε bwâm.”

43 Abwōg-ábwōg ambootéd anyínen, áhídē-’ε mó, ábagé Dyōb mekenag. Ade ene ndun e mod ényíne nē, bōmpē bēmbootéd Dyōb akémed.

19

Yesue atáne nlad a tááse bán Sakio

1 Yesue ampōŋ á dyad á Jeriko, boŋ atómé’áá tómén.

2 Mod nhóg-ke abédé áwed bán Sakio, abédé-εé nlad-é-tááse ambáá, abé-’ε nhōn mí mod.

3 Ahεdé’áá aá mónyín ane mod awe béchagεé Yesue, boŋ nzii enkēmbagnéǵté mó, ngáne amute démbēē áhed, mó-’ε ambé esōŋ.

4 Hée ányáǵté á’sō boŋ áchāgkē bwel é’ sikamō ábel boŋ ányín Yesue. Yesue ahúé’áá ene pεd.

5 Apedé-’aá áhed, boŋ aá mósad díǵd ámín, ányínē Sakiose. Dóo álāngεé mó aá, “A-Sakios, súǵ áse á mehéle-te. Ntāŋgéné nken abé áwōŋ ndáb chii.”

⁶ Hê dɔɔ Sakioε ásúdé ásē ésebán abébte pónde, boŋ ákobé Yesue nken ne menyinje mésyāāl.

⁷ Bad bésyāāl ábe bényin nê, bényónǵé'áá áte bán, “Akií nken abε á ndáb wée mod awe adé mbélé-mbéb.”

⁸ Sakioε antyéém ámin, álāngē Sāngwée áá, “Nɔné', a-Sāŋ, mētēd nhɔn nímēm, níkab mó áte e'pəd é'be, níbé epəd ehóg wée betóótókē bé bad. Nzé édé-'ε bán nkǔbné mod kéchéé á edoké-te, mētímtéd mó chǔ ámbíd ngen éniin.”

⁹ Boŋ Yesue mó-'ε anláá mó nén áá “A epun é bīn é' chii, e'soósɔŋ é'bágnédé ne enén ndáb. Anén mod mómpē adíi mwǎn a Abraham.

¹⁰ Mwǎn-a-Moonyɔŋ apedé ábel boŋ áhed bad ábe bébóó, áhood-te bó.”

*Ngan eche bénlyāgnēdtē bembəlede ngáb
(Mat 25.14-30)*

¹¹ Bad béwóglánnáá chǔm-ée Yesue áhóbé'áá. Yesue ammad apε benben ne dyad á Jerusalem. Né-ɔó béwēmtān bán nkamlen ní Dyǔb mépě ábwǔg-ábwǔg.

¹² Hé-'áá áhóbéé áá, “Kunze e mod póg eladé'áá yǎl áke eke á alon áde áchábnédé ábel nén béwóged mó kǎŋ, boŋ ásūε'.

¹³ Ade ákagké, anchélé ábē bembəlede dyǔm, ábagé nhóg téé ekǎlé é kábpe dyǔm áá, ‘Nyétéd nén, nyékábe nyonǵé kǎóŋ ne á pónde echē méhūū'é.’

¹⁴ Boŋ adē alon á bad dénkhēndəŋgé mó. Bēnlǔm mésénze áhíd mó áláa ngómenaá bán, ‘Séekobéé bán anén mod ábē echəd kǎŋ.’

¹⁵ “Ké nê bēmbel mó kǎŋ, átīm-me ámbíd áwē dyad. Ade áhúú, ábwǔg-ábwǔg anlóm ábē

bembæledε ábe âmbagké ngáb achæg âbel bonj ábii nsyáŋ míme békúdé á nyonjé-te.

16 A'só ampě ahób aá, 'A-Sán, échon ekálé dyôm échyáá nsyáŋ míme nádé ngen dyôm.'

17 Ane mod anláá mós aá, 'Nê ábóó, edfi mbæledε a bwâm! Ngáne éhélé mekan mésad alyáged ngáne éhædnadté, mbage wε ngíne âkamlæn myad dyôm.'

18 Mbæledε awě alónténé bébε mómpē ampě ahób aá, 'A-Sán, échon ekálé dyôm échyáá nsyáŋ míme nádé ngen é'táan.'

19 Ane mod anláá ane ámpē aá, 'Wěkamlén myad métáan.'

20 "Dóó mbæledε ampée ápédé bonj áhōbē aá, 'A-Sán, ábonj e'kálé dyôm wε bén. Menkanj bó á wánjgesε-tê, níkoo.

21 Mbáá'áá me ngé, ngáne mbíi bwâm meé, échon chōm éhūnēē á ndōob. Weébēlēē bonj edyâg, ehúde-'ε wée wēewēnēé.'

22 Héε ane mod átimtanné ane mbæledε aá, 'Mmōŋ nsəl mēn mós méwūū wε. Ebébtéd é mbæledε née wε. Néε emōŋ émáá abii wεé, échēm chōm éhūnēē á ndōob, ebíi-'ε wεé, meébēlēē bonj nádýâg. Néε ebíi wεé nhúde-'ε wée méewēnēē,

23 cheé-ō ênkăŋ bonj weehéde echem ngáb á ndáb echē bad békonjgée ngáb, âbel bonj nzé níhúú níkob chó ne nsyáŋ ámīn?'

24 "Héε álânjgée bad ábe béntyēēm á nkæg áhed aá, 'Nyékoben mós ábē e'kálé dyôm, nyébag bó wée mod awě awóó mbwókel e ekálé.'

25 Abē bad bó-'ε bēnlāā mós bán, 'A-Sán, ane mod amaá mbwókel e ekálé awóŋ!'

26 Héε ane mod átimtanné bó aá 'Nlāa nyé meé, kénzée awě awóó, Dyōb débād mós abe. Bonj

ane awě mó-’ε eewóo, Dyöb dékobén mó káəhne mwämpin awě awóo.

27 Bon bad ábe békóo me, ábe béehede’áá bán mbê echab kəh, nyéhyyene bó hén. Bəwúu bó áwem e’só hén.’ ”

Yesue asólé á Jerusalem née kəh

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jəh 12.12-19)

28 Yesue amaá-’áá enén póle akal, abwógé ásə ámpə, áke á Jerusalem.

29 Ade ákwógé apε á myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm bembapεε bébe aá,

30 “Nyéke á dyad áde áde á múde nímíníí. Nzé nyépedé á nló ní dyad nyéenyin ngáne bétəhngé mwān a ésel awě mod éedfidēē mbéd. Nyéhune mó, nyéhyyene hén.

31 Nzé mod asədté nyé aáken, cheé ékəá bon nyéhunné chó, nyéláa mó nén bán, ‘Səhgwéé* atógnéné chó.’ ”

32 Bad ábe ánlōmmē békíí-’áá, bétān-ne chó melemlem ngáne ánlāā’é bó.

33 Ade béhunnéé ésel, bewón bənsədéd bó bánken, “Cheé ékəá bon nyéhunné échē ésel?”

34 Bó-’ε bənhōb bán, “Səhgwéé atógnéné chó.”

35 Héé bépééné chó wéε Yesue. Bəntāl échab mbóté áwedé-mín, bon bəchəgtē Yesue áwedé-mín.

36 Ade ábóótédé akε, bad bétánlé’áá mó échab mbóté á nzii-tē.

37 Ade ábóótédé Ekone é Menzab asyogε ásól á Jerusalem, ndun e bembapεε embootéd abwεen

* 19:31 Səhgwéé káa nwón.

ámìn ne menyĩnge, békeneé Dyõb ne esaád áyāle ndāle é mekan ésyāāl éche bényíné,

³⁸ Béhābē bán,

“Nnam ne k̄ñ echē epag á d̄ñ áde Sánygwéé!

Nsañ m̄bê ádyõb,

Ehúmé ébê-’ε ne Dyõb áde ádé se ámìn!”

³⁹ Nguse é Befarisia éche énsõbl̄ēn amute á bad áte bēnlāā Yesuε bán, “A-meléed, láá ábõñ bembapεε bēlām!”

⁴⁰ M̄-’ε antimt̄ēn bó aá, “Ne mbāle, nzé ábén bad bédíbé ns̄l, né meláá múmó mébootéd abón.”

Yesuε alebe dyad á Jerusalem

⁴¹ Ade Yesuε ápédé á nkæg ní dyad á Jerusalem, annyín dyad á’sõ. Dóo mēsod mébóótédé mó abíd á m̄d, áchyεé’ Jerusalem

⁴² aá, “Embõñ bán nyébii mekan míme méréεne nsañ. Bon b̄oob, nyéēhēl̄ēē mó anyín.

⁴³ E’pun é’ b̄ñ é’húε nyé á’sõ á póndé echē bad ábe békóó nyé bēl̄əñéd̄té nyé nkúmbág née e’ké, bēbent̄ēn-νε nyé p̄ed ésyāāl,

⁴⁴ bon bēmad nyé, nyáābe áben bán moosyāál. Aláá ké ahóg déelyəgk̄é ásē áyāle nyēnk̄ēchemmé póndé echē Dyõb ápédé āson ádén alonjé.”

Yesuε apedé á Ndáb-e-Dyõb

(Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; J̄on 2.13-22)

⁴⁵ Yesuε ansól á Ndáb-e-Dyõb, ábootéd bad ábe bésómé’áá bwēm áwēd-te ananted,

⁴⁶ álāngē bó aá, “Eténlédé á kálag e Dyõb n̄n bán Dyõb áhóbé aá ‘Echem ndáb ēbē ndáb e mekáne.’ Bon nyētímté chó mbwəg mé bechíb.”

⁴⁷ Bootya n̄ē, Yesuε ayágté’áá bad á Ndáb-e-Dyõb. Bepriε bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé b̄oobe

belyáged bé dyad, bó-'ε béhédé nzii eche béwúé'έ
mó.

⁴⁸ Nzii-'ε eebédeé bó âbel dyam ádíi dyam, áyāle
moosyāal andǎŋ e'yale ábe Yesue awóg ne kán
esyāal.

20

*Nsɛdtéd tâŋgene kunze eche Yesue
(Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)*

¹ Mbwe nhóg Yesue ambé á Ndáb-e-Dyöb áyāgtē
bad, ákanlé-'ε bó nkaŋ ní bwâm. Héε beprise
bémbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá
bé dyad, bépédé áwē,

² boŋ bésɛdté mó bánken, “Láá sé, kunze ehéé
éwóó âbel nímén mekan? Nzé-módé abagé-'ε we
enén kunze?”

³ Dóó Yesue átimtanné bó aá, “Mémpē meésédéd
nyé dyam ahóg; nyéláa me

⁴ wéε kunze echě Jone ádúsánnáá bad émbídtē,
wéε Dyöb, káa wéε moonyon?”

⁵ Bēn ne bēn bēmbootéd atāŋten bán, “Nzé
dehóbé bán, ‘Jone echě kunze enhúú ne Dyöb,’
né äsédéd syánē aáken, ‘Cheé-ō enkǎŋ boŋ
nyénkëndúbé mó?’

⁶ Boŋ nzé dehóbé bán, ‘Echě kunze ehúú ne
baányon,’ né ábén bad bésyāal bélūm syánē meláá,
áyāle béndübē bán, Jone abédéε nkal é'dǎádǎŋ.”

⁷ Hē dóó bétímténé mó bán, “Séebíi'έ wéε ene
kunze émbídtē.”

⁸ Dóó Yesue álāŋgέé bó aá, “Né ké me-'ε ámpē
méeláá'έ nyé kunze echě níwóó âbel nímén
mekan.”

*Ngan e bebel bé nzag ntéd
(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)*

⁹ Héε Yesue ákanléé bad ngan nén aá, “Mod nhóg ambé, ankwěl nzag e e’pum é mēl ábe bébenléé mīm. Ambě ene nzag wée bad ábe bóbōó békāb mbote áte, ákē eke á alonj démpēe, ábēm-me áwed.

¹⁰ Póndé epedé-’aá eche bepádeé e’pum, bonj álōmē mbaledε wée bebel-bé-nsón, ákobe mó áde asii dé e’pum. Héε ábē bebel-bé-nsón béwānnē ane mbaledε, bésúúd-te mó ámbíd ne mekáá mé ngēn.

¹¹ Anlóm mbaledε ampée, bonj bēmbōm ane mómpē, béwōgēd mó e’són bwāmbwam, bésúúd-te mómpē ámbíd ne mekáá mé ngēn.

¹² Ambé alóm awě alónténé beláán. Awed bēnlōgēn, bébwēm-me mó ámbíd e e’ké.

¹³ Héε nwóó-nzag ádolé áte chóónj, bonj áhōbē aá, ‘Chán-nō mébenlé bōob? Mēlōm awem mwān awě ndáá bwāmbwam. Kapóg bébe mó edúbé.’

¹⁴ Bonj áde bebel-bé-nsón bényíné mó, bēnnōnén á mesó, bēhób bán, ‘Ndyé-a-mbwóg mwēn nén. Déwúu mó, ábel eche mbwóg ésuuned syánē?’

¹⁵ Dóó bēbídne mó á nzag-té, bonj béwūē-’ε mó.” Héε Yesue ásedtée aáken, “Bōob-póó, cheé nwóó-nzag ábenlé bó?”

¹⁶ Apě awúú bó, ábē-’ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe.” Awóg áde bad béwógé nē, bēnhōb bán, “Ene ndín e dyam eébenlád mbéb!”

¹⁷ Yesue annōn bó á mesó, ásedté bó aáken, “Chán nyésónténé eyale é Dyōb éche éténlédé bán, ‘Aláá áde belónj-bé-ndáb bēnchenéé dōó átímé aláá dé etógnén abé.’

18 Mod ké ahéé awě ălūm ádê aláá ámīn ābōgtēd áte. Boŋ mod awě déhūntēdtē ámīn, ānyogtéd áte átīm mbúbú.”

19 Bemeléede bé mbéndé ne beprise bémháá bēnhěd nzii eche békóbéé Yesuε ábwōg-ábwōg, ngáne bēnchemmé bán áyāle echāb dōo ákálé enén ngan. Boŋ bémhāŋ bad ábe bēbédé áhed.

*Nsēdtéd tāŋgene asaa á tááse
(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)*

20 Né-ōó, bemeléede bé mbéndé ne beprise bémháá bēhédé'áá kase e etál, ákób mó. Bēmpwěd bad, bésábé bó, bélóm bó áhíd mó. Abé bad bēntāŋgēn ábānten nēn bán, bēhíde mó ne nlém nhóg, ábel boŋ békób mó awusé á nsəl, boŋ ene pónde bēbé mó á mekáá mé ngómenaa a Roma awě adé á nkamlēn.

21 Héε bad ábe bēnlōmmē nē bēlāŋgēé Yesuε bán, “A-meléed, sēbíi bán ehóbe', eyágte-'ε mam míme métāŋgéné. Weékwognádté modmod. Eyágte-'ε bad mekan mé Dyōb á nyaa echē etāŋgéné bwām.

22 Mbéndé eche syánē ehóbe nēn bán désaŋge' tááse wéε Kaisεε, kāŋ e Roma-yε?”

23 Boŋ Yesuε anchem bó akwāb. Héε álāŋgēé bó aá,

24 “Nyélúmed me mōné mé ekii. Edíidīŋge éche nzéé chén, dīn áde nzéé-'ε dén?” Bēntimtén mó bán, “Dīn ne e'só ábe Kaisεε.”

25 Dōo Yesuε áhóbéé aá, “Nyébag-kōó Kaisεε éche édé éche Kaisεε, nyébag-ke Dyōb éche édé é Dyōb.”

26 Bōob-pōó, nzii ké póg enkēmbáá eche békōbēnnē mó póle e awusé á nsəl. Né-ōó, bēndīb mímb nsəl ngáne dyam dénkēmbōŋgé bó ahób.

Nyaa eche Yesuε ántimténné bó enkóméd bó yǎ áte.

*Nsɛdtéd tâηgɛne mpuu
(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)*

²⁷ Donje á Besadusia bêmpě wée Yesuε. Besadusia béndübē bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd.

²⁸ Dóo béhóbεé bán, “A-meléed, mbéndé e Moseε ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóó mmwaád, boη awédé áde bó ane mmwaád béepedεé mwǎn awále, mwǎnyanη a abum ahóg atáηgéné ane nkúd awónη, ábel boη đín áde mwǎnyanη déebō’.”

²⁹ Bōb-pōó, bad bébéde mod saámbé ábe bémbíd abum ahóg. Mod a’só anwónη mmwaád boη awé áde bó mmwaád ne béepedεé bán awále.

³⁰ Mod awě anlóntén bébe anwónη ane mmwaád. Mómpe awé ésebán achyáá mwǎn.

³¹ Ámbíd é pónde awě anlóntén beláán mómpe anwónη mó, kááη bó mod saámbé bébom mó awónη, nhóg ámbíd a aníní. Boη bó mod ké nhóg bénkênchyáá mwǎn ne ane mmwaád, kááη bó moosyáál béwé-’ε.

³² Kááηne á asóg ane mmwaád mómpe anwé.

³³ Bōb-pōó á pónde e mpuu, mmwaád awě nzéé ane mmwaád áchagnédté áyále bó moosyáál saámbé bénwōη mó?”

³⁴ Dóo Yesuε átimtanné bó aá “A pónde eche dedíí áte nén chii, bebaád ne baachóm béwōηne’.

³⁵ Boη bad ábe békwógnédé ábé á mpuu á kwééd boη básón-le á alongé dékōlē béewōηnēē.

³⁶ Bébéē néε ángel, béewág-kaá ámpē. Apuu áde bépuú’é, bán bé Dyōb bóó bébéē.

37 Mosεε mwën ámpē alúmté áte aá, bad bépuude'. Wée Mosεε átélé á Kálag e Dyöb aá, mwă bwel akóbé muú, achəgé Səngwéeé áhed aá, Dyöb áde Abrahamε, Dyöb áde Aisige ne Dyöb áde Jakəbe.

38 Dyöb ádi Dyöb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyöb á bad ábe bəwédé. Nê dën álúmte bán ne Dyöb, bó moosyáál bédé á alongé."

39 Donje dé bemeléede bé mbéndé bənhəb bán, "A-meléed, chöm éche éhóbé étəngéné."

40 Né-ó modmod enkənchu'é mó dyamdyam aseded ámpē.

*Nsədtéd təngene Ane-awě-Béwógté
(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)*

41 Héε Yesue ásεdteé bó aáken, "Cheé ékáá bon bad bəhəbē bán Ane-awě-Béwógté abidé á mbyaa míme kəŋ Dabidε?"

42 Ngómē Dabidε mwën ahóbé á Kálag e Ngəse aá,

"Səŋ Dyöbe anláá awēm Səngwéeé aá,
'Dyεé áwēm ekáá émbáá,

43 káəŋ ne á pónde eché mébenlé bon ékəgtéd ábōŋ bad bé ekəyí ámín ne mekuu.'

44 Néε Dabidε mwën ásébpé mó achəg aá Səngwéeé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áhεléé abé awe mwăn?"

*Yesue abage elébé aá,
bétédεn bemeléede bé mbéndé pónde
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)*

45 Bad bəsyáál bəwógé'áá chöm éche Yesue áhóbéé. Héε áləngéé bembapεε, aá,

46 "Nyétédεn bemeléede bé mbéndé pónde. Bédəə mengombe ahyómεn áte, bédəə-ε bán bad

bélente bó á dyɔn-tê ne edúbé. Bédæ metii mé edúbé adyé á ndáb e mekáne ne á hõm á ngande.

⁴⁷ Boη bóɔ bédume' mbwóg é bekúd, bédogé-'ε bad ne ntón-ntón mé mékáne. Echê nyaa é bad éküd nkógsen níme ríchábé ámin."

21

Mende níme nkúd a mmwaád

(Mak 12.41-44)

¹ Ade Yesue ásádé ðid, anyín néε behɔn bé bad béhāgkē mɔné á ntyág mé mende.

² Annýin-ne ntógétōke a nkúd a mmwaád nhóg ahāg bedálee bébe.

³ Héε áhóbéé áá, "A mbále, nlānge nyé meé, nímén ntógétōke mé mmwaád ríhédé mende á ntyág-te tómaa bó moosyāál.

⁴ Mɔné níme ábê bad béhédé, ndii mɔné níme ríchábé bó ásē, boη anén mmwaád ne atóg áde ádíí ahédé mɔné rísyāāl níme áwóó, rísyāāl níme ámbēē atagnan yāl."

E'chemléd bé asóg dé nkõjsé

(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Bembapεε behóg békálé'áá ngáne Ndáb-e-Dyõb ébóó, ngáne bélõhné chó kase é meláá, boη bénābē-'ε chó áte ne mende níme bad bésāngé. Héε Yesue áhóbéé áá,

⁶ "Abén bwēm ábe nyényínεé nén, pón dé èpě echē aláá ké ahóg déelyægkē ámin e waáb. Bépāñtéd mó áte mésyāāl."

⁷ Bēnsedéd mó bán, "A-meléed, súútāj nén débenlédte? E'chemléd é'héé bélüméd bán nén áhede abenled?"

⁸ Yesue antimtén bó aá, “Nyétêd pónde nén mod eépuutád nyé. Ekud é bad épě, á dĭn ádêm, bédogé nyé, mod téé aá móo módē Ane-awě-Béwógté, béhōbē bán e’pun bé asóg é’pédé áte. Boŋ nyéehídé bó.

⁹ Nzé nyêwógé-’ε bán bel é’wanté’, káa bán ekíde épánge áte, modmod eebáá’. Mmén mekan mésyāāl métángeéné abenled, boŋ saké mó mélūmēd bán, asóg áamáá ape.”

¹⁰ Hée álángeé bó aá, “Aloŋ ahóg détyēēmēn ádíní nzum. Nkamlēn nhóg-ke rítyēēmēn rímíní.

¹¹ Ndōob eēnəŋnéd ásē ngine-ngine. Nzaa ne nkole bébē hōm ásyāāl. Mekan míme mébānte bad mébē. E’chemléd é’mbáám̄bāa bómpē bébīd ádyōb.

¹² Mmén mésyāāl médēbenléd, béhē nyé abum ámīn, bétagté nyé. Békeén nyé á ndáb é mekáne, békáád nyé áwed, béhé-’ε nyé á mbwōg. Nyébīi-’ε bán, bépēén nyé á’sō é’ kəŋ é bad ne benkamlēne áyāl e dĭn ádêm.

¹³ Nê débe nyé etál pónde eched, áláa bó mekan mésyāāl míme nyésóŋténé á yāl echēm.

¹⁴ Né-ōó, nyémad á nlém tē ngen póg bán nyéetángeéné atag áte ngáne nyékāā’é.

¹⁵ Mmēn mēbe nyé dyam áde nyéhōbpē ne debyéé áde nyéhōbēnnē dó, nyaa echě ábēn bad bé ekoyí béehenlé nyé atyéemēn. Béehĭl-laá ahób bán dyam áde nyéhóbēé déetángeéné.

¹⁶ Kəŋne besóo ne benyoó, bóobe áben baányan ne bēn, bēn bēpalé nyé áte, béwúú-’ε nyé nguse é bad.

¹⁷ Bad bésyāāl békóó nyé áyāle dĭn ádêm.

¹⁸ Ké nê, dyamdyam déebenlé nyé, ké mbum e

esid póg éebóó'é nyé á nló.

¹⁹ Nyékanj nlém ábel nyékud e'soósonj."

Yesue ahóbé ngáne

dyad á Jerusalem dépā'é

(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ Yesue anláá bembapεε aá, "A póndé eche nyényinnē sánze éláñnéde dyad á Jerusalem, dóo nyébbī'é bán ekíde éhede apâñted áte.

²¹ Nzé nyényiné nê, bad ábē bédé á Judeya bétóm mehélé béke bésom á e'kone mín. Ane awě adé á dyad-tê wê, ából. Awě mó-ε adé ámbíd e ebwóg eétoǵné mó asól á dyad á Jerusalem.

²² Ayāle nén, nímē mesú níme ríhóbéé nê, médii e'pun bé nkóǵsen. Póndé eched dóo mekan níme méténlédé ásē mēlōnnē.

²³ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāñtē nímē mesú. Ayāle nén, metake híin mébē á nkōñsé-te, enén nyonǵel e bad ékūd-te metuné bwāmbwam.

²⁴ Adén alonj á bad déwē á bel-tê. Békōb nguse é bad née betāñ, békēēn bó á melonj mémpēe. Bad ábe béesě bad bé Israel békōǵtéd dyad á Jerusalem áte, káāñ né póndé echě Dyōb átíínédé bó émaá áte.

Epe é Mwān-a-Moonyonj

(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ "Etondeεe bóobe ngon ne betintine bēlūmēd e'chemléd. Edíb é nkwe édūm áte, étog née ahóbpεe dé edíb. Nén dékōbēd bad bé melonj mé nkōñsé mbwóg káāñ béēbyē' née bēbeléé.

²⁶ Bad bēpimén ne mbwóg ní ngíne áyāle ebébtéd éche éhúe á nkōñsé, ngíne-ε éche édé ámín éñāñnéd á e'dii.

27 Ene pón dé dǒo bényinnē nées Mwǎn-a-Moonyon ahúé' é á mbag-té ne ngum ne ehúmé é ngíne.

28 A pón dé eche nyényinnē nées nímén mekan mébóótédé abenled, nyétyéem ámín, nyésād díd, áyāle nén pón dé e e'soóson emaa nyé apε áte."

Mel méyágte syánē debyéé

(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

29 Héε Yesue álangeé bó ene ngan, aá, "Nyênön alín á ngəl bwām, káa bwel ké é'héé bempēe.

30 Abíd áde byaa é'bootadté bó abíd, nyébën nyébele nyébíi bán nchoy nímáá abé benben.

31 Melemlem nzé nyényíné nímén mekan mésyāāl mébenlad, nyébíi nén bán, nkamlen ní Dyǒb níkwógé apε.

32 Ne mbále, nlänge nyé nén meé, enén nyongel e bad éemaá' é kááñne nímén mekan mésyāāl mémáá abenled.

33 Nkoñ mí mín ne nkǒñ nísé bémaá boñ ábêm e'yale bébē abé ne abé.

Nyétéd pón dé

34 "Nyétóo nén nyéetómté echen pón dé esyāál ádyé ndyééd ne ámwé mím bwāmbwam. Nyéébūdē-'ε atag áte áyāle mekan mé alongé. Nzé nyébele nê, né échê epun étān nyé tǎléd nées melám.

35 Epun éched épií moonyon asyāál awě adé á nkǒñsé.

36 Nyétéd pón dé, pón dé ésyāāl. Nyékānne bán nyéwōñ ngíne átóm nímén mekan níme mébenléd áte, ábel nén nyéhel atyéem á'sō wée Mwǎn-a-Moonyon."

³⁷ Mmê mesú mésyāāl Yesuε ayágté'áá bad á Ndáb-e-Dyöb. Nzé ngukél empě, áke ánāá á ekone é Menzab.

³⁸ Nzé bĭn bénsāā sánġén, ekud é bad éhyágáá mó atán á Ndáb-e-Dyöb áwóġlen mó.

22

Békĭi kun áwúu Yesuε

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jōn 11.45-53)

¹ Bōōb-pōó, Ngande e Ewele-é-Ngêñ emmad abé benben. Enén ngande ebédée dĭn bán Nnyime-ámĭn.

² Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béhédé'áá nzii eché béwúé'é Yesuε á mesōōm-té. Bébáá'áá pen bán bad bésōñtēn.

Judasε akwenténé ásóm Yesuε

(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ Satanε ansól mbapεε awe Yesuε nhóg áte, awě béchāġéé bán Judasε. Dĭn démpēe démbē mó bán Iskariōde. Ambé nhóg átĭnté bembapεε dyōm ne bébe.

⁴ Héε ásyāñgé boñ, áke atán beprise bémbáá bōōbe bekamlēn bé Ndáb-e-Dyöb, ábel ntĭi ásóm Yesuε áwāb.

⁵ Nén dénwōġēd bó menyñge bwāmbwam. Bóbōó bémpě á nchemtēn. Bénlāā mó bán bésābē mó mōné.

⁶ Mó'ε ankwentén. Dōó ábóótédé nzii ahed ásóm Yesuε áwāb ésebán bad bēbíi.

Yesuε aboñsan Ngande e Nnyime-ámĭn

(Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jōn 13.21-30)

⁷ Βαῶb-πῶός, epun é ngande e Ewele-é-Ngên áde béwúé'έ ἰδυῶη ἡ mbód mé Nnyíme-ámīn êmpě áte.

⁸ Δῶο Yesue álóméé Petro bó Jῶn aá, “Nyéke nyéboṅsen syánē ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámīn.”

⁹ Bēnsédéd mó bánken, “Héé wédəŋgé wéé séke séboṅsen ádyé chó?”

¹⁰ Δῶο ákwentanné aá, “Nyénəne'. Nzé nyépédé á dyad-tē, mod ābomén nyé awě apémé apom dé mendīb. Nyéhíd mó á ndáb ké ehéé eche ásōnlē.

¹¹ Nyéláa nwóó-ndáb bán, ‘Awed meléede aáken, héé toṅ e beken édíí echě módyēē ndyééd e Nnyíme-ámīn áte ne ábē bambapεε?’

¹² Bélūmēd nyé toṅ echě ekalé áte eche bénábpé áte. Ene toṅ edé ámīn á ndáb-te. Nyébele syánē mboṅsén ḡ ndyééd áhed.”

¹³ Δῶο békíí, bétán-νε mekan melemlem ngáne ánlēbēē bó, bēmbōṅsén-νε ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámīn.

Ndyééd e Sáŋgú

(Mat 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Kor 11.23-25)

¹⁴ Ade póndé e ndyééd épédé áte, Yesue andyεé á tébele ne bambapεε bé nlomag.

¹⁵ Héé áləŋgéé bó aá, “Mendəŋ bwāmbwam mεé ḡdyē enén ndyééd e Nnyíme-ámīn ne nyé boṅ ḡkude metuné.

¹⁶ A mbále nləŋge nyé mεé méedyáá chó ámpē káəŋ ne á póndé echě Dyöb délōnēdtē chó mbon á póndé echě ḡmē nkamlen mépεé áte.”

¹⁷ Δῶο átédé mbwendé, boṅ ábagé Dyöb mekenag, áləŋgē-'ε bó aá, “Nyékob nén, nyémwē, nyétōmted ḡhóg ne aníníí.

18 A mbále, nlânge nyé með bootya bəəb âke á'sō, méemwáá mímén mím ámpē káəŋ né nkamlən í Dyöb nípédé áte.”

19 Antéd kəŋne ewele, ábe Dyöb mekenag, ákabtéd chó áte, ábē-’ε bó chó aá, “Echem yəl nén, ebəgnédé áyəl echên. Nyébele nén ákamtən me.”

20 Ade bémáá ndyééd adyé ambəl melemlem ne mbwendé í mím. Anhób aá, “Mmén mbwendé ndíi melē mékəōlē míme nsógténé ne mekií mímém, míme mésyəgé áyəl echên.*

21 Boŋ nyénəne’, mod awě akií me ntúré, adyág ndyééd ne me hén.”

22 Mwän-a-Moonyoŋ əwē ngáne éténlédé, boŋ medim ne ane mod awě əsōm mó.

23 Héε bembapεε bən ne bən bəbóótédé nhóg ne aníníi aséded, ábíi bó mod awě ábəl enén ndín e dyam.

*Bembapεε bəswanŋtan təŋgene
mod awe adé ambáá*

24 Bembapεε bən ne bən bəmbootéd aselen, béhédé ábíi bó mod awě adé mod ambáá áwab títé.

25 Dóə Yesue álângeé bó aá, “Kəŋ é meloŋ élúmte ngaŋlen ámín e bad ábe bəkamlanné. Benkamlene béchəge yəl bán, ‘Eboŋ-nléme.’

26 Boŋ éetəŋgenéé abé nê átíté echên. Embon bán ane awě adé mod ambáá átíté echên, átim néε ane awě atómténé mpín abé. Ane awě mó-’ε alyágte’, átim néε mbəlede.

* 22:20 Donje á kálag dé’só éewóó’é e’yale ábe Yesue ámbíd e Echem yəl nén; á nchoo 19 ne nchoo 20 ísyāāl.

27 Nzé bad bédé bébe, nhóg adyéé á tébele, aníní-
'e abenle mós, ahée atóme waab e'del áte? Saá ane
awě adyéé á tébele-ye? Bon me, ndé áwen títê née
ane awě abenle nyé.

28 Nyéē nyédé bad ábe béwéséné me á póndé
eche nkúdé metuné.

29 Ngáne Titée ábágé me kunze ákamlen, né-'áá
mémpē mébéé nyé.

30 Nén débēl nyēdyé ndyééd, nyēmwé-'e mīm
hōm ahóg ne me áwem nkamlen-tē. Nyé mod té
ádyéé-'e á atii dé nkamlen, nyékaadtē metúmbé mé
Israel dyōm ne mébé.

*Yesue ahóbé á'sō é' póndé áá,
Petro ábān mós áyāl*

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jōn 13.36-38)

31 "A-Simōn, Nōné! Satanε akudé kunze ákag
nyé moosyáál, ákab-pe nyé áte. Abane bé bwām
ne bé mbéb nēngáne mod apebe kón éche básálté.

32 Bon nkánnédé we mée adúbe áde éwóó
déésudé'. A póndé echē wétiménné me ámpē,
éwéd baányon áte."

33 Petro anhób áá, "A-Sán, ké á mbwog dōo
bétimnéé we káa á kwééd, mbōnséné we ahíd."

34 Dōo Yesue álāngéé mós áá, "Nlāa we, a-Petro,
nchóm-a-kúb adēhób áá mótōo' nkuu nén, wēbān
me áyāl ngen éláán."

Póndé e metake ekwogé ape

35 Dōo Yesue ásedtéé ábē bembapεε áá, "A
póndé eche ménlōmmē nyé ésebán nyéewánlé
ekwe é ngáb, káa ekwe, káa metámbé, nzé-
chómé nyéntōgkē?" Bembapεε bēnkwentén bán,
"Chōmchōm."

³⁶ Dóo Yesue álângeé bó aá, “Bɔɔb-pɔɔ, mod awě awóó ekwe é ngáb ké’ε ekwe, áwále áyāl. Ane awě mó’ε eewóo nkwáté, ásóm nímē nkobe, áchan nkwáté.

³⁷ Nlânge nyé mēé kálag e Dyɔb ehóbé aá, ‘Bébánné mó nchoo nhóg ne bechíb.’ Né’áá ébenlédte áyāl echēm. Etángeéné ébenléd áned.”

³⁸ Bembarεε bēnlāā mó bán, “A-Sán, nɔné’, sēwánlé nkwáté míbe hén.” Mó’ε antimtén bó aá, “Désob nê bɔɔb.”†

*Yesue akii akáne á ekone é Menzab
(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)*

³⁹ Hê dóo ábíde á ebwóg, áhídē á dyad-tê, ákē á ekone é Menzab ngáne ámmēténne abel. Bembarεε bó’ε bēnhíd mó ámbíd.

⁴⁰ Ade bépédé áwed anláá bó aá, “Nyékánné’ bán mekágsen méepiidé nyé.”

⁴¹ Ansyáó bó á nkæg, asídé mwă nchabnede, akóg mebóbón, ákännē nén aá,

⁴² “A-Tê, nzé ébónnéde we, ékōbēn me nímén metuné. Bon ké nê, saké ngáne ébónnéde me, bon bēl ngáne ébónnéde we.”

⁴³ Ade Yesue ákännēé nê, ángel embíd ádyōb, éhye ewéd mó áte.

⁴⁴ Anwéd mekáne áte ngáne ámbēē á ndutul-tê. Ebábé éche ébíde mó á yāl émbē ngáne metóté mé mekií, étēnē’ á ndɔɔb taáb, taáb.‡

⁴⁵ Ade áamáá akáne, antyéém ámín, áke wée bembarεε bēbédé. Antán nēe békúnēé áyāle ndutul e ngíne.

† 22:38 *Désob nê bɔɔb*; káa *Nê akwógé*. ‡ 22:44 Donje á kálag dé’só déewóó’é nchoo 43 ne nchoo 44.

46 Dóo ásedteé bó aáken, “Cheé nyékúneé? Nyépáde ásē, nyékāne nēn mekəgsen méepiidé nyé.”

Békóbé Yesue

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jōn 18.3-11)

47 Yesue eépedeé ké amad á nsəl dóo amute á bad ápedé. Mod awě antómén bó abédée Judase, mbapere nhóg átíntē e bembapere dyòm ne bēbe ábe Yesue. Apedé-’aá Yesue á nkəg ahé mó t̄l.

48 Boŋ Yesue ansedéd mó aá, “A-Judas, nédē ahé áde éhédé Mwān-a-Moonyon t̄l ádíi ásóm mó-ye?”

49 Ade bembapere ábe bóobe Yesue bēbédé áhed bényíné dyam áde áhede abenled, bēnsedéd mó bánken, “A-Sánjú, sēhele séwān ne ríməd nkwaté-ye?”

50 Héere mbapere nhóg átómté nkwaté, áselē ntān awě prise ambáá etúu é ekáá émbáá.

51 Boŋ Yesue anláá bó aá, “Nyésob nê boob!” Ansidtén mó ene ped e etúu, ádid mó bwām.

52 Héere álāngéé beprise bēmbáá bóobe benkamlene bé mésénze mé Ndáb-e-Dyöb ne belyóged bé dyad, bad ábe bēnhye mó akób aá, “Nchíb móo nyéhyédé akób, boŋ nyēwálé nkwaté ne mbid-e?”

53 Mbwε téé syānē debágáá á Ndáb-e-Dyöb, nyēnkēmbánné me ké ekáá á ȳl. Boŋ echen pónde epedé boob. Ehintén chóo édé á nkamlen boob.”

Petro abáá Yesue á ȳl

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 66-72; Jōn 18.12-18, 25-27)

54 Héε békóbé Yesue, boη békεεné mós, bétimēn mós á ndáb wée Prise Ambáámbáa. Petro mós-ε ahidé'áá bós ámbíd mwă etûn.

55 Bēnkonéd muú átintē e dyad, bad bēlādēn áhed. Petro mómpē anhyě adyεε áhed.

56 Mbəlede a mmwaád nhóg annyín née Petro ádyéé á nkəg rí dŭ. Dóó ánóné mós chósŋ, boη áhəbē' áá, "Anén mod mómpē ambé ne Yesue."

57 Boη Petro antáj áá, "A-mwăn-a-mmwaád, meebíi'έ me mós."

58 Eebeméé áte, mod ampée anchem mós. Anhób áá, "Wémpē edé nhóg áwāb echoη." Boη Petro anhób áá, "Amúē, weéhyāg me ngáne áyāl."

59 Ambíd e háwa póg mod ampée ambádnén áá, "Ntāηten ké nhóg méesaá. Anén mod abédé ne Yesue, áyāle adii mod a Galilia."

60 Boη Petro anhób áá, "A-mod-e-ngé, meebíi'έ chōm éche mmōη ékoo'έ ahób."

Abwōg-ábwōg áde áhóbé nê, nchóm a kúb antóη.

61 Héε Sāηgwéé ákúnné boη mīd mébomé bós Petro. Dóó Petro áwémténé e'yale ábe Sāηgwéé ánlāā'έ mós áá, "Nchóm-a-kúb adēhób áá mótōo' chii nén, wēbāη me á yāl ngen éláán."

62 Héε ábídé á ebwōg, abálé-ε awé. Anchií bwāmbwam.

*Bébómtédé Yesue, béwelé-ε mós
(Mat 26.67-68; Mak 14.65)*

63 Bóob-póó, bad ábe bénóné'áá Yesue bēmbootéd mós awel, bēbómtád mós,

64 békəη mós mīd, bésēdtē mós bán, "Láá sé, nzé-módé abomé wε?"

65 Bésyáá'áá mós nzyəη nyaa ne nyaa.

*Bépééné Yesue wée belyáged bé dyad
(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jøn 18.19-24)*

⁶⁶ Née bñn é'sánjé, bad bémbáá bé Israel, beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bénkōb mbom, bépēen Yesue áwab káánsel.

⁶⁷ Héε bésedtéé mó bán, “Láá sé nzé we-εé edé Ane-awě-Béwógté?” Dóo Yesue áhóbéé áá, “Ké menláá nyé, nyéedúbéé me.

⁶⁸ Ké menséded-te nyé akan, nyéekwenténné me.

⁶⁹ Boñ bootya bōōb, Mwǎn-a-Moonyon ǎdyéé á ekáá émbáá é Dyōb á Ngum.”

⁷⁰ Bó moosyǎál bēnsédéd bánken, “Nédē we-εé edé Mwǎn a Dyōb-ε?” Ankwentén áá, “Nyé bēn-εé nyéhóbé bán née édíí.”

⁷¹ Dóo béhóbéé bán, “Nzōm ehéé empée déhedéé? Syánē bēn dewógé áwē nsəl.”

23

*Payledε akáádté Yesue
(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jøn 18.28-38)*

¹ Héε belyáged bé dyad bésyāál bétyéémé ámin, boñ békeené mó wée Payledε.

² Awed-taá bébóótédé mó mekan abán áyāl bán, “Sékóbé anén mod ngáne ápuutadté sé alon áte. Ahóbé nén áá, séēsañnád Kaisεε tááse, áhōbē-ε nén áá, mó mwěn móō módē Ane-awě-Béwógté, nédē ahóbe’ áá módē kēñ.”

³ Dóo Payledε ásedtéé Yesue aáken, “We-εé edé kēñ e bad bé Israel-le?” Yesue ankwentén mó áá, “Ngáne éhóbé.”

4 Boŋ Paylede álāŋgē beprise bémbáá ne amute á bad nén aá, “Meenyíneé atote ké ahóg áde anén mod ákwééné.”

5 Boŋ bémbē békag á’sō, béhōbē bán, “Anén mod akóne bad ne mam míme áyágtéé á mbwóg e Judeya esyāól. Ambootéd á Galilia, apedé-’ε hén bōob.”

Herode akáádté Yesue

6 Néε Paylede áwógé nê, ansédéd ké Yesue adfi mod a Galilia.

7 Bénlūmēd mó áte bán, nê dēn dōó édíí. Ngáne alon á Galilia abédé ásē e nkamlen míme Herode, Paylede anlóm Yesue áwē. Herode mwēn ámpē ambé á Jerusalem ene pónde.

8 Ayōgké mewēmtēn awōŋ ányín Yesue áyāle awógé’áá mó dúu. Ahédé’áá aá mónyín menyáké míme ábeléé. Né-óó anwóg menyinŋe áde bépééné Yesue áwē.

9 Ansédéd Yesue ekud é mekan, boŋ Yesue enkēntimténné mó dyamdyam.

10 Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béntyēēm ámín, bēbāntād Yesue mekan áyāl.

11 Héε Herode, bōobe éche sánze bēbóótédé mó awōó, bēwélé-’ε mó. Dōó bēwāádtē mó kase é bwēm, boŋ álōmē mó ámbíd wēε Paylede.

12 Nén dēnkōŋ Herode bó Paylede bēntīm ásē éché epun; édé ape nê, búmō bénsēbē ekōyí awonŋ.

Bébidté mbakú bán bēwíu Yesue

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jōn 18.39-19.16)

13 Hê dōó Paylede áládé beprise bémbáá áte nchoo ne belyáged, ne bad bēmpēe,

14 boŋ álāŋgē bó aá, “Nyēnsébé anén mod apεen áwēm. Nyé bán apuutad bad nló áte. Bōob-pōó nhédé áte áyāl éché wēε nyébēn nyédíí,

boŋ meekóbnεé mó dyam dé mbéb ké ahóg áde nyéhóbé bán abelé.

¹⁵ Ké Herode ampē eekóbnεé mó awusé ké ahóg, né-’aá ákáo boŋ álōmē mó ámbíd. Bwab-pwó dyam dé mbéb ké ahóg déesaá áde ábélé áde álúmte bán atəŋgéné kwééd.

¹⁶ Né-’wó mǝhōb békúidé mó, rítēdē mó, ákag.”*

¹⁸ Dóo amute ásyāēl ábónεé bán, “Téd anén mod, éwúu mó! Bídtéd sé Barabase.”

¹⁹ (Barabase abédεε mod awǝ bėnhēē á mbwəg áyāle bel ábe âmbootédté á dyad-tē ne awúu áde áwúé’áá bad.)

²⁰ Ngáne Paylede ánwōŋgē mewēmtēn áte de Yesue, ambé aláá bó nē ampē.

²¹ Boŋ bėmbē bėbōnē’ bán, “Bomé mó á awəg! Bomé mó á awəg!”

²² Anláá bōmpē ngen éche élonténé éláán aá, “Ayāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé? Meekóbnεé mó awusé ké ahóg áde átəŋgéné kwééd. Né-’wó, mǝkúde mó, rítēdē-’ε mó, ákag.”

²³ Ké nē bėmbē bėbōnē’ bán ábome mó á awəg. Káəŋ ne á asóg, échab ehób ênkobnéd.

²⁴ Paylede ambídéd mbakú aá, mówbēl nēŋgáne bėhóbé.

²⁵ Antédé mod awǝ bėnhōbpē, awǝ ambé á mbwəg áyāle bel ne awúu áde áwúé’áá bad, boŋ ábagé bó Yesue aá, bétiméd mó ngáne bédóó.

*Bébómmé Yesue á awəg
(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jəŋ 19.17-27)*

* **23:16** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo 17: Bwab-pwó, mwǝ téé, nzé Ngande e Nnyime-ámín embé, Paylede antəŋgén bad bé dyad mod a mbwəg nhóg achenned.

26 Ade sánze éκεεεεé Yesue á hõm dé mpanag, êmbomén Simõne, mod a dyad á Sirine. Anén mod ambíd á mwã dyad awě adé á ahángé. Héε békóbé mó, bépémtéd mó awõg áde Yesue bán áhídne mó dó ambíd.

27 Atíntê e ndun e mod echě enanáá Yesue ámbíd, bebaád bémbē áwed, béchyé'áá, bélebe-'ε mó.

28 Dóo Yesue ánóné ámbíd, álāngē bó nén aá, “A-bǎn bé bebaád bé Jerusalem, nyéēchyēē' me, nyéchyé' échen yǎl ne áben bǎn.

29 Nhóbe nê áyāle nén e'pun é' bǐn é'húε, áde bad béhōbpē bán, ‘Nnam ne ábē ábe bédé ekõm, ne ábē ábe béēchyāá’, ne ábē ábe béēmwāntē mbêd!’

30 A póndé eched dóo bad bēlāngēē mbõõd bán, ‘kúmtéd sé ámín,’

káa e'kone bán,

‘kútén sé.’

31 Nzé bébele' nímén mésyāāl bõõb, áde bwel é'lyágé é'díí mendíb áte, chán-náa bébenlé áde bwel békinnē-yε?”

32 Bõõb-põõ bēnkεén e'bébtéd é' bad é'βε, ápan bó nchoo ne Yesue.

33 Ade bépédé hõm áde béchõgεé bán Ebõngél é Nló, bēmbomé Yesue á awõg, ne ábē e'bébtéd é' bad é'βε. Bēmbomé nhóg á ekáá é emwεd, aníní-'ε á ekáá émbáá.

34 Héε Yesue ákǎnnεé nén aá, “A-Sǎn, lagsén bó áyāle béébii'ε chõm éche bébeleé.”† Sánze ênsíd mbambú, ákab mbóté éche Yesue.

† 23:34 Donje á kálag dé'só déewóó'ε: Héε Yesue ákǎnnεé nén aá, “A-sǎn, lagsén bó áyāle béébii'ε chõm éche bébeleé.”

35 Ndun e mod entyéém á nkæg, b́énóné' ch́óm éche ébenlad. Boŋ benkamlɛnɛ bé Israel béwéláá ḿó, b́éhōbē bán, “Achōŋt́é'áá bad b́émpēe, áchood-t́ó eche ýǎl, nzé ne mbále ḿó adé Ane awě Dyōb Awédé, boŋ Awógéd-tɛ.”

36 Sónze ch́ómpē éwéláá ḿó. Empiined ḿó ebéntéd é ḿim,

37 élāŋgē ḿó bán, “Nzé ẃéε edé k̄ŋ e bad bé Israel, ésōŋ echoŋ ýǎl!”

38 B́éntél áwe nló ámin ńén bán, “K̄ŋ e bad bé Israel ch́óo ńén.”

39 Af́inté e ábê e'bébtéd é' bad é'βε ábe b́emboméé b́óobe Yesue á awog, nhóg ansyán ḿó aá, “Saá wε edé Ane awě Dyōb Awógté-yε? Sōŋ-ō échoŋ ýǎl, ésōŋ-'ε sémpē!”

40 Boŋ aníní mod ankáné waáb áte aáken, “Weebáá'é Dyōb-ε? Sóo bad b́éβε dekudé melem-mé nkógsɛn níme ḿómpē ákudé.

41 Boŋ pɛn, nkógsɛn níme dékudé, rítāŋgéné ne níme sóo mbéb. Boŋ anén mod eébeéé dyam dé mbéb ké ahóg.”

42 Héε ane mod ábádéé ahób aá, “A-Yesu, sōn, weéchatán mε á pón dé eche ẃésōnlē á nkamlɛn.”

43 D́óo Yesue álāŋgēé ḿó aá, “A mbále, nlāŋge wε mεé, chii ńén d́én ẃébē ne mε á Paradis.”

Yesue awédé

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jōn 19.28-30)

44-45 B́óob-ṕóó b́in b́embē dyam k̄ad. Etondeε andím, ehíntén ékwē-'ε ekíde áte ésyā́l ḱóáŋ ne á ngáŋ éláán. Abad áde d́enkāb Ndáb-e-Dyōb áte d́énsalé áte e'ped é'βε.

46 Hê dǎo Yesuε álébpé esaád aá, “A-Tê, áwôn mekáá dǎo nlyágé échem edǎádǎn!” Amaá-’aá ahób nê, ámñi-’ε nlém, awé-’ε.

47 Ade mod ambáá a sánze ányiné nê, ankéméd Dyǒb nén aá, “A mbále, anén mod abédé-’ε mod a bwâm.”

48 Née ndun e mod echě enhyě anǎn, ényiné mekan mé ményáké míme mébénlédé, mod téé ambán ekáá á nlém, ásūē’ á ndáb.

49 Yesuε ábe besón bésyāāl ne bebaád ábe bêmbootéd mó anan ámbíd se á Galilia, béntyēem etûn, bénǎné mímén mekan mésyāāl.

Bélimmé Yesuε

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jǎn 19.38-42)

50-51 Bǎb-pǎó mod ambé awě abédé dñn bán Joseβε. Anén mod ambíd á dyad á bad bé Israel áde béchǎgεé bán Arimatia. Abédé mod a edúbé. Abédéε mod a bwâm, asǎn-’ε. Kénéε abédé mod a káánsel enkênkwenténné mbakú echě ábíní belyáged bé dyad bémbíđedtē áwúu Yesuε. Abédé mod nhóg awě anlyág nlém nén aá epun épě éche Dyǒb dékǎbpé nkamlǎn.

52 Ankě Payledε achán aá, áβε mó ndim míme Yesuε.

53 Née ákúdé kunze, anhúd mó á awǎg, ákáān mó kǎse e mbóm, áke alímé mó á soñ echě bépwǎgé á eláá-tê, éche béēsēbpεé mod alíme áte.

54 Nén démbē á Mbwe mé mboñsén, áde mbwe-mé-nkóme-áte nhédé’áá abooted.

55 Bebaád ábe bêmbootéd Yesuε anan ámbíd se á Galilia, bínhíd Joseβε, bényín soñ, bényín-ne ngáne bénǎnté mó ndim á soñ-tê.

⁵⁶ Dóo bétímé ámbíd á dyad-tê, béboṅsán mǒg ne mekún níme bénabnadté ndim. A mbwε-mé-nkóme-áte bénkōmē áte ngáne mbéndé e bad bé Israel étíídé.

24

Yesue apuúdé

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jǒn 20.1-10)

¹ A epun é'sō, nédē á Sǒndé mbwεmbwε pírib, ábê bebaád bēnkě á soṅ. Bénwālē mekún mé ndim níme bēmbōṅsénné.

² Béntān nées aláá áde bénkōlēnnē nsəl ní soṅ ásyǎṅgé á e'dii.

³ Bénsōl á soṅ-tê, boṅ bēnkētánné ndim níme Yesue áwēd-te.

⁴ Nén dēmbootéd bó ataged á mewēmtεn. Dóo bad béε bébídé tǎléd, bétyéém bó á nkəg ne mesāṅ níme mékine' áte.

⁵ Ne mbwóg bwāmbwam bēnsōṅ mǐd ásē. Héε ábê bad béε bēlāṅgεé bó bán, “Cheé ékáá boṅ nyéhεdé mod awě adé á alongé átíntê e bad ábe bēwédé?”

⁶ Eésáá hén, apuúdé. Nyékamtεn ngáne ánlā'é nyé, áde ábédé á Galilia,

⁷ áá bétǎṅgéné Mwǎn-a-Moonyoṅ abε á mekáá mé bebel bé mbéb, bēbōmē mó á awog. Boṅ āpuú á e'pun ábe é'lónténé é'láán.”

⁸ Hê dóo ábê bebaád békámténé ábē e'yale.

⁹ Ade béhúú á soṅ, bēnkálé bembapεε dyōm ne nhóg ne ábíníí bēmpēε mam mésyāēl níme bényíné.

¹⁰ Bebaád ábe bēnkálé bembapεε bé nlómag nímén nkalan, bēbédéε Maria Magdalεε, Joanaa,

ne Maria, nyaá awe Jemσε, nchoo ne bebaád bémpēe.

11 Boη bembapεε bé nlómag bénwēmtēn bán ene póle edíi ngwεl. Bénkēndúbéé chό.

12 Hê dόó Petro ápádté ásē, boη ányǽgté á soη. Ade ápédé áwed anwúlén ásē, ánōn soη áte. Anyín dásō mbóm chēmpen. Dόó ásúú á ndáb. Mewēmtēn mékógládtáá mó áte tâηgene dyam áde ábénlédé.*

*Yesue apiidé bad béβε á nzii e Emās
(Mak 16.12-13)*

13 Bǽǽb-pǽó, échē epun dēn, bembapεε ábe Yesue béβε békágé'áá á dyad áde béchǽgέé bán Emās. Abíd á Jerusalem áπε á Emās ábédé etūn dyam máyl saámbé.

14 Abê bembapεε békágé'áá békále nímén mekan mésyāāl níme mékébenléd.

15 Ade békékanlé káǽη, dόó Yesue mwēn áhyédé bó atán, boη áwoηné bó.

16 Boη pen mīd mēnkēnnédndédté bó, áchem mó.

17 Héε Yesue ásedtεé bó aáken, “Póle ehéé nyépagké akal á eke-tê nén?”

Hê dόó bétyéémé ne ngǽl esyǽál.

18 Dόó bó mod nhóg awe béchǽgέé bán Klopase, átimtanné mó aáken, “Emǽη pen-εé edé nken a mod á Jerusalem, áde wéébíi mekan níme níkébenléd nímén mesú-yε?”

19 Dόó Yesue ásedtεé bó aáken, “Mekan méhéé mē?” Boη bélāηgē mó bán, “Mekan níme mébenlédé tâηgene Yesue, mod a Nazaret. Ambé

* 24:12 Donje á kálag dé'só déewóó'ε nchoo 12.

nkal é'dǎǎdǎŋ awě ahóbé'áá, ábelé-'ε ndǎle é mekan á'sǒ é' Dyǒb ne á'sǒ é' baányonŋ.

20 Abed beprise bémbáá ne belyáged bé dyad bêmbε mǒ á mekáá mé nkamlenε, ábíded mbakú bán béwúu mǒ. Dǒǒ bébómmé mǒ á awǒg.

21 Boŋ sênlyág nlem bán, mǒ adé ane awě áwǒbé bad bé Israel. Néε éhúdé nê áte, chii dǒǒ álǒntan e'pun é'láán taa nê ábenlede.

22 Amin e nê ámpē, nguse é bebaád áfintē echêd bépéénédé sé menyáké mé pǒle. Bēnkě á soŋ epǒg é mbwεmbwε,

23 boŋ béētānēé ndim míme Yesuε. Bēnhūū ámbid, bēhǒbē bán, ángel épíídé bǒ á ndǒg-te, élāŋgē bǒ nén bán, Yesuε adé á alongé.

24 Nguse é bad áfintē echêd énkě á soŋ, bétán chó melemem nēŋgáne bebaád bēnhǒbpē, boŋ béēnyīnēé mwēn."

25 Dǒǒ Yesuε álāŋgeé bǒ aá, "E'yókél é' bad bǒǒ nyédíí. Nyéewámsánné mam mésyāāl míme bekal bé'dǎǎdǎŋ bēhóbé adúbe!

26 Ngómē éhédnǎdtáá bán, Ane-awě-Béwǒgté ákud nímén metake mésyāāl, boŋ ákud éche ehúmé."

27 Yesuε antógnéd bǒ mam mésyāāl tǎŋgene eche yǎl, ngáne méténlédé á Kálag e Dyǒb-te, mbooted ne kálag éche Mosεε ne kálag éche bekal bé'dǎǎdǎŋ bésyāāl.

28 Ade bépédé benben ne dyad áde békágé'áá, Yesuε anlúméd byánán eke élyágé édé mǒ á'sǒ.

29 Boŋ bēnkāŋ mǒ bán, "Hyě édyεε áwēd ngáne bīn é'máá ahín, pǒndé-'ε emáá atóm." Dǒǒ áhídé bǒ ádyεε áwāb.

³⁰ Ade bóbɔ́o bédyéé ásē á tébele ádyé ndyééd, antéd ewele, ánāméd ch́ó, ásāl ch́ó áte, boń ábagé b́ó.

³¹ Hê d́óo m̀ı̀d métánlédé b́ó, boń béchemé mó. D́óo ányóó b́ó á d̀ı̀d-te.

³² Bénlāā nhóg ne aníníı́ bán, “Ngómē nlém ŕhógkáá syánē á abum áde ákánlé’áá syánē á nzii, boń átānlād syánē Kálag e Dyòb?”

³³ Abwōg-ábwōg d́óo bésyāngé ásē, boń bétim-me ámbı̀d á Jerusalem. D́óo bétáné bembapεε dyòm ne nhóg ngáne béládné áte h́óm ahóg b́óobε bembapεε bémpēe.

³⁴ H́εε bembapεε ábe bétáné á ndáb-te bélāngé b́ó bán, “Sāngwéé apuúdé ne mbáá, apı̀dé-’ε Simōn!”

³⁵ D́óo b́ó bad bébε b́ompē b́éhóbé dyam áde ábénlédé b́ó á nzii, b́éhōbē-’ε ngáne b́échémé mó áde ásaleé ewele áte.

Yesuε apı̀dé ábē bembapεε

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jón 20.19-23; Mbél 1.6-8)

³⁶ A póndé eche békaleé nê, d́óo Yesuε mwën ábíde b́ó áfı̀ntê, boń álenté b́ó aá, “Nsaŋ nı̀bê ne nyé!”†

³⁷ Mbwóg ménkōb b́ó bwāmbwam, b́ewēmān bán, b́enyı́né nwú.

³⁸ D́óo álāngéé b́ó aá, “Cheé nyétageé áte? Cheé nyényágeé á nlém-tê.

³⁹ Nyénān me mekáá nyénān-ne me mekuu, boń nyébı́ı́ bán mmēn-éé ndé. Nyékiten me yǎl, nyényı́n nzé nwú ŕwóó nson ne e’hid ngáne nyényı́nεé nwóó nén.”

† **24:36** Donje á kálag dé’só déewó’ó: *álenté b́ó aá, “Nsaŋ nı̀bê ne nyé!”*

40 Ade áamáá ahób nê, anlúméd bó níme mekáá ne mekuu.‡

41 Ade bélyágé bényágéé nê ne menyinge mésyāāl, békoglad-táa á nlém-tê, dóo áseɗtéeé bó aáken, “Nyêwóo chõm éche bédyágkē hén-ε?”

42 Dóo bébágé mó esón é súu eché betúmé.

43 Boŋ ákobé', ádyāg-ke chõ áwab e'só-te.

44 Héε álāŋgéé bó aá, “Mmēn mam móo rílánge'áá nyé áde rílyágé ndé ne nyé méé, dyam téé átánge'né alón ngáne éténlédé áyāl echēm á kálag é mbéndé éche Mosεε ne á kálag é bekal bé'dəádəŋ, ne á Kálag e Ngəse-tê.”

45 Dóo ánédte bó debyéé áte, ábel nén bésōŋten Kálag e Dyõb,

46 boŋ álāŋge'-ε bó aá, “Bétélé á Kálag e Dyõb nén bán, Ane-awě-Béwógté atánge'né metake akud, awé, boŋ e'pun ábe é'lónténe é'láán, ápuu.

47 Bétélé bán, bad békale meloŋ mé bad mésyāāl nén bán, bad bétede ábel dé mbéb á dīn á Yesu, ábel boŋ Dyõb álagsen bó mbéb. Bébootéd bad níme nkalaŋ akale á Jerusalem.

48 Nyé-'aá, nyêdé bad ábe bényinné nímén mekan dīd.

49 Mmēn mēlōmē nyé chõm éche Titéeé ánhōbpē aá mólōmē nyé. Boŋ nyélyəg nyédyεε á dyad-tê káəŋ né nyékudé ene ngíne eché ebíde ámīn.”

Yesuε apūmmé

(Mak 16.19-20; Mbél 1.9-11)

50 Dóo Yesuε ásyəŋnéde bó á dyad-tê, ápeεné bó benben ne dyad á Betani. Héε ányéne mekáá ámīn, boŋ ánámte bó.

‡ 24:40 Donge á kálag dé'só déewóo'é nchoo 40.

⁵¹ Ade ánamtεέ bó nê, dáo áchēnnē bó, boŋ ápummé ádyōb.Š

⁵² Abē bembapεε bémbwōgē mó mebóbóŋ. Bēntīm ámbīd á Jerusalem ne menyiŋge mésyāāl.

⁵³ Békăg-kε á Ndáb-e-Dyōb pón dé ésyāāl, ákémed Dyōb.

Š **24:51** Donje á kálag dé'só déewóó'é boŋ ápummé ádyōb.

Mel̃ Mékō̃lē
New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Akoose

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akoose

bss

Cameroon

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Akoose

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

0143729f-907e-5098-b6ce-63b1629b8e48